

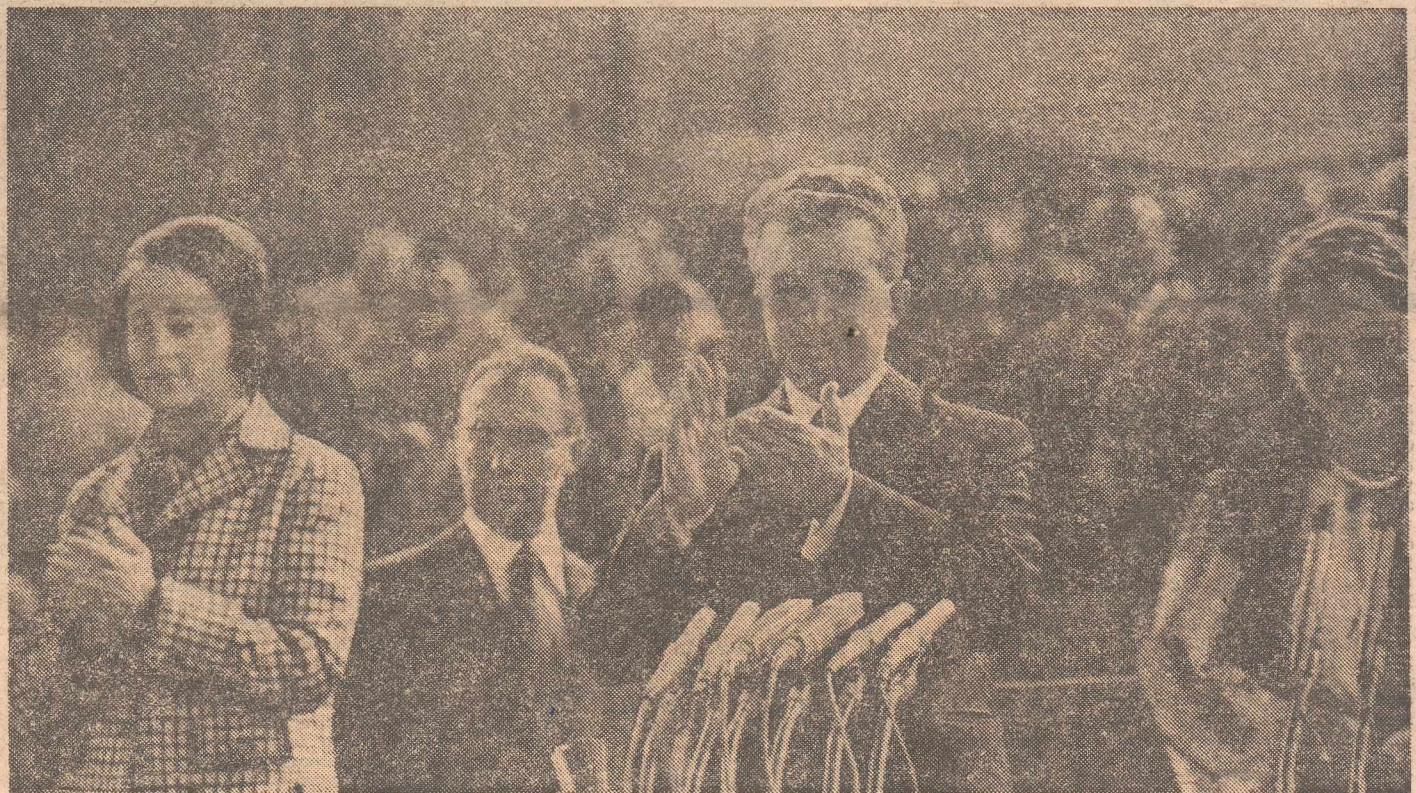
Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

De la cea mai înaltă tribună, prin vocea cea mai autorizată a națiunii, s-au rostit adevăruri fundamentale despre viitorul pîinii și al făuritorilor ei

Congresul consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni — primul congres al țărânimii întregi a acestei țări — s-a încheiat. La ceasul cînd apar aceste rânduri — la acest ceas înalt de amiază a primăverii, cînd cerul românesc se deschide din plin luminii, cînd pămîntul se deschide din plin săminței — ei, cei peste 11 000, urmașii celor 11 000 din primăvara de foc și singe de acum șapte decenii, au ajuns unii acasă, unii încă mai sînt pe drum, privind, de la ferestrele trenurilor, cîmpia, cu nerăbdarea gospodărarului presat de treburi, presat de timp, silit, pentru a supune timpul, să-l ștampileze cu toată greutatea sa corporală, apăsată pe maneta unui tractor sau pe sămința desfoliată a unei idei. Sînt, de fapt, treburile dintotdeauna, e, de fapt, timpul dintotdeauna, cînd cerul românesc se deschide luminii și păsărilor, cînd mișcarea de aripi de sus, a berzelor și cocorilor, e precedată de suflul cald ce sărută pămîntul, chemînd sămința să-și facă datoria. Este timpul dintotdeauna, sînt treburile dintotdeauna, pe care ei, cei 11 000, împreună cu milioanele de oameni ai pîinii, le văd însă, acum, într-o lumină nouă. O lumină cu puterea mirifică de a schimba cursul lucrurilor, de a transforma peisajul, de a decide omului pîinii, muncii sale, creației sale, destinului său, un loc mai înalt, mai plin de însemnătate și de răspundere, mai bogat în semnificații ca niciodată. E lumina acestui aprilie, marcat de marele sfat al țărănilor români.

Ca totdeauna în momentele mari, de adevărată însemnătate în viața social-economică și politică a românilor, de palpit mai intens al cotidianului, care devine istorie — țara l-a ascultat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Magistrala expunere a secretarului general al partidului, analiză profundă a succeselor agriculturii noastre în anii socialismului, a chipului în care devine faptă Programul elaborat de Congresul al XI-lea al partidului, a resurselor ce încă își așteaptă fructificarea, a marilor sarcini și comandamente de viitor, s-a constituit, ca întotdeauna, într-un document de însemnătate istorică, într-un sistem de idei a căror eficiență practică este și aia imediată, este și una de durată, s-a constituit, ca întotdeauna, într-un vibrant apel la muncă și luptă, într-o chemare care, adresată conștiințelor de conducătorii poporului, de omul cel mai iubit al acestei țări, cade ca și sămința pe un ogor pregătit s-o primească, avid s-o încorporeze structurii sale și ființei sale. Prin amplul program de măsuri privind modernizarea agriculturii, perfecționarea conducerii și organizării ei, sporirea continuă a forțelor ei, a randamentului ei, a rolului ei în viața țării, ca sursă primordială a bunăstării, ca temelie la edificiul României socialiste și comuniste, prin soluțiile deopotrivă inovatoare și realiste, dinamice și eficiente, propuse mii de participanți, astfel încît între dezi-

derat și faptă să nu se interpună prea multă abstracțiune, astfel încît ritmurile înaintării spre viitor să sporească mereu în amploare și în intensitate, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — de fapt, un mare dialog cu țara, un mare, activ și deschis dialog de lucru, înscris în practica consecventă a conducerii partidului și a statului, ilustrînd profundul democratism al societății noastre socialiste — rămîne, pentru toți cei cuprinși în soarta pîinii care-i de fapt soarta țării, o carte de căpătîi, un îndreptar peste ani.

Întreaga pregătire și desfășurare a congresului — forumul cel mai larg, mai reprezentativ, al țărânimii noastre, marcînd un nou moment în viața social-politică a României — s-a ilustrat ca o nouă, revelatoare dovadă a procesului amplu, profund de perfecționare continuă a democratismului orînduirii noastre, ca o formă superioară de participare directă, efectivă a maselor largi de oameni ai muncii de la sate la elaborarea și înfăptuirea politicii agrare a partidului și statului nostru, la conducerea agriculturii, a întregii vieți economice și sociale. S-a vădit astfel, încă o dată, fericita conjuncție, proprie societății noastre socialiste, între efort și forma care face eficientă dăruirea, s-a vădit că masele largi ale acestei țări, devenite o singură ființă cu munca și cu creația lor, participă ele însele, nemijlocit, la elaborarea acelor

structuri înăuntrul cărora — deci în mințile lor — se află cheia succeselor durabile, a civilizației și progresului, a bunăstării.

A fost acest congres, acest moment istoric de aprilie 1977, o decisivă răscruce în drumul spre viitor al agriculturii românilor, al satului românesc, a fost, prin cuvîntul participanților, străluminat de ideile magistralei expuneri a secretarului general al partidului, o expresie a înaltei răspunderi, a înaltei conștiințe care-i însușește pe lucrătorii ogoarelor, a lucidității cu care țîn dreaptă cumpăna judecării gospodărești în toate problemele economice, tehnice, sociale, politice, ce compun universul complex al agriculturii, o expresie a deciziei lor, a maselor largi de țărani români, maghiari, germani și de alte naționalități, de a prelua cu nădejde pe umeri sarcinile, deloc ușoare, ale mersului înainte, spre viitor. Mers care, oricîte surprize s-ar interfera în planul muncii și al creației, surprize țînînd de legile oarbe ale naturii, precum dezastrea din primăvara acestui an, rămîne ferm, neșovăit, neabătut de la țintă, de la marile țeluri ale partidului, asumate de un întreg popor. Pentru cine a asistat, cu un deceniu și jumătate în urmă, tot aici, sub cupola Pavilionului Expoziției, la dezbaterile Sesiunii speciale a Marii Adunări Naționale ce consacra încheierea cooperativizării, avînd ca invitați de onoare alți 11 000 de țărani, acest spor de con-

știință, de răspundere, de maturitate politică, de judecată gospodărească, de stăpînire a tainelor complexului univers al agriculturii, de luciditate și neșovăire în drumul spre țel, vădit cu pregnanță la marele sfat țărănesc al acestui aprilie, s-a constituit, lîngă succesele pe toate planurile ale agriculturii noastre, ca una din cele mai mari cuceriri, de valoare istorică, ale politicii partidului, marcînd nu numai o nouă înfățișare, dar și o nouă calitate umană a satului românesc al acestui timp.

Satul românesc al acestui timp, sat al marii transformări revoluționare, intrupînd în noua civilizație a pămîntului și a peisajului său social, politica Partidului Comunist Român de rezolvare — pentru prima oară în istorie — a problemei agrare, își anexează astfel, ca pe cea mai de preț cucerire, această calitate umană nouă, prin care vechile însușiri ale acestui popor trec din etapa virtualității în cea a rodului lor plinar, înflorit în fapte pilduitoare.

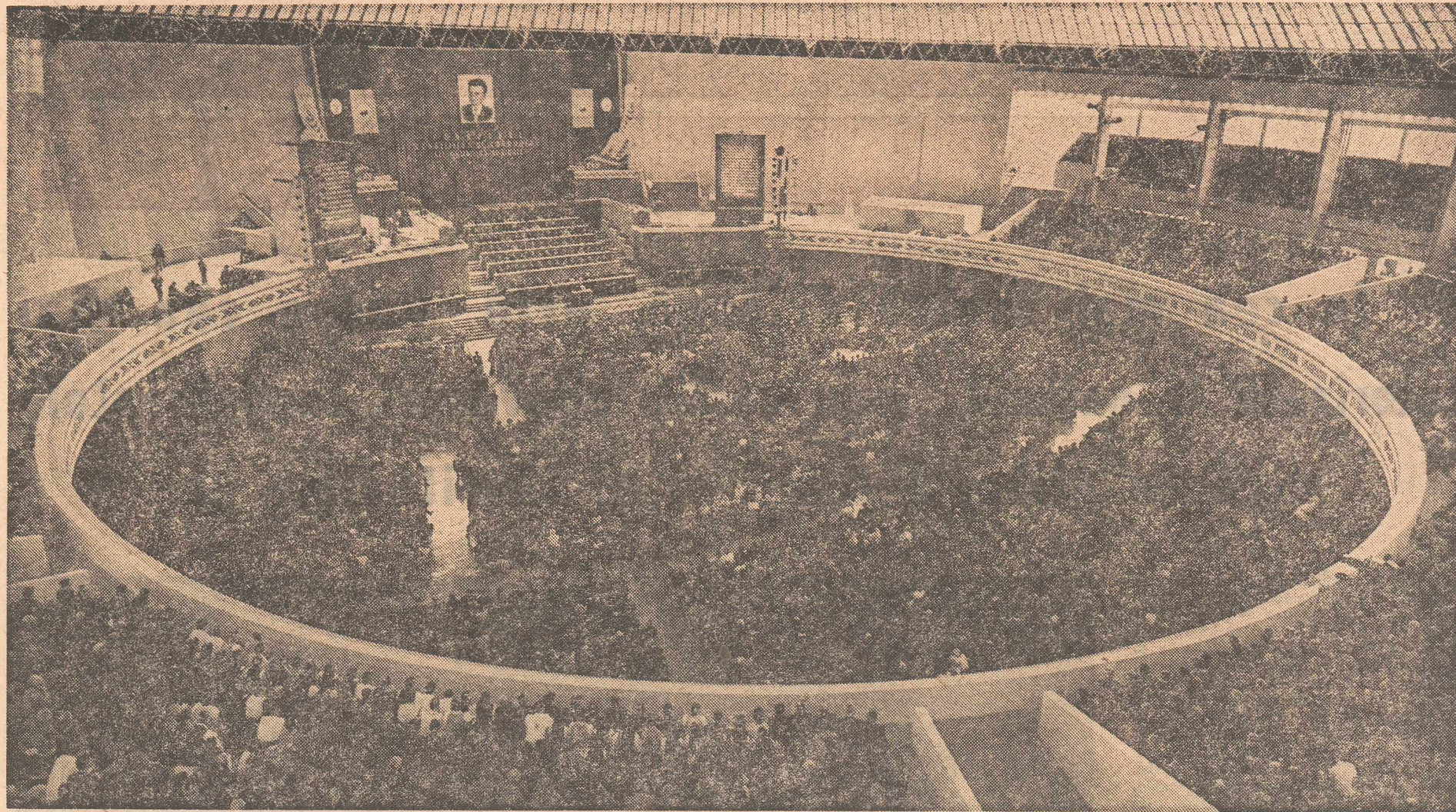
A fost acest congres — și expunerea secretarului general al partidului, a președintelui Republicii, a găsit, pentru asta, cele mai calde, mai vibrante cuvinte — un elogiu al omului satului, făcător de piine

(Continuare în pagina 3)

ILIE PURCARU ■

B. B. B. B.

Țăranii, conștiință din conștiința cea mare a țării

Încă o dată, luni, 18 aprilie 1977. am văzut România prin țărani ei. Mai întâi, așa cum se și cuvine, prin amintirea de trudă și jertfa înălțătoare a celor ce-au fost. Căci, dacă este adevărat, așa cum s-a spus, că țărani au însemnat talpa și rădăcina țării, se cunoaște bine că rădăcinile acestea au fost atât de amare! În Expunerea prezentată în fața Congresului consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, aducea cuvenitul omagiu celor ce au dus greul luptei pentru păstrarea ființei naționale și, în ciuda atitor furtuni ale istoriei, au fost păstrătorii limbii, ai culturii naționale, ai înalțelor virtuți ale spiritului popular românesc. Omagiu adus țărânilor noștri, celor care s-au ridicat din cenușă și ruină, adeseori, ținând flacăra vieții pe această roată de pământ din jurul Carpaților și asigurând, printr-un impresionant spirit de sacrificiu, libertatea și integritatea patriei, este un omagiu adus țării ai cărei oameni prin sensibilitatea și înțelepciunea lor au alcătuit un cod moral superior, în care cinstea și omnia, dragostea de muncă s-au împletit cu un puternic simț al dreptății. Fiindcă, așa cum se știe, dreptatea n-a fost dintotdeauna cumpăna firească a muncii, iar atunci când din această nepotrivire, ca să-i zicem așa, s-a născut, covârșitoare, amărăciunea rădăcinilor noastre amare, trebuia să se întâmple un an cum a fost 1907, anul uneia dintre cele mai mari bătălii de clasă, pagină tragică — fiindcă 11 000 de țărani au căzut atunci — dar glorioasă prin timpul pe care-l deschidea, ca un avertisment care avea să fie îndeplinit. De aceea am văzut, încă o dată, România prin țărani ei, prin cei ce sint, de această dată, o clasă cu adevărat nouă, liberă, stăpînă pe munca și pe viața sa, o clasă socială pe cale de desăvîrșire a destinului său, în România prezentă, a civilizației socialiste, a progresului construit sistematic, programat, deci riguros științific, într-o țară a bunăstării reale a tuturor celor ce înfăptuiesc cu munca lor de fiecare zi și gîndesc cu gîndul lor cel bun că nu se poate muncă fără pline, nici pline fără muncă.

„Vorbele acestea, care ne exprimă atât de bine pe toți cei ce trăim azi, în această țară, pentru noi, țărani, sint foarte pline de miez, îmi spunea Rafila Sveica, țărancă din Părteștii de Jos, Suceava. Îmi amintesc istorica hotărîre a plenarei din 3-5 martie 1949, care a trasat sarcina organizării pe baze socialiste a agriculturii noastre, ca singura cale pentru rezolvarea justă a problemei agrare în România. Astfel, țărânierea își implinea cele mai înalte și

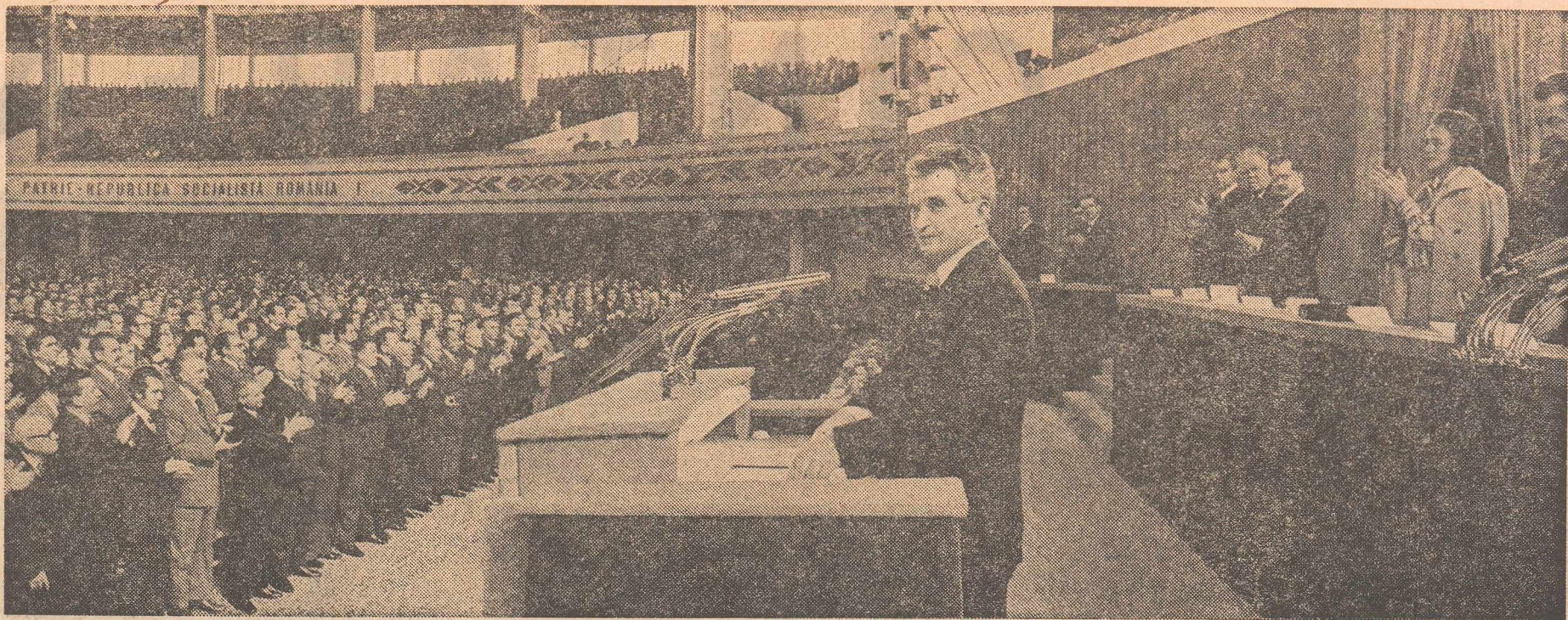
arzătoare aspirații care au însuflețit-o de-a lungul istoriei noastre, acelea de a trăi cu adevărat liberă, de a fi stăpînă pe soarta sa, pe roadele muncii ei, de a-și făuri o viață îmbelșugată, fericită. Trep-tat, an de an, realitatea avea să arate în modul cel mai convingător ce uriașe transformări a determinat socialismul în satul românesc, în condițiile noastre de muncă și viață. În acest răstimp 200 de comune au devenit localități urbane, au fost electrificate peste 5 400 de sate, iar în perioada 1951-1976 s-au construit în mediul rural aproape 2 milioane de case noi. Exemplificările pot continua. În această uriașă prefacere a țării, rolul consătenilor mei a fost desigur modest, dar cu siguranță din inimă și de bună credință. C.A.P.-ul nostru, de exemplu, nu-i o unitate foarte mare, dar tocmai de aceea, am zis, munca trebuie gîndită și organizată ca la carte. Avem oameni de ispravă, într-adevăr, nu că am venit acum eu, aici, la congres, să-l laud, dar așa este. Noi, la Părtești, a trebuit să ținem cont bine de tot de pămîntul pe care-l avem, care ne-a împărțit muncile, dacă pot zice așa. Adică, pe cele 650 hectare teren arabil, am reușit recolta de griu valoroase, dacă ținem seama că zona e submontană. Un sector foarte important e apoi acela al plantelor medicinale, a căror cultură s-a dovedit foarte rentabilă. În sfîrșit, pentru că restul de pămînt pînă la 1450 hectare sint pășuni și finețe, am dat importanță cuvenită zootehniei, avînd un lot de 3 700 oi, care aduc beneficii însemnate. Cam atît, pe scurt de tot, despre ce facem noi acolo, la Părtești. Dar acum poate mă înțelegeți mai bine dacă vă spun că mi-a plăcut foarte mult cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Expunerea pe care a prezentat-o, a vorbit despre „risipa de pămînt” care se mai întîmplă prin unele locuri, și eu nu pot, vă spun cînstît, nu pot deloc să înțeleg cum lasă oamenii de prin acele locuri ca pămîntul să stea degeaba. Cînd totîl, pretutîndeni, și tovarășul secretar general a reafirmat-o atît de convingător, ar trebui să avem grijă de pămînt ca de noi înșine”. „Dacă n-aș fi știut nimic, absolut nimic despre agricultura românească, îmi mărturisese Felicia Ionescu, inginer-șef la Intercoop Piatra-Teleorman, ascultînd Expunerea prezentată cred că mi-aș fi putut forma o părere suficient de limpede. Personal, fiindcă sint ceea ce se numește un cadru de specialitate, consider acest congres ca pe o despărțire, ca să zic așa, a apelor de uscat. Sigur, nu folosește nimănui să nu spunem că este bun ceea ce este bun. Și rezultatele, cu adevărat senzaționale, dacă ne gîndim de unde am plecat, ale agricul-

turii noastre, se cunosc doar. Însă, în mod egal, nu folosește nimănui nici să nu spunem ce mai avem de îndreptat și să nu căutăm soluțiile cele mai potrivite. Mă mai pot considera, cred, o ingineră tînără, fiindcă am terminat facultatea de 6 ani. Tovarășul secretar general al partidului amintea la un moment dat că unui ingineri tineri nu știu să minuiască întreaga gamă de mașini și utilaje agricole cu care muncesc. Cum tot tovarășul Nicolae Ceaușescu cerea de la înalta tribună a congresului ca discuțiile să aibă un profund spirit critic și, dacă se poate, autocritic, iată, eu, o ingineră din Teleorman, spun că într-adevăr așa este, o știu foarte bine, m-am lovit de această dificultate, o soluție fiind, poate, o mai atentă organizare a reciclărilor, schimburilor de experiență. Altfel rămînem în urmă, devenim depășiiți, și asta echivalează cu o descalificare. Am reținut, de asemenea, ideea controlului constructiv, care să ajute și să ofere soluții, fără a fi o simplă și adeseori formală inspecție. În altă ordine de idei: eu locuiesc în Piatra, una dintre localitățile teleormănene unde a ars dureros flacăra răscoalei la 1907, și care se numără azi printre comunele ce vor fi ajutate a se dezvolta ca importante centre urbane, tocmai ca o răsplătă, peste timp, a acelei jertfe de sînge. Chiar înainte cu cîteva zile de începerea congresului a fost organizată, în comună, o adunare populară unde s-a vorbit despre victimele aceluiași întunecat, precum și despre viitorul deosebit de promițător al comunei. Al orașului, voi spune nu peste mult timp. Dar, vreau să subliniez, urbanizarea localității nu-i va face pe oameni să uite agricultura. Ceea ce spun acum nu e un lucru nou: transformarea socialistă a satului s-a desfășurat în condițiile creșterii an de an a producțiilor agricole. În aceleași condiții, cred, trebuie să se desfășoare evoluția localităților rurale, chiar după ce ele ajung centre urbane, așa cum va fi Piatra. Această idee am desprins-o și din cuvîntul în congres al delegațiilor altor două comune care vor deveni orașe; e vorba de Flămînzii — de unde s-a ridicat flacăra anului 1907 — și de comuna Pechea, din județul Galați, localități a căror înflorire se datorează, și va continua să se datoreze, vocației și îndemînării pe care oamenii lor le pun în lucrarea pămîntului”.

La rîndul său, inginerul Petru Vișescu, directorul Direcției generale pentru agricultură și industrie alimentară a județului Caraș-Severin, îmi mărturisese că a rămas impresionat de forța de cuprindere și de precizia ideilor exprimate în Expunerea prezentată de secretarul general al partidului, care a dat cuvenita cinstire

memoriei victimelor anului 1907 și în general destinului cu episoade adeseori tragice al țărâniilor noastre, configurînd totodată, revenind la prezent, un adevărat program de dezvoltare a agriculturii noastre în cîncinalul actual și chiar într-o perspectivă mai îndepărtată, în sensul modernizării ei, al constituirii ei ca variantă a muncii industriale. „La noi, în Caraș-Severin, sectoarele cele mai importante sint zootehnia și pomicultura. Avem foarte multe dealuri, terenuri în pantă, ce n-au fost folosite niciodată. Ne simțim datori să folosim cu mai multă chibzuință aceste deosebite de importante resurse naturale. Avem o mare livadă, de exemplu, de o mie de hectare, la Brebu. Mai înființăm încă trei în comunele Domașnea, Constantin Daicoviciu și Tivvanii Mare. Vom avea la sfîrșitul acestui cîncinal în jur de patru mii de hectare plantații de meri, peri, pruni, cireși, nuci. În același timp, cum spuneam, noi avem condiții foarte bune de dezvoltare a zootehniei, peste 60 la sută din suprafața agricolă a județului fiind pășuni și finețe naturale. La sfîrșitul acestui cîncinal zootehnia urmează să dea aproape jumătate din producția globală agricolă a județului. Acestea fiind realizările noastre, sau numai intențiile și condițiile de a le finaliza, nu pot să remarc decît cu satisfacție rolul important pe care sint chemați să-l aibă țărani din zonele ne-cooperativizate, rol care a reieșit atît de limpede din Expunerea prezentată de secretarul general al partidului și, dealtfel, din chiar faptul că prezentul congres este efectiv al întregii noastre țărâni. Pentru noi, cei din Caraș-Severin, aceștia sint o forță pe care conținem cu toată nădejdea. Iată de ce, ca să mă refer numai la un singur aspect privind viața acestor oameni devotați și harnici, îmi exprim din inimă adevărată pentru măsura luată recent de Comitetul Politic Executiv — în spiritul profundului umanism ce caracterizează politica partidului nostru — de a supune, spre dezbateră, acestui congres, alături de instituirea, practic, a unui nou sistem de pensionare a țărânilor cooperatori, programul de măsuri pentru instituirea, în același timp și pentru prima oară în istoria țării, a unui sistem de pensionare a țărânilor ne-cooperativizați”.

Am înțîlnit, la acest congres, și oameni pe care i-am cunoscut altădată și despre care am mai scris. Arcadie Giurgev, de exemplu, președintele C.A.P.-ului Dinlag din județul Timiș. Scriam atunci, intitulîndu-mi reportajul „Un sat înfiat de un profesor universitar”, cum în urmă cu mai mulți ani, luîndu-se măsura ca unele dintre C.A.P.-urile nerentabile să treacă

sub supravegherea unor cadre de înaltă specialitate, C.A.P.-ul Dinaș a revenit profesorului dr. docent Cristache V. Oprea de la Institutul agronomic din Timișoara. Anul la rând, zi de zi, profesorul și-a găsit timp pentru a se afla în mijlocul celor din Dinaș, ajutându-i să fertilizeze lăcoviștile de pe malul stîng al canalului Begă, să execute complicate lucrări de desecare, de nivelare. Notam atunci recoltele impresionante ale acestei unități agricole, recolte pentru care de două ori l s-a decernat Ordinul Muncii clasa I.

— Ce s-a mai întimplat de atunci la Dinaș?

— Minună! Anul trecut am făcut 6320 kilograme de griu la hectar. Cea mai mare producție pe țară în sectorul cooperatist. Doar cei de la Varias au făcut 6700 kilograme, dar dinșii sint I.A.S.! La sfeclă-de-zahăr am făcut 41000 de kilograme la hectar. Merge treaba, cum vedeți. Acum, anul acesta, vrem să depășim granița de 7000 kilograme la griu și să realizăm un vagon de porumb boabe la hectar, iar la sfeclă-de-zahăr peste 50 tone. Și tot cu oamenii aceia pe care i-ați cunoscut, români și sirbi, uniți, și oameni inimoși și harnici.

Fiindcă nu hărnicia lipsise la început țărănilor din Dinaș, pe atunci cînd C.A.P.-ul lor nu era dintre cele mai rentabile, ci știința de carte care să-i ajute să-și însănătoșască pămîntul și să-l facă să le răspîndească munca. Și-mi mai spusese Arcadie Giurgev că ei, acolo, la Dinaș, pun mare preț pe nou, și nu numai pe cel creat de alții, ci și pe cel creat de ei înșiși. Îi rugasem să mă lămurească, să văd acoperirea cuvintelor lui într-un fapt concret, palpabil. Și era vorba într-adevăr de o creație, după cum am văzut apoi pe un petec de pămînt, un fel de laborator în aer liber, pe malul Begăi, unde foșnea un lan de porumb. Nouă ani muncise Arcadie Giurgev, după cum îmi spusese el însuși în prezența profesorului C. V. Oprea, și mai avea de lucru încă vreo cițiva pentru definitivarea caracterelor aceluia porumb furajer de la care spera o rezolvare definitivă a problemei hranei animalelor. L-a obținut prin încrucișarea porumbului sălbatic cu hibridul simplu 400. Planta avea o densitate enormă, de 7-8 fire la cuib, și în ciuda acelei densități fiecare tulpină legase rod. Practic, dintr-un bob de porumb răsăr aproximativ 2800, îmi spusese președintele C.A.P.-ului, care, de unul singur, din propria-i inițiativă și cu modestele-i mij-

loace, se hotărîse să facă cercetare științifică. Spre deosebire de porumbul masă verde obișnuit, care dă cam 400-500 kilograme știuleți la hectar și 40-50 tone siloz, acesta garantează obținerea unor producții de 30000 kilograme știuleți și respectiv 200 tone. Mai bun, mai rentabil deci, de 5-6 ori decît cele mai bune soiuri cultivate în prezent. În acea masă vegetală, în acea pădure de porumb ale cărei tulpini ajungeau la patru metri înălțime, orice combinație s-ar fi „inecat”. L-am întrebat acum pe Arcadie Giurgev cum mai stă cu „porumbul lui”, și-am aflat vești bune. Mai cere însă răgaz, un an sau poate chiar doi, pentru aceeași operație a definitivării caracterelor acestui nou soi de porumb, care altfel și-a dovedit de mult, și an de an, fantasticul potențial de asimilare a substanțelor nutritive din sol.

„Subliniind — îmi spunea acum președintele C.A.P.-ului din Dinaș — necesitatea lichidării unor stări de lucruri negative ce persistă încă în activitatea lucrătorilor din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta, totodată, în Expunerea prezentată la congres că dispunem pentru aceasta de tot ceea ce este necesar. Cuvintele rostite de delegații la acest congres, cînd s-a vorbit despre țărani dar ei înșiși, țărăni, au vorbit, așa cum se cuvenea, în cel mai larg și democratic for al lor, au dovedit că într-adevăr agricultura românească dispune de toate posibilitățile pentru a se ridica la cerințele întregii noastre economii naționale. Atenția deosebită acordată instaurării în practică a principiilor democrației cooperatiste — formă a democrației socialiste — mobilizarea tuturor forțelor cooperativelor, ale asociațiilor și consiliilor intercooperatiste constituie în ultimă instanță o garanție majoră pentru înfăptuirea politicii agricole a partidului. Actualul congres — unde au fost exprimate și cele mai valoroase idei și propuneri reieșite din adunările generale ale cooperativelor — este el însuși o dovadă a faptului că țărănilor acestei țări li se asigură participarea la elaborarea politicii noastre agricole, la făurirea, de fapt, a propriilor lor destine”.

România, văzută prin țărăni săi, reprezintă un tablou impresionant și tonic al unor oameni hotărîți să pășească împreună, ca popor unic, muncitor, constructor al comunismului, într-o țară care-și așază cu temeinicie și cu demnitate viitorul.

DUMITRU ELIADE ■

De la cea mai înaltă tribună, prin vocea cea mai autorizată a națiunii, s-au rostit adevăruri fundamentale despre viitorul pîinii și al făuritorilor ei

(Urmare din pagina 1)

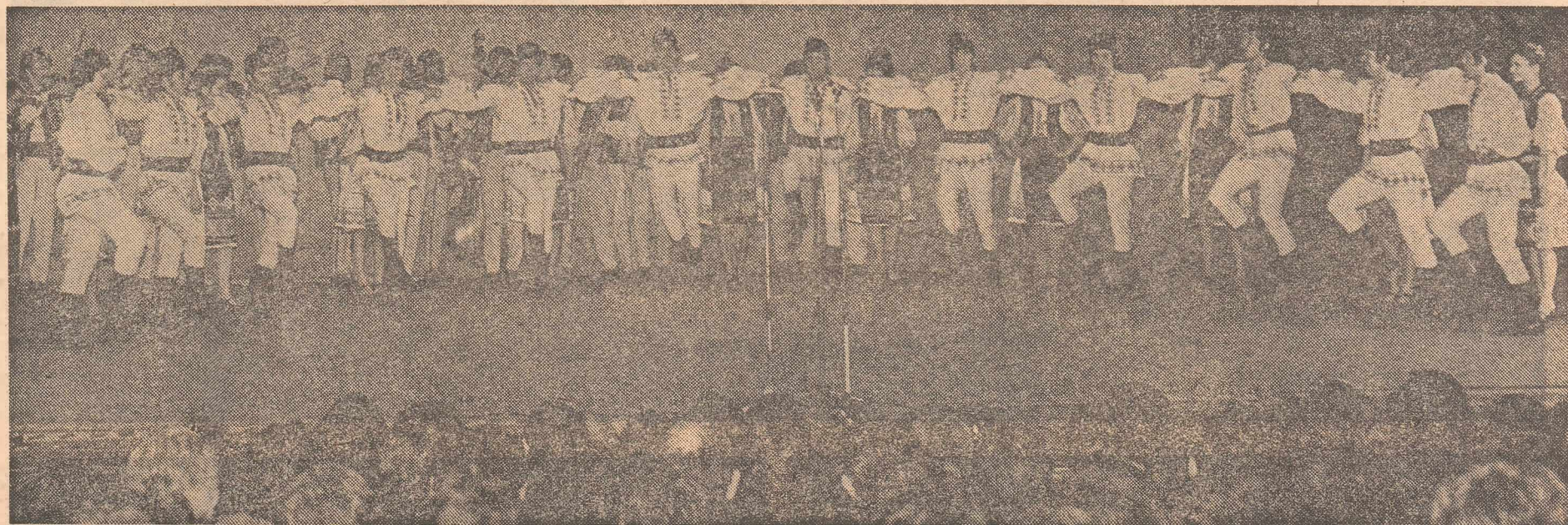
și de istorie românească, stîlp neclintit al ființei neamului, erou al marilor sale lupte, păstrător de duh și de limbă, vitregit altădată ca nimeni altul, astăzi liber și demn, stăpîn pe destinul și munca lui, contemporan al nostru activ, participant eroic, în strînsă frăție de clasă cu muncitorii orașelor, sub conducerea partidului muncitorilor, la toate marile izbînzii ale acestei țări. A fost, așadar, acest congres, un prilej de a cinsti, precum merită, chipul țărănilor noștri, munca lui, munca lui sfîntă, eroică din care se naște piinea. Nu mai putem să-i mulțumim pentru limbă, o facem doar adesea, omagîindu-i pe Creangă sau Sadoveanu. Nu mai putem să-i mulțumim pentru ființă, fiindcă ființa sintem noi. Ne simțim, de aceea, datori, să-i mulțumim, măcar în astfel de momente, pentru piinea de toate zilele, care a fost sinonimă — pentru el, pentru țărănu nostru — și cu limba, și cu pămîntul, și cu ființa. Cele vechi ale lui, cele de odinioară, au devenit bunuri temeinice ale unui întreg popor: limba — literatură, ființa — stat liber, prosper, suveran și independent, pămîntul — bun obștesc. Ceea ce l-a mai rămas să producă — și produce atît de vrednic! — este piinea. Mulțumindu-i pentru faptul că o avem pe masă, pen-

tru faptul că ființăm de cîteva mii de ani, pentru faptul că prin el vorbim prin imagini, îi mulțumim, deopotrivă, pentru trecut, pentru prezent, pentru viitor.

Țărănu, autorului pîinii, făuritorului atîtor înalte valori ce se răsfrîng în ființa, perenitatea, civilizația seculară și înflorirea contemporană a pămîntului nostru, i s-au adus, la acest congres, nu numai prin verb, ci și prin faptă, mai cu seamă prin faptă, dovezile înaltei prețurii, ale înaltei griji a partidului și statului nostru față de soarta lui, față de viața lui. Măsurile stabilite pentru sporirea veniturilor țărănilor, ale tuturor celor ce muncesc în agricultură, inclusiv pentru majorarea pensiilor, măsuri incluse într-un amplu, cuprinzător program de creștere a bunăstării materiale și spirituale a întregii țărănimii, de ridicare a gradului de civilizație a satului românesc, relevă, din nou, umanismul profund al unei orînduirii, al unei politici dedicate prin excelență omului, emancipînd interesele omului, nevoile lui, ca realitate supremă a tuturor actelor sale.

A fost acest sfat al țărănimii române — ce, instituționalizat, se va întruni periodic, dezbătînd problemele pîinii — un moment, prin coincidență cu primăvara, al luminii care se naște. Astronomic, un asemenea moment înseamnă că venim de departe și că mergem, indiferent de anotimpuri, foarte departe. Mergem spre viitor, conjugînd cele două forțe, cuplînd cosmică energie a primăverii cu nobila energie umană, sub semnul solar al devenirii noastre, răsplată la tribuna congresului de marele fiu al acestui pămînt.

Vibrantul apel rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu la încheierea lucrărilor congresului — un apel la muncă neobosită, la energie creatoare, pentru înfăptuirea marilor comandamente ale viitorului — își va primi astfel, plener, răspunsul, un răspuns pe măsura acestui timp, a acestui popor creator, eroic.

O grădină în care cresc flori de toate culorile și în care cîntă toate păsările pămîntului românesc

Insemnările de față, prilejuate de faza finală a întrecerii formațiilor folclorice studențești, fază prin care studențimea și-a desemnat reprezentanții la ultimul act al Festivalului național „Cîntarea României”, nu pot să le încep fără să spun că timp de trei zile la rînd, în mijlocul acestui friguros aprilie, de dimineața și pînă seara tirziu, studenți din toată țara au transformat Casa de cultură a colegilor lor din Cluj-Napoca într-o „uriasă grădină în care cresc flori de toate culorile și-n care cîntă toate păsările pămîntului românesc” așa cum, cu sufletul la gură și cu tot chipul luminat de-o lumină de nedescris, aveau să se exprime două bătrîne femei, Ravica Tripon și Maria Mezei Băban, venite anume din satul Dirja, comuna Panteceu, județul Cluj, ca să-și vadă fata și nepoata, pe Rodica Tripon, studentă, anul IV, IEFS-București. Veniseră s-o vadă cum, după spusele lor de-o tulburătoare simplitate, îmbrăcată în hainele moșilor și strămoșilor noștri, avea să joace, laolaltă cu toți colegii ei, jocurile neamului nostru.

La cei 57 de ani ai săi, Maria Mezei Băban spunea că ea parcă a mai întinerit cu zece ani și că altă frumusețe nu crede ea să mai vadă pe lumea asta. „Atîtea fătue și-atîția feciori, mindri toți, cum is craii din povești, și dăntăuși și cu inima lor toată ca o pită mare și caldă pusă în mij-

locul mesei! Și printre ei și Rodica noastră, nepoată-mea! Nu-i bai că era îmbrăcată în haine din partea aceea, a Bucureștilor, și nu-i bai că o jucat alte jocuri și-o făcut alt fel de pași, nu ca pe la noi. În hainele noastre și-n jocurile noastre am văzut-o și o știm de pe cînd era mică”.

Venită din Maramureș, din satul Valea Chiuarului, de lângă Șomcuța Mare, Cristina Avram, de 53 de ani, pierdută în mulțimea sălii, plină pînă la refuz în fiecare seară, se tot străduia și nu găsea cuvintele cele mai potrivite ca să-și spună gândurile și emoția care o stăpîneau de două zile încoace. „Ce-am văzut eu, aici, unde băiatul meu, Vasile Avram, anul IV la Agronomia din Cluj-Napoca, și nora mea, Floarea, o fată de prin județul Bistrița-Năsăud, care este totodată și colegă cu băiatul meu, nu cred să mai văd altă dată. Nici chiar în vatra satului nostru nu s-o jucat vreodată cu atîta aprig foc. Mi-s femele bătrînă de-acum, dar n-am cuvinte să spun cît de frumos o fost. Nici nu se poate cineva gîndi la așa ceva. Și-apoi ar mai fi de spus că tare mindră m-am simțit eu în inima mea cînd mi-am văzut băiatul și nora pe scenă, în horă”.

Cred că atmosfera acestor întreceri s-ar putea subînțelege chiar și numai din consemnarea celor două păreri, dar, în prelungirea lor, iată, pe scurt, spusele celebrului naist Gheorghe Zamfir care, în răstimpul unei pauze de numai cinci minute, a avut amabilitatea să ne declare: „Am avut cîntea să fiu chemat în juriul acestui extraordinar festival care încă o dată a demonstrat ceea ce eu, de multă vreme și pretutindeni, pe unde am cîntat, am tot spus: muzica noastră populară are o rădăcină atît de viguroasă încît poate scoate din impas toată criza muzicală a lumii, criză care, mai ales în Europa, vă rog să mă credeți, se resimte imediat. Acolo, oamenii față de muzica noastră au același sentiment pe care-l are, să zicem, însetatul în fața unui izvor cu apă limpede și rece. Un popor cu o astfel de muzică are, fără doar și poate, dreptul la veșnicie. Dacă sunetele muzicale ar putea fi cîntărite, cred că-n aceste zile de pe scena Casei de cultură a studenților clujeni au țîșnit către cer, pînă la stele, tone

întregi de muzică și spirit românesc. În ceea ce privește autenticitatea folclorului interpretat, am câteva rețineri, foarte mici, deși eu sînt convins că un ansamblu de amatori, prin sinceritatea actului interpretativ și prin calitatea interpretării, cum a fost cazul în acest festival, depășește oricînd un ansamblu profesionist. În orice caz să nu aibă nimeni nici o teamă, rostul juriului, alcătuit din cei mai mari folcloriști ai țării, în frunte cu prof. univ. dr. docent Mihai Pop, tocmai acesta este, de a-i promova în faza finală pe cei ce-și

trag seva din adevărata rădăcină a folclorului. Cei mai buni și cei mai adevărați vor merge, desigur, mai departe”.

În legătură cu mult discutata noțiune de autentic, ca argumente la ceea ce voi nota în continuare, consemnez, pînă una, alta, că nu întotdeauna costumele populare au reprezentat specificul zonei de unde veneau studenții, prea multe paleta și panglici nejustificate, ca să nu mai spunem că, de exemplu, o baladă despre viteazul Pîntea nu poate fi niciun cîntat într-un costum de brezaie. Nici dan-

Școala, ca laborator de creație, emulație artistică

O demonstrație de patriotism și vocație artistică

Comentariul de față pe marginea desfășurării fazei finale a Festivalului național „Cîntarea României” — secțiunea pionieri și elevi — n-are pretenția unei cronici, evaluare aproape imposibilă după 5 (cinci) zile pline de probe artistice (uneori de la 9 dimineața pînă către miezul nopții). Numai lista premiilor acordate însumează 18 pagini dactilografiate pe care, parcurgîndu-le, ai impresia că juriile au fost totuși destul de zgîrcite din moment ce nu întîlnești numele unor concurenți considerați în momentul evoluției scenice ca siguri cîștigători. Apoi, nici timpul nu ne-a permis să fim prezenți la evoluția tuturor formațiilor promovate la faza pe țară (în unele cazuri cu destulă îngăduință), mai ales cînd unele probe s-au desfășurat concomitent în două săli, cum s-a întîmplat cu pionierii și elevii de la liceele de artă (muzică și coregrafie) care s-au întrecut în același timp cu colegii lor pasionați de muzică, unii la Sala mică a Palatului, alții la „Rapsodia română”. Spectacolul de gală, prin forța impreju-

rărilor, extrem de scurt ca durată, n-a putut cuprinde nici el toate numerele artistice de prim rang.

O „repede idee”, cum spuneau bătrînii, tot ne-am putut forma însă în legătură cu potențialul artistic pionieresc și școlar, mai ales cu problemele ce se pun în fața acestei vaste mișcări care a cuprins nu mai puțin de 1.500.000 de copii și tineri, mulți dintre ei talente autentice, despre care se va vorbi în anii ce vin. Dealtfel, unii concurenți, de la școlile de artă desigur, sînt de pe acum vedete internaționale. Premiul I la vioară și l-au împărțit cîștigătoarele aceleiași distincții la două mari concursuri internaționale din Anglia și Italia, respectiv elevele Mihaela Martin și Lilliana Ciulei, colege la același liceu de muzică nr. 1 din București. Colegii lor de la licee nespecializate, pentru care muzica sau dansul nu sînt decît un hobby, s-au prezentat uneori într-o tinută artistică atît de elevată, ca niște adevărați virtuozii, încît efectiv parcă ne aflam în fața unor viitori slujitori ai scenei. E sentimentul cu care i-am urmărit pe cîțiva dintre concurenții bucureșteni la probele de muzică clasică (Dragoș Luca, de la liceul nr. 2, la pian sau Mihaela Vasilache, de la liceul nr. 7, la canto, ca să dau numai două exemple remarcate în mod

nemijlocit de noi). Exceptînd unele prezențe efemere, pe care numai ciudata optică a unor jurii de a promova cu orice preț la faza pe țară formații submediocre o explică, trebuie să spunem că această secțiune a Festivalului național „Cîntarea României”, chiar de la prima ediție, întrunește acele nădejdi ce ni le-am pus într-o manifestare artistică de o amploare fără precedent, care dă expresie patriotismului revoluționar al tinerei generații, elanului său în pregătirea pentru muncă și viață.

Imperativele unui repertoriu mai bogat și mai divers

Desfășurarea acestui concurs ne-a convins încă o dată — dacă mai era nevoie — că problema numărul 1 a mișcării artistice de amatori în genere și cu precădere a unei competiții de acest gen rămîne repertoriul. Considerațiile pe această temă formulate chiar în spațiul rubricii de față în seria de articole „Nevoia de repertoriu” și-au găsit confirmarea în recentele evoluții artistice ale reprezentanților pionierilor și elevilor. Acolo unde

s-a apelat la fondul de aur al repertoriului artistic național, optîndu-se pentru acele piese care să permită formațiilor și concurenților să transmită întregul mesaj de idei, cu mijloace artistice dintre cele mai expresive, acolo unde s-au solicitat creații noi, apte de a deveni suportul unor reușite spectacole, acolo unde tinerii înșiși, ajutați de profesorii și îndrumătorii lor, n-au ezitat să-și compună textele și melodiile impuse de aspirațiile lor creatoare, succesul n-a întîrziat să se producă. O grijă deosebită pentru un repertoriu de o aleasă tinută, ideologică și artistică, am remarcat la municipiul București, unde, atît Inspectoratul școlar, cît și organizațiile de pionieri și tineret s-au străduit să orienteze în mod masiv formațiile prezente în concurs către creația românească de cea mai bună calitate. Din cite am aflat, pe deasupra, fiecărui concurent și fiecărei formații li s-a asigurat o îndrumare artistică dintre cele mai competente în pregătirea pentru faza finală, solicitîndu-se în fiecare caz în parte ajutorul exact al acelor oameni de artă specializați în domeniul sau genul artistic respectiv. E, fără îndoială, un avantaj pe care nu-l au toate județele

ROMÂNIEI

surile, unele dintre ele, oricât de frumos ar fi ele aranjate în scenă, oricât de dinamice și de surprinzătoare ar fi grupările, în diagonale, în hore mari și mici, de fete sau băieți, împreună și separat, nu au mers pe linia adevărată a funcționalității lor în cadrul colectivității și a ritualului pe care încercau să le reprezinte. Vreau să spun, în concluzie, că s-a simțit pe alocuri interpretarea greșită a celorva elemente folclorice care au fost transformate în spectacol, fără contingentă cu realul care le-a provocat. Un alt neajuns l-ar constitui și faptul că, în cadrul aceluiași spectacol, au fost aduse pe scenă, adică însălate, cu sau fără inspirație, dar asta nu are importanță, prea multe fapte, astfel încât ceea ce era cu adevărat autentic a fost acoperit de mult prea strălucitoarele intervenții. Nu intenționez nici pe departe să aduc vreo învinuire cuiva pentru pur și simplu motiv că de-abia acest festival va putea, de-acum încolo, prin dezbaterile care au avut loc între membrii juriului, delegații, instructorii artistici și studenții, să contureze o idee mai clară, mai aproape de adevăr asupra modului în care trebuie adus folclorul pe scenă. Dezbaterile despre care spuneam și-al căror conținut, pe scurt, am încercat să-l prezint, au pornit de la următoarea premisă: mai mult decât oricare alte formații folclorice, de amatori sau profesionale, ansamblurile studențești pot și trebuie să colaboreze strâns cu talenta de cercetare și de valorificare critică, selectivă, a cercurilor studențești de folcloriști. Astfel de colaborări au existat, nu întâmplător, ci premeditat, așa cum, ca să dăm două exemple, s-a văzut la spectacolele studenților din Timișoara și Iași. Timișorenii, având sprijinul folcloristului Vasile Crețu și al coregrafului Emilian Dumitru, au studiat la fața locului, împreună cu studenții Doina Orban, Vasile Sirca, Ștefan Șimon, Viorica Cismaș și Rodica Berințan, două mari teme ale folclorului,

moartea și nașterea, și au realizat un spectacol în care au ținut cont de multitudinea semnificațiilor ce se cuprind în riturile acestor două momente ale vieții unei colectivități folclorice. Leșenii anunțând că vor prezenta folclorul a trei evenimente, războiul de la 1877, răscoala de la 1907 și viața plină de belșug și lumină a țărânului de astăzi, au mers cu dorința de a fi autentici până într-acolo

încît, pe lângă textele culese de către studenți, au împrumutat de la țărani din satul Topile, comuna Valea Seacă, județul Neamț, chiar și costumele lor, iar solista lor, Elena Culiceanu, studentă în anul I la Agronomie, a interpretat, în stilul Sofiei Vicoveanca, cîntece pe care ea personal le-a cules de prin satele de lângă Botoșani.

La fel de aproape de esența și semnificațiile obiceiurilor pe care le-au adus pe

scenă, s-au prezentat și spectacolele studenților clujeni cu haba (șezătoare) de la Târnița sau cel al studenților hunedoreni, cu Cununa griului în satul Hărtăgani, din Țara Moșilor.

„Ceea ce cu siguranță pot să vă spun, se adresa președintele juriului, profesorul Mihai Pop, tuturor instructorilor și delegaților la dezbaterile despre care am amintit, ar fi, în esență, faptul că, dincolo de câteva nereușite, care ne-au arătat cum nu trebuie interpretat folclorul nostru, am avut bucuria să vedem că ansamblurile studențești, pornind de la cercetările pe care le fac folcloriștii noștri, profesori sau studenți, pot constitui, de-acum încolo, un model de interpretare superioară, plurisemantică, așa cum este folclorul nostru atunci cînd te-apelei cu mai multă atenție asupra lui. Avem încredere în astfel de modele, pentru că ele pornesc de la consemnarea și dezbaterile științifice a folclorului, dar și pentru că studențimea noastră, mereu dornică de frumos și adevăr, a înțeles și a simțit în același timp că sarcina de a interpreta folclorul este o dovadă de patriotism“.

În încheiere deci, după trei zile de a-prigă întrecere, timp în care Casa de cultură a studenților clujeni, gazde deosebit de amabile, a fost transformată într-o ființă cu apa veșnic vie a artei, a talentului și a spiritului popular românesc, cea mai adevărată rădăcină a flinței noastre naționale, studenții i-au ales și-i vor trimite la faza finală a „Cîntării României“ pe cei mai buni și mai adevărați interpreți ai folclorului nostru. Dincolo de întrecere și dincolo de învățămintele ce se pot trage, cele trei zile au fost o adevărată sărbătoare a artei noastre populare.

VICTOR NIȚĂ ■

Fotografii de RUDOLF WAGNER ■

și rampă de lansare a talentelor

noastre, ceea ce de fapt nici n-a împiedicat pe multe dintre ele să-și adjuce destule trofee la recentul concurs. Dacă am ținut să subliniem acest fapt e pentru că de data aceasta, mai mult ca oricînd, Bucureștii au renunțat să mai pozeze în câștigător sigur, cum a făcut uneori, calcul care s-a dovedit greșit în focul întrecerii artistice. Minuția cu care s-a pregătit fiecare act artistic, grija pentru fiecare detaliu al ținutei vestimentare chiar denotă un spirit sănătos de muncă tenace și angajare pasionată.

Probleme artistice care au beneficiat de repertoriul cel mai bogat, mai original și mai generos pentru etalarea talentelor concurenților rămîn însă cele folclorice. De la cîntecele interpretate de soliști de certă vocație, unii copii încă, la orchestre sau formații de instrumente și mai apoi la dansuri sau obiceiuri populare (de genul nunții prezentate de elevii din Negrești-Oaș sau a sărbătorii la stîna a celor din Sighetu Marmăției), izvorul artei create de popor s-a dovedit încă o dată reținător, cum îl considera marele nostru poet național, oferind generației tinere de azi atît prilejul de a-și încandescentiza simțirea în flacăra patriotismului său lăuntric cît și de a se forma la această desăvîrșită școală a măiestriei.

Nu în aceeași măsură concurenții, și în primul rînd cei care-i îndrumă avînd în

cele mai dese cazuri puterea de decizie, și-au dovedit receptivitatea și discernămintul în selecțiile făcute din repertoriul clasic și contemporan al muzicii, liricii, teatrului românesc. S-a cîntat pînă la exasperare, uneori de cîte 4—5 formații, aceeași piesă muzicală, nu toldeaua dintre cele mai valoroase. S-au recitat versuri (nici ele prea inspirate alese în unele cazuri) semnate de nu mai mult de 8—10 autori, între aceștia numărîndu-se și clasicii epopeii Independenței, Vasile Alecsandri și George Coșbuc. Textele deficiente i-au privat uneori pe concurenții de binemeritate premii pentru spectacole a căror punere în scenă și interpretare au întrunit calități artistice indiscutabile. E cazul spectacolului de teatru prezentat de elevii din Cugir, jud. Alba, excelenții actori.

Cel puțin în aceste trei direcții — repertoriul muzical, poezia, teatrul — factorii de cultură și învățămînt și organizațiile de tineret și pionieri trebuie să acționeze convergent atît pentru o mai bună selecție și difuzare a bogatului fond de creație de care dispunem cît și pentru scrierea de noi lucrări, izvorite din actualitate, din viața și preocupările tinerei generații. Dacă repertoriul muzical pentru copii creat în ultimii ani, de la coruri la muzica ușoară, e atît de sărac, nu înțelegem de ce sînt date uitării minunatele cîntece ale

lui D.G. Kiriac prin care glorifică munca și pe oamenii simpli, care muncesc? Virtuozitatea interpretativă, la care aspiră în mod firesc și un cor de copii, poate fi atinsă nu numai recurgîndu-se neapărat la piese ca „Briul amestecat“ sau „Sirba pe loc“.

De ce, cînd avem un tezaur poetic atît de bogat, accesibil tuturor vîrstelor, să ne limităm la cîteva recitări, opțiunile vîndînd uncori și un anumit snobism? Faptul că recitatorii și povestitorii artistici s-au prezentat destul de palid — exceptînd cîteva pionieri — își află explicația în insuficienta atenție pe care o acordă poeziei școala, catedrele de limba română. O anchetă întreprinsă de Televiziunea română anul trecut ne-a demonstrat că nu puțini sînt elevii care termină liceul fără a ști pe de rost măcar cîteva strofe dintr-o poezie de Eminescu, Coșbuc, Goga, Blaga sau Arghezi. Să fie tinerii noștri atît de insensibili la poezie? Evident nu, din moment ce revirimentul muzicii folk, succesul Cenaclului „Flacăra“ al Tineretului Revoluționar și al altora de genul lui au drept punct de plecare mai ales marea poezie românească, îndeosebi cea de rezonanță patriotică. Fără a fi de loc insinuări, aproape de importanța care i se acordă în aprecierea evoluțiilor din recentul concurs textului literar — de la cel cîntat și recitat, la cel interpretat ca

teatru, montaj, brigadă de agitație — mi se pare ciudat că în nici unul dintre jurii n-a fost solicitat să participe nici un scriitor. Orice comentariu e de prisos.

Semnalăm, referindu-ne la repertoriu, aceste cîteva aspecte intrucît Festivalul național „Cîntarea României“, prin întreaga sa gamă de manifestări, prin experiența nouă pe care o presupune, nu e o succesiune de festivități, ci o metodă comunistă, revoluționară, prin care mase de milioane de oameni sînt chemate să trăiască bucuriile artei adevărate, pătrunse de idealurile umaniste și patriotice proprii culturii noastre din toate timpurile și cu precădere ale celei socialiste, să-și afirmе potențele artistice creatoare. Este firesc ca din astfel de confruntări, și îndeosebi din cele de anvergura unei faze pe țară a Festivalului național „Cîntarea României“, să desprindem concluzii principiale și practice cît mai eficiente pentru activitatea viitoare.

Punînd deocamdată punct, ne rezervăm data viitoare plăcerea de a releva atît formațiile care și-au onorat cartea de vizită cunoscută cît și pe cele afirmate ca mari revelații, precum și datorită de a remarca succesele multiple ale unor școli, orașe și județe, unde o muncă temeinică și de perspectivă își arată roadele.

NICULAE STOIAN ■

LA TEMPERATURA FIERBINTE A SENTIMENTELOR

Cimpina, la ora salopetei și a producțiilor suplimentare

S-a întâmplat ca seismul din 4 martie să nu cruțe, între alte așezări ale țării izbite de convulsii sale, nici Cimpina, căreia i-a provocat pierderi dintre cele mai grele.

Ca peste tot în România socialistă, unde grija față de om nu e o vorbă aruncată în vânt, ci o realitate vizibilă cu ochiul liber, comandamentul de intervenție instituit la Cimpina, sub conducerea primarului Nicolae Dumitrescu, s-a îngrijit în primul rând de soarta localnicilor rămași fără adăpost, mutându-i în căminele de nefamilisti, în cantine și cluburi, aproape 100 de familii sinistrate primind locuințe pe strada Tudor Vladimirescu, la numărul 24, în blocul C 2, pe care cutremurul l-a prins în plină construcție și pe care lucrătorii Lotului Cimpina al Trustului de construcții montaj Prahova l-au dat în folosință cu mult înainte de termen, muncind zi și noapte, fără să-și cruțe forțele și energiile.

Petre Cîmpeanu, cel care, în duplele imediat următoare cataclismului, a condus, ca membru al comandamentului, operațiile de demolare și evacuare a sinistraților din zona centrală a orașului, cea mai serios afectată, ne-a vorbit în cuvinte emoționante despre solidaritatea umană și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă în momentele acelea grele comunistii orașului, toți locuitorii lui, ajutând cu toate puterile, de vineri noapte până luni dimineață, fără întrerupere, la înălțarea cit mai grabnică a următorilor seismului. A citat o sumedenie de nume, pe cel al șoferului Ion Baciu de la I.R.A., care n-a închis ochii timp de o săptămână, lucrând neîntrerupt cu Tatra sa la evacuarea familiilor sinistrate, pe cele ale uteciștilor Eugen Horjă, Ion Lupușoru, Marin Penea și Constantin Ionescu, ultimul — de la întreprinderea mecanică — prezentându-se din proprie inițiativă la comandament, în chiar noaptea de vineri, 4 martie, cu întrebarea „pot să vă fiu cu ceva de folos?”, spre a părăsi locurile de demolare din centrul orașului abia luni la prânz, fără să fi dormit măcar un ceas.

Firește, seismul a lovit și Cimpina industrială, provocându-i pagube dintre cele mai însemnate, evaluate — după cifre oficiale — la câteva milioane de lei, înțelegând prin asta nu doar producția oprită din mersul ei firească până luni dimineață, ci și pierderi de altă natură. Utile avariate, clădiri năruite, materii

prime devenite inutilizabile și așa mai departe. În fața necazului, oamenii Cimpinei n-au dezarmat, ci s-au adunat toți ca unul în jurul comunistilor, muncind fără răgaz la repararea daunelor și repunerea în funcțiune a agregatelor, 20 000 dintre ei în schimburi prelungite și 6 000 — zilnic — în orele de după program. Înainte de a intra în amănunte și a găzdui aici câteva pilde de eroism muncitoresc culese din întreprinderile de interes republican ale orașului, se cade să spunem că, pe ansamblul industriei, Cimpina a putut raporta țării nu doar recuperarea integrală a pierderilor pricinuite de cutremur, ci și depășirea producției industriale globale pe primul trimestru al anului în curs cu 38 de milioane lei. Cea mai mare dintre unitățile orașului, întreprinderea de reparații tractoare și mașini grele „Poiana”, a suportat, bineînțeles, pierderi importante, de ordinul milioanele de lei, dar abnegația și spiritul de sacrificiu al lucrătorilor ei, mobilizați exemplar de directorul Gheorghe Chivu și de Comitetul de partid, în fața cu secretarul său, Gheorghe Ghimbas, au limitat dimensiunile pagubelor prin intervenții prompte și eficiente, munca solidară a oamenilor conducând la reluarea procesului de producție, la întreaga capacitate a instalațiilor, încă în dimineața zilei de 7 martie și în condiții de totală siguranță. Deși o sumedenie de stâlpi s-au fisurat, deși o clădire s-a dărâmat complet, deși la forță se stătea, în hala avariata, ca și sub cerul liber, „Poiana” și-a reluat lucrul înainte de termenul stabilit inițial de specialiști, încheind luna cu o depășire a planului curent cu 4,2 milioane de lei, nota bene, oferind suplimentar de o întreprindere în care oamenii s-au străduit nu doar pentru urmărirea sarcinilor curente de producție, ci și pentru înălțarea cit mai urgentă a următorilor seismului, precum și pentru ajutorarea altora, lucrători ai unității plecând imediat în alte puncte ale țării spre a pune un umăr de nădejde la reluarea activității în alte uzine și fabrici lovite de furia naturii. Astfel, la o vreme la care comunistii Traian Stere, maestru instalator, Gheorghe Oprea, lăcătuș constructor, Vlaicu Petre, electrician, Ion Olaru, buldozerist, Gheorghe Anghel, maestru principal electrician, Virgil Cazan, maestru mecanic de mașini unelte, au rămas în întreprindere zi și noapte, lucrând la reparații fără să-și drumiască eforturile, iar după orarul celor 8 ore regulamentare, ci numai după orarul necesităților imediate ale întreprinderii, o echipă de sudori de la „Poiana” s-a deplasat, cu utilaje cu tot, la Valea Călugărească, iar o formațiune de mecanici și-a mutat locul de muncă la Rovinari.

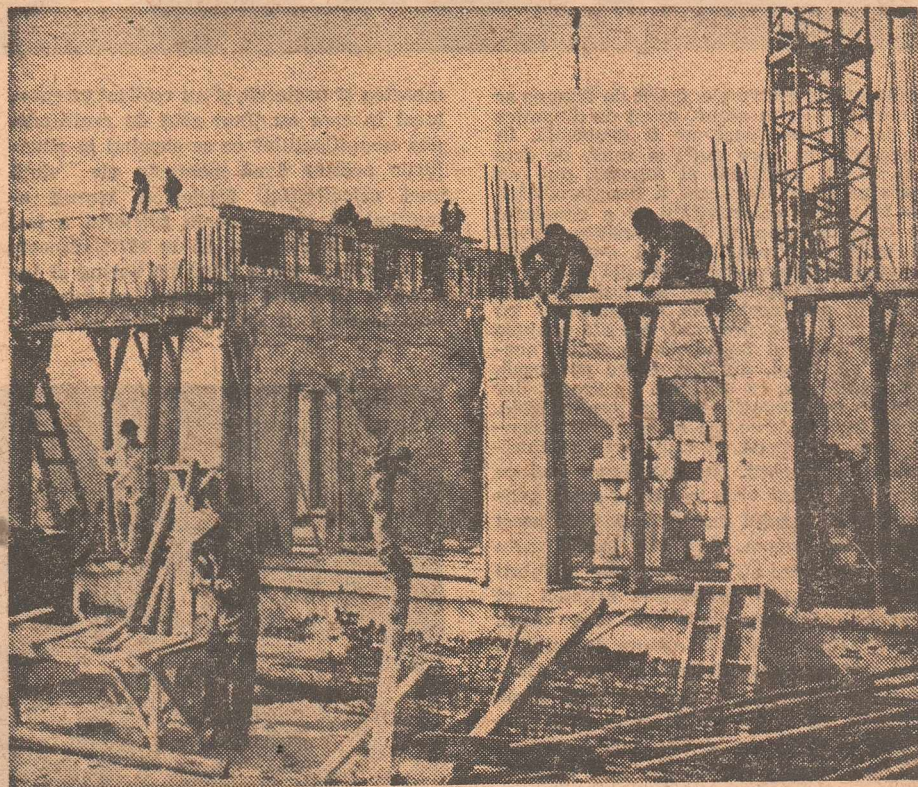
Dind ajutor altora, nu doar în locurile amintite, ci și la Zimnicea, unde Fabrica de prelucrare a lemnului a expediat 17 barăci pentru adăpostirea sinistraților telemăneni, amenajări acoperind o suprafață de 4 250 de metri pătrați și unde

funcționează o sală de clasă și un laborator de chimie dotate de Grupul școlar de petrol din Cimpina, orașul din preajma paralelei 45 a primit, la rîndul său, ajutoarele altora, și la Cimpina, ca peste tot, dealtfel, minunata lege nescrisă a solidarității românilor din toate județele funcționând fără cusur, nu prin vorbe de cântărire sau declarații de simpatie, ci prin fapte de muncă și sprijin concret. Oamenii Cimpinei și-au făcut datoria, cum spuneam, în mod exemplar, arătându-se nu o dată mai aproape cu brațul și cu sufletul de treburile și interesele întreprinderilor decît de treburile și interesele proprii, înțelegînd prin aceasta, ca să dăm un singur exemplu, că directorul Uzinei de piese turnate, inginerul Virgiliu Marinescu, n-a plecat din incinta unității nici un minut în toată săptămîna de după cutremur, deși casa în care locuia, plasată în centrul comunei suburbane Poiana, se năruise complet în noaptea de 4 martie. Pe alocuri, însă, cimpinenii au simțit nevoia unui ajutor, iar acesta n-a întârziat. Au sosit dulgheri și lăcătuși din județul Cluj, contribuind la repunerea în funcțiune a spațiilor comerciale. Au coborît în

gara orașului zidarii de la Liceul energetic din Râmnicu Vilcea, veniți să muncească la înălțarea următorilor seismului și la redeschiderea liceului similar din Cimpina, exemplele de acest gen putînd continua.

În ziua în care am parcurs orașul, acesta se reîntorsese cu temeinicie la ritmul normal, în măsura în care normal se poate numi un ritm în care oamenii, îmbrăcați în salopete, grăbesc cu hotărîre și luciditate darea în folosință a construcțiilor. Cimpina primind — ca urmare a pagubelor cauzate de seism fondului locativ — un supliment de 550 de apartamente pînă la sfîrșitul acestui an, iar orarul școlilor rămase în picioare începe la 7 dimineața spre a se încheia la 22 seara. E mai degrabă un ritm al sacrificiului și eroismului, al puterii cîmpinenilor de a se concentra pentru depășirea, prin muncă și seriozitate, a dificultăților de moment. Învingerea lor rămîne, judecînd după devotamentul și abnegația locuitorilor orașului, numai o chestiune de timp. Socotit nu în ani, ci în ceasuri, în zile, în săptămîni.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Se pun temeliele unui oraș nou : Zimnicea

La întreprinderea „Victoria” din Timișoara, munca oamenilor reprezintă cea mai înaltă formă de patriotism

După numele celui ce mai bine de 40 de ani s-a aflat în fruntea ei, ne-am obișnuit să-i zicem „Guban” și s-o credem, neapărat, fabrică de pantofi, dar lucrurile nu stau chiar așa. Mai bine-zis, nu stau deloc așa, căci „Guban” nu reprezintă decît marca înregistrată a unui din produsele întreprinderii de mase plastice și încălțăminte „Victoria” din Timișoara, unitate cu o activitate mult mai vastă decît numai producerea de pantofi, posedînd 6 secții, între care cea de mase plastice, cu un număr redus de lucrători, dar cu un grad de mecanizare a operațiilor remarcabil, creează aproape 3 sferturi din valoarea globală a întreprinderii, cifră la câteva sute de milioane de lei. Spre a exemplifica spusele de mai sus, e suficient să scriem că secția condusă de o femeie, după numele ei Nicoleta David și după meseria ei ingineră, produce anual cantități uriașe de înlocuitori de piele cu care — dacă ne este permis un calcul gazetăresc — s-ar putea întinde o bandă lată de 1,20 metri pe o lungime de 10 000 de kilometri! Folosind alte elemente, cu înlocuitori din piele produși la „Victoria” Timișoara s-ar realiza capitonarea a 30 000 de vagoane de cale ferată într-un răstimp de un an, lucru care, firește, nu se întîmplă, datorită faptului că nu întregă cantitate din produsul respectiv capătă destinația din speculațiile noastre. De fapt, scoțînd pe piață 3 400 de produse de diferite dimensiuni și profiluri, de la cataramă

pentru gențile de voiaj la corpurile de iluminat, de la vopsele pentru tăbăcării la saxofoane „Alto” și „Tenor”, ultimele exportate în întreaga lume, de la pantofii la închizători și rame, unitatea despre care scriem, departe așadar de a se confunda cu o fabrică de încălțăminte, onorează anual peste 2 500 de contracte, încheiate cu exact 658 de beneficiari, cifrele acestea vorbind de la sine despre pretențiile și complexitatea activității unității timișorene.

Am vizitat, zilele trecute, I.M.P.I. „Victoria”. Directorul întreprinderii, tînărul inginer Nicolae Huțu, „bănățean din părțile Botoșanilor”, cum s-a recomandat, înțelegînd prin aceasta că Timișoara l-a asimilat perfect pe moldoveanul născut în urmă cu 44 de ani în comuna Virful Cimpului, ne-a părut perfect conștient de dificultatea sarcinii de a fi preluat, de numai 3 luni, conducerea unei unități animate, cum spuneam, mai bine de 4 decenii de fostul director Blaziu Guban, recent ieșit la pensie, cu toată stîmă și onorurile cuvenite. Totodată, am descoperit în persoana inginerului Huțu un specialist meticolos și dinamic, petrecînd în întreprindere minimum 13 ore, după cum l-a demascat agenda sa de lucru, aflată la bună vedere, pe birou, cu programul fiecărei zile împărțit în 26 de spații a cite o jumătate de oră, în așa fel încît totul să fie prevăzut și urmărit cu exactitate. Primul trimestru al anului în curs, ne-a informat, reprezintă un record absolut în istoria unității noastre, cu o producție globală fără precedent. Aproape jumătate din producția trimestrului s-a realizat în decursul lunii martie, cînd lucrătorii de la „Victoria” Timișoara au înțeles să se alinieze, cu munca și efortul lor, la munca și efortul întregii țări, afectată de cutremur. Mai bine de un sfert din producția lunii martie a fost peste plan, depășirile înregistrîndu-se mai ales pe seama creșterii productivității muncii și a autoutilării. În 1977, ea să dau un exemplu concret, productivitatea muncii pe cap de angajat va fi cu 8,5 la sută mai mare decît în 1976.

Pe mulți dintre cei care au produs, cu abnegație și profesionalism, valorile reproduse mai sus, am avut ocazia să-i cunoaștem. Oameni de diferite meserii și de vîrste diferite, de la vechii meșteri Ladislau Hortopan, Nicolae Fabian, Ștefan

Fischer, Josif Theil sau Ioan Fekete, care i-au învățat pe alții disciplină și seriozitate, la cei mai tineri, lucrători de diferite naționalități, după cum chiar numele lor înfățișate aici ne sugerează, dar acționînd cu toții în slujba aceluiași interes. Interesul producției, al fabricii, înaintea căruia toate interesele personale au pătît, trecînd pe planul al doilea, românii, maghiarii, nemții și toți ceilalți de la „Victoria” Timișoara alcătuiind o mare familie. A muncii. A devotamentului. A întruajutorării. A lucrului făcut bine și la timp. În fabrică se mai află, cum spuneam, o sumedenie de meșteșugari bătrîni, capabili să transmită generațiilor mai noi tainele unor meserii negăsite în nici un fel de manual.

Majoritatea zdrobitoare a personalului unității o alcătuiesc tinerii. Sau, mai bine zis, tînerele, dat fiind faptul că, după calculele conducerii întreprinderii, 76 la sută din totalul lucrătorilor e reprezentat de femei, iar 80 la sută din acestea au vîrsta mărișului sau a primului copil. O asemănare de destine pe alocuri uimitoare și mereu reconfortantă pare să ne unească pe toate lucrătoarele de la „Victoria”, cărora partidul și statul le-au creat condiții minunate nu doar ca să devină absolvente ale unor școli profesionale, cum sînt cele mai multe dintre ele, ci și să continue să învețe și să se perfecționeze, ajungînd nu doar să producă bunuri de calitate cu fiecare an sporită, ci și să câștige mai bine. Într-o unitate în care, în 1958, actualul secretar al comitetului de partid, Virgil Brașoveanu, „mă cheamă așa din intimplare, de felul meu sînt bucureștean, rămas orfan de mic”, intra ca simplu muncitor necalificat, izbutînd, după multă sudoare și mult studiu, depuse mai ales la ore tîrzii de noapte și după îndeplinirea obligațiilor de serviciu, să ajungă tehnician „cu hirtii în regulă”, destinul comunist al Eleni Tripa ni s-a părut semnificativ. A ajuns la „Victoria” ca muncitor, după terminarea școlii profesionale, dar nu s-a mulțumit cu atît. A urmat o școală de maștri de un an, schimbîndu-și calificarea și devenînd, după spusele tehnicianului Brașoveanu, „o

lucrătoare pentru care s-au bătut s-o aibă toate serviciile fabricii, pentru corectitudinea, seriozitatea și perseverența sa”. A lucrat apoi o vreme ca ceticistă la încălțăminte, dînd rezultate excelente, după care, în chiar ziua vizitei noastre la Timișoara, colectivul fabricii hotărîse, după o matură și lucidă chibzuință, s-o recomande pentru o școală de partid și totodată pentru facultate. Simbolic, destinul ei nu e singular la I.M.P.I. „Victoria”. Comunistul Simion Teacoiu, ca să oferim o altă pildă, a fost de asemenea muncitor necalificat. A devenit lăcătuș, după care a urmat cursurile de specializare ale unei școli de maștri. În prezent, ca tehnician, răspunde de calitatea și cantitatea corpurilor de iluminat, ceea ce vrea să însemne — îl auzim — nu doar că îi controlează pe alții, ci și că participă direct la muncă, punînd umărul la fiecare greutate, stînd în fabrică nu după orarul celor 8 ceasuri retribuie, ci după orarul necesităților producției, care numără atîtea ore cite este nevoie de tine într-o unitate în care fi-ai găsit deplina împlinire profesională și umană, devenind muncitor respectat și stimat, membru al unei mari familii. O familie în care numele de botex al membrilor poate fi, cum se și întîmplă, Atilla, Ion, Rudolf sau Edith, fără ca cineva să dea vreo importanță acestui fapt, simțîndu-se cu toții filii aceleiași țări și nutrinđ cu toții aceleași sentimente, de respect față de muncă și respect față de țară, sentimente manifestate nu atît prin vorbe, ci prin fapte concrete care înscamnă, acum și aici, importante depășiri de plan, îndeplinirea tuturor obligațiilor. La noi în fabrică — îl cităm acum pe inginerul Huțu — românii, maghiarii, germanii și oamenii de celelalte naționalități muncesc conștiincios și cu trager de inimă, iar munca lor mi se pare cea mai exactă noțiune de patriotism.

Cînd am părăsit întreprinderea, „morișca” directorului ajunsese la ultima căsuță liberă. Pe spațiul rămas alb scria: „raport cu privire la posibilitățile extinderii acordului global. Răspunde șeful serviciului organizarea producției și a muncii”. Era, după ceasul nostru, ora 18.45.

OVIDIU NEGOIȚA ■

DE SOLIDARITATE, DĂRUIRE, OMENIE

În casele noastre noi, ne-am regăsit pe noi înșine

„Ne-am mutat aici, duminică, 6 martie 1977. Eu, mama, tata, sora mea și sotul ei. Mă numesc Giura Fabian și sint student în anul II la stomatologie. Deși am avut nevoie de două camioane, mutatul nu ne-a costat nimic. Atât la împachetatul cit și la despachetatul lucrurilor ne-au ajutat niște elevi de la Liceul Ioan Neculce. Față de noi, primul-secretar al Comitetului de partid al sectorului 8 a avut o grijă deosebită. Acolo unde am locuit, am avut trei camere. Aici avem tot trei camere și, repet, am primit locuința în mai puțin de 48 de ore. Mulțumim din inimă secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru grija extraordinară purtată nouă, sinistraților.“

Sîm acum de vorbă cu Ranja Ivan, căsătorit, cu doi copii: unul de 4 ani și jumătate, altul de 5 luni. Ambii băieți. Au locuit într-o garsonieră pe strada Demostene. Sotul, organizator de spectacole, era pe teren în ziua de 4 martie. Soția, avocată de profesie, și-a dat rapid seama că este cutremur și cu ambii copii în brațe a apucat să iasă afară. Disperată, îngrozită, a răfăcit, sumar îmbrăcată, pe străzi pînă a fost oprită de niște ofițeri de la Academia Militară și cazată la un cămin al acestora. Apoi au fost mutați la un cămin al studenților de la Politehnică. „Studenții ne-au fost mereu alături, s-au jucat cu copiii și ne-au oferit masa pe gratis la cantina lor. Copiii au avut permanent asistență medicală competentă și gratuită. Nici nu vă dați seama ce important este că avem acest apartament cu trei camere. Copilul cel mare nu dormea cînd a fost cutremurul și s-a speriat foarte tare. În zilele acelea de provizorat desena pe caiele lui numai case dărimate și oameni fugind pe străzi. După ce am primit ca-

să desenele lui au revenit la normal. Pentru noi a fost o mare bucurie și mulțumire că indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la sinistrați s-au respectat întocmai.“

„Mă numesc Lovasz Andrei, sint zugrav la I.T.H.R. și locuim împreună cu soția și fetița pe strada Elena Clucereasa 87. Locuim cu chirie, la proprietar, în două camere. Nu, nu aveam nici încălzire centrală, nu aveam canalizare și nici lumină electrică. Aici, apartament cu două camere, confort I, într-un bloc nou, le am pe toate. Pentru că mobila mi s-a distrus am primit gratuit de la stat două dormitoare, televizor și aparat de radio. Adică exact ce am pierdut.“ Lovasz Andrei, bărbat solid și colțuros, îmi arată semne pe corp din acea noapte în care prin curaj și singe rece și-a salvat soția și copilul de la moarte. Aici, acum, este tot tare și tot cînsit cu el însuși. Mă roagă să inserez cuvinte de fierbinte mulțumire pentru conducerea de partid și de stat a României, pentru modul nobil în care au fost ajutați imediat oamenii afectați de cutremur. Alături de noi, pe un pat nou și frumos, fata lui Andrei Lovasz doarme liniștită.

Pensionara Zaruba Ștefania locuia într-un imobil aflat lângă Piața Buzzești. În urma cutremurului, imobilul a fost grav avariat. Femeia, o modestă pensionară în vîrstă de 68 de ani, fără soț și fără copii, s-a trezit în fața comisiei duminică, 6 martie la ora 12.30. „Am spus unde am stat și după ce s-a verificat, verificare făcută cu ochiul liber căci resturile imobilului se vedeau de acolo, mi s-a dat reparatură pe loc. Un tovarăș colonel de miliție a ordonat unor băieți, elevi la o școală militară, să mă ajute și ei mi-au încărcat toate lucrurile, dintr-o gospodărie de aproape 70 de ani, în două ore și jumătate. Ce băieți minunați, sint convinsă că erau toți uteciști! Sint convinsă că n-am să-i pot uita niciodată. Dacă mutarea mea nu s-ar fi desfășurat odată cu venirea în serării, precis le-aș fi reținut tuturor figurile. Mă pregăteam să mă duc la un ziar să rog să se mulțumească tuturor celor care m-au ajutat, în primul rînd tovarășului Nicolae Ceaușescu.“

Zaruba Ștefania (locuiește împreună cu un bătrîn într-un apartament de două camere, confort I pe Șoseaua Giurgului) a și început să facă mici lucruri de bun-gust în întregul apartament deși nu-și cunoaște colocatarul decît de atunci de cînd s-a mutat. Aici o perdeluță, aici o carpetă și desigur o perdea comună. Mă conduce pe scări, este fericită că a fost ajutat și înțeleasă în cele mai grele zile ale vieții ei.

Ne aflăm într-un apartament nou, cu trei camere, toate decomandate, cu baie, bucătărie, balcon, cu tot ce trebuie, apartamentul 10 de pe strada Verigei nr. 2, sector 5. Aici locuiește, de pe 9 martie 1977, ajutorul de mecanic de locomotivă la București-călători, Sandu Tudor. Locuiește împreună cu doi copii, cu soția și soacra. „Pînă la cutremur, locuim în casa noastră, pe strada Siret nr. 10. Casa noastră s-a prăbușit. M-am dus la Consiliul popular să cer casă marți și miercuri eram mutați. A fost vorba de o solidaritate exemplară. Prima ei fază: n-au fost discuții dacă sinistraților li se dau case sau nu li se dau. Li s-au dat. A doua fază a acestei solidarități: practic s-a dat tuturor locuință. Sint convins că este cea mai înaltă formă a solidarității.“

— Cum vă vedeți în continuare viața, tovarășe Tudor?

— Vreau să iau de la stat creditul acela de 10.000 lei, știu că este rambursabil, și cu suma ce o voi primi de la ADAS să realizez avansul pentru o casă proprietate personală. De apartamentul în care stau vor avea nevoie și alții.

Profesorul Corneliu Paralescu dormea frînt atunci cînd i-am sunat la ușă. „Am învățat mult și mă odihneam citeva ore.“

— Înțelesesem că sinteți profesor... — ...da, de fizică și matematică, dar urmez a doua facultate. Politehnica.

— Unde ați locuit pînă la cutremurul din 4 martie?

— Pe strada Radu Popescu nr. 9. Tocmai cumpărasem acolo un apartament cu 4 camere. Era la etajul I, etaj care a devenit de nelocuit datorită distrugerii parterului.

— În cît timp ați primit acest apartament cu două camere confort I?

— În 24 de ore. S-a acționat extrem de omenos și de rapid. Practic, fetița, căci am și o fetiță, nici n-a simțit mai nimic. Întreaga noastră grațitudine conducerii de partid și de stat, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru modul emoționant și decisiv în care am fost ajutați.

— Ce veți face?

— Vreau, după ce lucrurile se vor liniști cît de cît, să demolez fosta locuință, s-o consolidez și să mă mut în ea. Am transcris fidel citeva situații de viață născute și rezolvate în luna martie. Toate probează înaltul umanism al orînduirii noastre socialiste, toate dovedesc că în România, omenia comunistă există cu adevărat și că ea are forme concrete de manifestare.

EUGEN SECELEANU ■

Baladă

Pămîntul nostru are gust de piine cum griul se nutrește cu pămînt, cum aurește razele de soare cînd roua-l scaldă-n tainic

legămînt

Pămîntul nostru are gust de oase comori cînd flăcări vii ivesc, împrejmuind rotundul vreții noastre, numind strămoșii, gîndul românesc. Pămîntul nostru are gust de singe sub braze sănătoase-n sămîntat și limpedele de izvor se-ngroașă atîta drum prin vremi cît am călcat. Pămîntul nostru are gust de lapte, la sinul lui crescut-am om din om, Carpații-talpa casei noastre, rodind viață, românescul pom. Pămîntul nostru are gust de doine, de Feți-Frumoși, de Cosinzene, cît cu balaurii ne-am tot luptat de nimeni crugul nostru nu se

teme.

Pămîntul nostru, mama Românie, ai nostru este pentru veșnicie, pămîntul nostru are gust de sare că au înflorit și lacrimi la hotare. Gust de venin are pămîntul nostru, morțiu pentru dușmani și viclenii, stafii cînd se născură din stafii, simțu-i-au pe mal de drumuri

rostul.

Pămîntul nostru, strămoșească glie, vrednic de numele care ni-l poartă, are și gust de veșnicie. Nu l-am purtat din poartă-n poartă.

RADU SELEJAN ■

Sorin Crainic privește peticele de zăpadă de pe crestele Bucegilor

Cititorii revistei „Flacăra” au fost informați la vremea respectivă despre tot ce s-a făcut pentru salvarea de sub dărîmături a vieții oamenilor, o suită de fapte deosebite. Apoi, în spitale s-a dat o adevărată bătălie pentru însănătoșirea lor. La ora cînd seriem aceste rînduri, în spitalele din București și din celelalte orașe afectate de seism se mai găsesc în jur de 450 de pacienți, victime ale seismului. S-a reușit salvarea oamenilor după cinci, opt și chiar 11 zile petrecute sub dărîmături. Numeroși oameni care au avut de suferit de pe urma cutremurului au părăsit spitalele, unii și-au reluat munca, alții se află la tratament sau la odihnă, beneficiind de bilete gratuite, potrivit hotărîrii adoptate de Comitetul Politic Executiv. Bătălia pentru viața lor se duce acum altfel, pentru consolidarea sănătății. La Sinaia, Predeal, Timișul de Sus am întîlnit numeroși bucureșteni și craioveni, veniți să-și facă convalescența. La Sanatoriul Predeal de pe Valea Rîșnoavei se află sub îngrijire medicală mai multe persoane care au suferit diferite traumatisme. Printre ele se află și tînărul de 19 ani Sorin Crainic, cel care, incredibil, a stat 250 de ore sub dărîmăturile blocului „Continental”. A fost un adevărat miracol de supraviețuire.

La o lună după acel 15 martie, ora 8 și 22 minute, ne-am întîlnit cu Sorin Crainic la Predeal. Înainte de a pleca din București am trecut pe la „Electromagnetica”, unde a lucrat și va mai lucra, ca muncitor, Sorin Crainic.

De la Maria Tudor, secretara organizației de partid de la secția S.C.B. a întreprinderii „Electromagnetica”, am aflat că tot colectivul secției abia așteaptă să-l reprimască pe Sorin Crainic. Lucrarea lui, un dulap de automatizare pentru C.F.R., rămasă neterminată la 4 martie, îl astăptă. Cei 70 de lucrători ai secției S.C.B. ne-au destăinuit că Sorin Crainic a avut o comportare exemplară atît aici, în secție, cît și mai înainte, la școala profesională. Uneori muncea și cite 10-12 ore ca să termine anumite lucrări urgente. În ziua de 4 martie, de pildă, a lucrat zece ore. Putem comunica colectivului de la

„Electromagnetica” că Sorin Crainic, după ce a fost supus unui tratament eficient de către doctorul Zorel Filipescu, se află la Predeal pentru o perioadă, apoi își va putea relua activitatea obișnuită de montator aparatură de telecomunicație la „Electromagnetica”.

Am făcut împreună cu Sorin Crainic și mama sa o plimbare la Piriul Rece.

— Cînd ai sosit aici, Sorine?

— Vineri 8 aprilie, la ora 10 am părăsit spitalul. Am dat o fugă acasă, în Drumul Taberei, apoi, însoțit de dr. Ana Maria Sorocanu, am plecat spre Predeal. Am fost primiți cît se poate de bine. Doctorul Octavian Brumar mi-a prescris un tratament lejer. Aici, ce să vă spun, aer curat, munți și brazi. Cel mai mult mă bucur de peticele de zăpadă de pe creste.

— Te simți bine?

— Bine. Nu mă doare nimic. Măninc însă ceva mai mult decît înainte de 4 martie.

— Doctorul Zorel Filipescu ce spune?

— Timp de un an o să mă aflu sub controlul dînsului.

— Acum ce faci?

— Răspund celor peste 300 de scrisori pe care le-am primit în spital, le mulțumesc tuturor pentru cuvintele de încurajare. Mă plimb în fiecare zi. Scriu și colegilor de la „Electromagnetica”, să știe de mine. Am vorbit înainte de a pleca la Predeal cu maestrul meu și mi-a spus că o să mă viziteze și el aici. Cînd mă întorc la București am să încep să muncesc din nou.

— Sorine, îți mărturisesc că la București la întreprinderea ta, la miliție, am făcut investigații privind comportarea ta. Cred că știi, unii oameni au scornit fel și fel de zvonuri pe seama ta. Ne-am bucurat foarte mult cînd am auzit despre tine numai cuvinte de laudă.

— Să știți că cele 11 zile petrecute sub dărîmături, celelalte, în spital, n-au fost atît de grele pentru mine ca timpul care s-a scurs de cînd am auzit ce se vorbește pe seama mea: că aș fi bișnițar, că aș fi intrat sub dărîmături după seism și cite și mai cite. Îmi pare bine că ați făcut dv. astfel de investigații și dezbătutei adevărul. Ar fi fost pentru mine o mare traumă morală să rămîn în ochii oamenilor așa cum m-au descris unii.

Reîntorși la București, am cerut și părerea doctorului Zorel Filipescu.

— În toată perioada internării a fost un pacient cuvîncios, ascultător. Nu-l enervau nici măcar dese vizite care i se făceau. Îi era frică doar de injecții și de... reporteri. Eu am rămas cu o impresie bună despre el. Au ajuns și la urechile mele aceste zvonuri pe care nu le pot considera decît aberante. Faptul că s-ar fi ascuns acolo după cutremur, ca să fure ceva, nici nu mai merită comentat. S-a făcut o legătură cu faptul că tatăl lui lucra pe TIR și că Sorin vindea unele lucruri. Mai întii că tatăl său era la prima cursă pe TIR, apoi, un băiat de 19 ani, care muncește, are timp de așa ceva?

— La ce concluzii ați ajuns privind supraviețuirea lui?

— Investigațiile făcute la fața locului n-au dovedit existența unei surse de apă. S-a spus că ar fi băut alcool. Asta l-ar fi omorît, alcoolul, chiar și berea, ar fi accentuat deshidratarea. Nici faptul că ar fi băut din apa cu care se stropea molozul nu poate fi explicabil. O astfel de apă i-ar fi provocat o infecție. Din investigațiile noastre a reieșit că are un metabolism al apei foarte scăzut. Haina de piele cu care era îmbrăcat a constituit o dublă izolare a corpului. A fost supus unei „hibernări”, trăind într-o temperatură scăzută, ceea ce presupune un consum mic de apă și o vasoconstricție. A contribuit și faptul că a fost rupt de exterior, că n-a știut de recordul unei supraviețuirii. A știut doar că n-are voie să se agite, să nu respire pe gură, ca să nu piardă apă. A știut că trebuie să doarmă. A strigat după ajutor numai atunci cînd zgomotele utilajelor încetaseră.

La Predeal, Sorin Crainic, alături de alți oameni care au fost loviți de seism, își face convalescența, se odihnește pentru a-și reface sănătatea, forțele fizice și morale, spre a-și relua cu întreaga capacitate activitatea în colectivul de muncă de la secția SCB a „Electromagneticii”, pentru a se reintegra în viață.

Societatea noastră, care a făcut atît de mult pentru salvarea și reîntoșirea în viață a tuturor celor loviți de nenorocire, îl așteaptă, însoțindu-l mereu cu căldură, cu omenie, cu spirit frățesc, cu omenie.

PETRE MIHAI BĂCANU ■

„Oportunitatea adevărului, ca semn al unei existențe curate”

— Oare?

— Crede-mă pe cuvânt: nu sînt deloc un tip livresc. Toată iarna răsfoiesc neliniștit cărțile, în așteptarea anotimpului cald cînd, călare pe scuterul meu, străbat în lung și-n lat meleagurile țării. Iubesc țara, oamenii, viața, mișcarea, creația, culorile și schimbările peisajului. Am pretutindeni prieteni, abia aștept să-i revăd, să aflui ce-au mai făcut. A face este verbul meu preferat. Cărțile m-au învățat să citesc corect realitățile. Nu, nu sînt un livresc.

— În ciuda a tot ce se zice despre dumneavoastră?

— În definitiv, ce se zice despre mine? — Că sînteți un om ursuz, un mizantrop care stă îngropat în cărți și scrie la rîndul său altele, nu inspirate din viața noastră de toate zilele, ci din paginile pe care le răsfoiește.

— Recunosc în ceea ce spui cîteva din clișeele în care au încercat să mă „înghețe” criticii. Protestez cu toată hotărîrea împotriva acestei (ne)înțelegeri. Profesioniștii mă citesc cam repede și se grăbesc să mă eticheteze. La întîlnirile cu cititorii mei mă înfățișez ca un om ca toți oamenii, în viața de toate zilele sînt cald și prietenos. Sînt un scriitor ca oricare altul, bolnav de dragoste și curiozitate.

— Nu v-ați infierbîntat deajuns, așa că vă mai întreb ceva: nu vă desoperiți nici o vină pentru că ați debutat atît de tîrziu? Știu, ați făcut un legămint cînd erați tînar împreună cu scriitorii Radu Petrescu, Costache Olăreanu, Emilian Georgescu și alții, că nu veți debuta decît după patruzeci de ani. V-ați ținut cuvîntul. Dar nu credeți că apariția cărților dumneavoastră la timpul cuvenit ar fi contribuit la mersul înainte al literaturii noastre?

— Poate că da. Însă legămintul acela l-am ținut nu numai de voie... În repetate rînduri, prin anii '50, am oferit redacțiilor lucrările noastre. Am fost intimpinați cu zimbete. Unii oameni aveau afunci preocupări mai stringente, scrisul frumos părea altora indecent. Livresc, cum spun unii...

— De ce ați făcut legămintul acela?

— Din pricina lui Radu Petrescu. Magistrul meu mi-a dovedit, negru pe alb, că scriam cam prost. Era poate prea critic. Oricum, sigur este că nu ofeream o alternativă decisă scrișului cenușiu și retorismului, destul de răspîndite. Am apreciat că vreo douăzeci de ani de experiență, de deprindere cu Poezia, ar fi suficienți.

— Erați nespus de tineri. Alceva nu trebuia să învățați?

— Totul era de învățat, de descifrat, de așezat în expresie literară. În mod fatal, scriitorul n-are altă modalitate de a cuprinde realitatea decît scriind. Nu toți cei ce au o experiență extraordinară de viață devin scriitori. Trebuia să învățăm să fim oameni, să învățăm a comunica prin scris. Penița e un foarte fin instrument de cunoaștere, o știu ca și mine.

— Istoria vă interesa, desigur.

— Proveneam cu toții din familii neajutorate. Cunoscuserăm tragedia războiului, fascismul, foamea, tot felul de mizerii. Ieșind din adolescență, îndată după Eliberare, trebuia să trăim și să înțelegem o istorie care se schimba rapid, să contribuim noi înșine la schimbarea ei. Idealurile socialiste ne încălzeau inimile, dar trebuia să știm cum pot fi ele atinse. Se întemeia o lume nouă, dar contururile ei nu erau limpezi, ca astăzi. Limpede (pe cit de întunecată fusese) era doar imaginea trecutului apropiat de care trebuia să ne despărțim. Am scos atunci o serie de reviste manuscrise avangardiste, înflăcărâte și destul de curajoase, care au scandalizat pe profesorii Tirgoviștei, mica ei burghezie. Le recitesc întotdeauna cu emoție.

— Ați fost confrunțați cu o istorie aspră. Dar în cărțile dumneavoastră ea apare într-o viziune comică...

— Da, ce e surprinzător în asta? De trecut ne despărțim rîzînd, nu? Eschil — scuză-mi referirea livrescă...

— V-o scuz.

— ...nu-l exclude pe Aristofan. Ochii mei de odraslă de militar neconvins, pacifist, cu lecturi din Bacalbașa și Brăescu, au reținut fanfaronada, eghileții, pam-poanele, centuroanele lucitoare ale pară-zilor, ce au degenerat toate în măcel. Sub-blect gras pentru satiră. Apoi, istoria manualelor școlare din timpul dictaturii, ce caporalizau și aruncau în anecdotă faptele istoriei. Am demontat războiul ca pe o jucărie urîță, l-am ridiculizat pe profitorii lui. Acestea au fost armele mele. Nu istoria, ci interpretarea ei imbecilă a fost obiectul satirei mele.

— De ce ați ales tocmai partea asta? Istoria e doar plină de fapte mărețe.

— Fiecare își utilizează spiritul după cum îi sună chemarea. În ce mă privește, am alcătuit o schiță de istorie a erorilor, îndemnat de ideea umanistă de a pune în fața semenilor schemele acelor situații ce au păgubit omenirea. Fascismul, intoleranța, inegalitatea dintre oameni și dintre națiuni, setea de putere, ignoranța, o sută de alte situații și moravuri ale trecutului — care, din păcate, în Apus cunosc azi o recrudescență — le-am tratat cum m-am priceput, fie impresionist, fie monografic. Știm cum trebuie să fim. Am încercat o mare satisfacție să constat că

● Prozatorul și publicistul Mircea Horia Simionescu s-a născut la 23 ianuarie 1928 la Tirgoviște.

● Bibliografie: Ingeniosul bine temperat. Dicționar onomastic (1969), Bibliografia generală (1970), După 1900, pe la amiază (1974), Răpirea lui Ganymede (1975), Jumătate plus unu (1976).

nici o trăsătură negativă din cele descrise de mine nu rămîne nesancționată de principiile partidului nostru, de Codul eticii și echității socialiste.

— Bun. Ați adoptat o viziune comică asupra istoriei. Dar asta nu e o deformare? O sărăcire a realității?

— Literatura mea e ca o radiografie: un necunosător o poate lua desen abstract. Dar e viața acolo, în schema ei! Cunoașterea gravă a vieții nu e o treabă prea agreabilă. Pentru ca investigația să devină posibilă și cititorul să nu se plictisească, am inventat un joc superior: am alcătuit inventare, fișe, colecții de situații și portrete luate din lumea înconjurătoare. Am lucrat cu grijă de gravor. Aș fi mulțumit dacă cititorul mi-ar citi cărțile cu gravitatea cu care le-am scris. Cuvintele de spirit, calambururile nu sînt presărate în cărți de dragul risului. Deși risul e mai mult decît necesar. Am vrut să le folosesc pentru a comunica înțelesuri adînci despre desti-nul omenesc și pentru a descalifica prosta.

— Încercați să-mi dați o definiție a risului?

— M-ai luat prea repede. Nu știu ce să spun. N-ar fi mai bine să dăm împreună o definiție a vieții?

— N-ar fi. Dar vă puteți închipui o omenire care nu ride?

— Nici vorbă. Adică nu. Imi pot închipui. Însă ar fi ceva de coșmar.

— Dar o omenire care numai ride?

— Și asta ar fi ține tot de coșmar.

— Ce forță are risul?

— Fantastic! E un instrument în stare să producă mutații ale omenirii. Motivele risului, depășirea lor sînt trepte pentru descoperirea unor expresii fiziologice și sufletești superioare. Risul e o stație-pilot. E o forță extraordinară autocritică, critică. Ne poate pune în starea de a re-întemeia în orice clipă lumea.

— Atunci de ce uneori „se ride” de ris?

— Nu cumva ridem mai puțin? De ce să-l considerăm ca un element de care ne-am putea dispensa? Sînt unii confrăți care invită tot timpul la seriozitate. Oamenii sterili. Dimpotrivă, avem de recuperat multe secole cînd n-am prea avut timp să ridem. Să ridem, deci, pentru a ajunge la zi. Oamenii ne vor însoți recunosători.

— Umorul din cărțile dumneavoastră, deși de bună calitate, e totuși un umor căznit.

— Da. Poate. Nu știu. Dar poate că nu e umor...

— Chiar și în discuția pe care o purtăm, constat că nu aveți deloc umor. Sînteți prea grav pentru un interviu. Nu mă așteptam la așa ceva din partea unui om care are două prenume, ca și Caragiale.

— Așa sînt întotdeauna cînd mi se cere să fiu spiritual la oră fixă. Mă rezerv pentru scris. Cînd scriu, rid adesea de unul singur. Nu știu dacă e recomandabil. Hamlet vorbea de unul singur. N-a sfîrșit-o bine.

— Ei, vedeți că mă puteți totuși face să zimbesc. M-ați întîmpinat ursuz.

— Dacă te-am dezamăgit, putem renunța.

— Nu renunțăm deloc. Dacă tot am început să discutăm... Pentru că eu nu cred deloc în ursuzenia dumneavoastră. Eu cred că, de pildă, Dicționarul onomastic, în care pe marginea a sute de nume ați brodat gînduri, nu reprezintă doar o curiozitate amuzantă, un mod ciudat de a folosi numele din cartea de telefon, ci exprimă dorința comunicării cu oamenii, de a-i simți pe cit mai mulți aproape, a le cunoaște biografia, cusururile și calitățile.

— Am încercat să descopăr sub nume — prima etichetă ce ni se pune — palpitul vieții. Dicționarul l-am scris într-o perioadă cînd cuvintele se goleau periculoasă de semnificație. Am luat numele și „torcînd ușure”... am ucis cîteva prejudecăți mic-burgheze, am strecurat un fir cald de sinceritate. Știi, sinceritatea e un produs secundar al risului. Și, vorba lui Urmuz, se găsește azi cu greutate. În proza noastră. Poezia stă ceva mai bine.

— Cum e prezent și altfel în viață M. H. S.?

— Scriu reportaje, articole, iau parte la schimbările de idei. Imi place să merg în uzine, în ferme, în școli, să întîlnesc

oameni interesanți. Particip la cenacluri literare, de artă plastică și de muzică. Sînt etape de laborator necesare. Fac însă o distincție netă între gazetărie și literatură. Din păcate, unii confrăți și-au învățat cititorii să vadă în nuvelele și romaneele lor scrieri de reporteri de senzație sau de documentariști. Un fapt inedit, senzațional, nu înseamnă negreșit viață. Cartea literară e viață ridicată la anume grad de generalizare. Orice fapt trebuie condus către idei. Platon e senzațional. Dacă nu, regele Lear ar fi considerat mai neinteresant decît Kojak...

— Dar cum le-ați putea dovedi celor care nu vă cred că în scrierile dumneavoastră este vorba de viață și că ele nu izvorăsc din imaginație pură și nu sînt un reflex al citirii altor to-muri?

— Aici sînt orgolios și nerușinat. Nimic din ce e scris în cărțile mele nu e inventat. Jur că așa este. Aș putea povesti detaliat, dacă aș avea timp, ce a inspirat fiecare din paginile mele. Să-ți ofer cheia?

— Nu e nevoie. Nu cred că mințiți. Minciuna e un instrument răspîndit. Chiar și în literatură. Oamenii iau dorințele lor drept adevăruri și, acolo unde lucrurile sînt strimbe, ei le văd perfecte și frumoase. Și invers: unii văd numai prăpăstii. Optică de fapt divers. Mai grav, unii se înverșunează să-și convingă semenii că nu e adevărat ceea ce constat cu simțurile lor. Cîțiva nu sînt prea convinși de oportunitatea adevărului, ca semn al unei existențe curate.

— Ceea ce nu este cazul nostru.

— Ceea ce nu este cazul nostru. În această țară binecuvîntată, în acest timp de mari deschideri și realizări, cînd construim lucid socialismul și urmăm fermitate marile proiecte ale partidului, se fac lucruri cu adevărat miraculoase. Într-o povestire a mea, Turnurile, evocînd anii adolescenței, întrevădeam vremea construcțiilor impetuoase. În Tirgoviște natală, dar și pe întreaga întindere a țării, iată, se ridică azi turnuri industriale, blocuri, școli, institute. În special în Răpirea lui Ganymede sînt laude sincere ale prefacerii spațiului românesc, elogiile ale gloriei acestui pămînt românesc, care, în ciuda vicisitudinilor istoriei, a creat monumente de cultură de țaria, înălțimea și frumusețea celor ale Renașterii occidentale.

— Cum au acționat aceste monumente de cultură la formarea dumneavoastră?

— Multă mă socotesc un original, adică un desprins de orice influență. Foarte îndrăgostit de netaipomenita literatură română, niciodată nu mi-am făcut grija de a fi un original, preluînd cu seninătate din marea moștenire clasică. În fond, Bibliografia generală, cartea unde fac rezumatul unor cărți fictive, este inspirată de Istoria ieroglifică și de Pseudokyngheticoos. Și această inspirație merge pînă la alcătuirea aparent livrescă a frazei.

— Destul de departe.

— Nenumărate conflicte din Dicționar și din După 1900, pe la amiază sînt prelungiri organice ale Țiganiadei, ale fabulelor lui Grigore Alexandrescu și Anton Pann, partea de lirism trăgîndu-și seva din Heliade și Hogas, iar verbul din Arghizi. Nu mai spun cît datorez lui Caragiale, lui Urmuz...

— Ne dăm și noi seama.

— ...cărora adesea le decalchiez automa-tisme.

— A fost vorba mai înainte de originalitate. Unii susțin că în cultura română orice lucru ieșit din obișnuit nu are șanse să se impună.

— Își închipuie unii că te poți desprinde, de dragul obținerii originalității, al succesului, de ceea ce s-a constituit ca o arhitectură superbă de-a lungul atîtor veacuri! Un artist român de azi nu trebuie să aibă altă grijă decît de a adăuga un portic, o friză, o coloană la uriașul monument al culturii române. Este absurd să-ți imaginezi Parthenonul atenian întinzîndu-și rătăcit chiar și o singură coloană pe marginea unui fiord norvegian. Nu poți gîndi astăzi în alte tipare decît așezate gospodărește de Miron Costin, Ivireanu, Negruzzi, Filimon, Bălcescu, Eminescu, Sadoveanu, Rebreanu, Călinescu... A pretinde că ai putea construi pe alte tipare, într-o altă țară și într-o altă limbă e o glumă grotescă. Aerul, spațiul nostru ge-

nerează idei de legătură cu trecutul — nu numai cu cele din literatură, dar și din pictură, muzică, arhitectură, ce nu pot fi exprimate decît între Dunăre și Carpați. Uneori, în condiții grele, dar misiunea e cu atît mai frumoasă.

— De fapt, nu cu viața vă războiți dumneavoastră, ci cu literatura. Vreți să-i puneți capăt inventînd o carte a cărților, care să le anuleze pe toate celelalte?

— Ce mai e și bazaconia asta? Au mai spus și alții că fac antiliteratură. Ce-o fi aia, pe cuvînt că nu știu. Nu sînt un spirit diabolic pentru a visa distrugerii.

— Un zimbet malițios se citește totuși din cînd în cînd pe chipul dumneavoastră.

— Lucrez cu diamante, care sînt cuvintele unei limbi mature și evoluate, și le îndemn să cînte. Misiunea scriitorului este de a mărturisii adevărul, dar el trebuie să spună ce are de spus în chipul cel mai frumos cu putință. Unul care voia să cunoască soarele, tot privindu-l, lăcrima orbit. Cineva i-a arătat un lac în apropiere. Soarele se oglindea foarte limpede și, pe lingă el, se vedeau încîntătoare sălcii, flori și păsări. Soarele se explica frumos. Eu imi trag toate ideile din literatura română, arhitectura ei este superbă. Nu am de-a face nimic cu Jarry sau Borges. Nu ei mi-au inspirat construcțiile. Simțul cititorului, cam tocit, îl înviează cu povestiri scurte și jucate, re-producînd tehnica unor calendare ce circula în Țările românești și contribuiau la înțelegerea cititorului. Eu lucrez la înțelegerea cititorilor mei.

— Dar cum pot să-i înțelegem aceste elemente imprumutate din arsenalul birocrăției?

— Considerînd statistic, cele mai întinse lecturi ale omului contemporan sînt lecturile administrative — referatul, cererea, fișa, informația, telegrama, scrisoarea, rezumatul. Forme ale birocrăției? Numai în aparență hîrtogărie. Ele ascund drame, suferințe omeniești, situații obiective. Vorba lui Mircea Malița: hîrtia este memoria omenirii. Am redat literaturii cîteva elemente ale existenței diurne. Eu fac rezumat, referat pentru a pune în evidență că, dincolo de formula științifică, se află întotdeauna viața.

— Sînt însă unii scriitori pe cuprinsul planetei care pun în pericol desti-nul literaturii. Prin neîncrederea pe care o ațesează față de ea.

— Adevărații scriitori nu pot pune în pericol literatura. Literatura va trăi întotdeauna. Galaxia Gutenberg nu are sfîrșit. Există însă pericolul unei inflații a cuvintelor, a pierderii prin supraproducție (vai, cite cărți goale de spirit se tipăresc azi în lume!). Una din responsabilitățile mari ale scriitorului, cerută de partidul nostru, este aceea de a revigora percepția realității și a cuvintului, de a redeschide toate ferestrele frazei, de a reîncerca cu concret, cu viață, cuvintele și fraza. Trebuie să reinvățăm secretele semanticii.

Aceste probleme preocupă pe toți scriitorii români de azi. Partidul Comunist Român ne cere în mod repetat să cuprîndem cît mai definitoriu, în esență, realitățile noi, procesele vieții în continuă înnoire. Expresia artistică trebuie să fie generoasă și inteligentă, încălzită de sentimentul de dragoste față de oameni. Apropiata Conferință națională a scriitorilor va pune în discuție aceste importante probleme, pentru ca, între scriitori și realități, operă și cititori, să se stabilească cel mai firesc circuit de comunicare. Sîntem înconjurați de interesul și dragostea unor largi pături de cititori, ale căror gusturi și exigențe uneori le diminuăm. O întreagă politică unitară a educației îndreaptă întreaga noastră producție spre masele largi muncitoare. Ambianța politică asigură scriitorului român posibilitatea de a se exprima și de a exprima condiția omului de aici și de pretutindeni. Dealtfel, conferința noastră va discuta în această lumină multe alte probleme estetice, de actualitate: înălțimea ideii în operă, funcțiile umanismului, varietatea în unitate, fructificarea tradiției, responsabilitatea morală și educativă a scriitorului. Sper că putem adînci dezbaterile noastre într-o harnică atmosferă de lucru, la obiect, plecînd de la nemulțumirea creatoare de sine și năzuind la foarte mult. Eu unul sper ca în preajma evenimentului să predau Editurii Eminescu primul meu roman. Voi spune că mă joc încă o dată. Observă că mă joc cît se poate de serios.

— Într-adevăr, dumneavoastră vă jucați deseori în literatură. Dar pînă unde poate fi împins acest joc?

— Infinit. Cu o singură condiție: ca el să ducă undeva. Balzac se amuza cu personaje de carton ce alcătuiau societăți întregi dar controla atent evoluția populațiilor. Shakespeare făcuse la vremea lui același lucru, ba își trimisese păpușile chiar pe scenă ca să se bucuri și să plîngă cu martori. Viața, spunea el, e un imens teatru. Sînt necăjit pe criticii care au înțeles ca joc gratuit paginile mele. Satira mea are adresă. Poezia mea pornește de la fapte și se întoarce la ele.

— Sînteți un scriitor și un om dăruit vicțiilor. Dacă mai aveam cumva o brumă de indoială, m-am convins definitiv.

— Oare?

GEORGE ARION ■

Creație și cultură

Între creație și cultură nu se leagă unanimitate o corelație strinsă. Numeroși sînt scriitorii și artiștii, de la noi și de pretutindeni, care au agonisit prea puțină lectură și informație, ca totuși să se dezbare de ele ca de o povară. Un model, mărturisit sau nu, statornic sau trecător, a fost factorul hotărîtor al unei vocații reale sau iluzorii. Coborît sau nu din maimuță, omul e o ființă care excellează în imitație, dar se pretinde original. Cu fiecare scriitor și artist, răsare pretenția unui nou „univers”. În mai toți domeniile o încredere totală în sine, o securitate morală uneori agresivă. Putini sînt acei creatori modesti, care se străduiesc ani de zile într-o pregătire temeinică, înainte de a năzui să debuteze. Nu poți fi compozitor, fără a te fi inițiat în toate sectoarele artei muzicale și de a fi asimilat meșteșugul marilor înaintași. Același lucru este valabil pentru sculptor, care nu se poate limita la dibăcia modelării și la realizări de ipsosar. Pictorii și sculptorii din zilele noastre nu mai tin seama de legile proporțiilor și ale perspectivei, socotite bune de lada de gunoi. Nu este însă rău să le cunoască în prealabil, înainte de a se descotorosi de ele.

Trăim în veacul unei noi științe: Informatica. Datorită calculatoarelor electronice și numărului imens de informații de tot felul, pe care le manevrează, dispunem de o aparatură confortabilă. Cine se va obosi în viitor să-și culegă singur informațiile într-o problemă, cînd le poate avea de-a gata? Totodată, cultura audiovizuală tinde să se substituie cu desăvîrsire aceleia obținute prin studii îndelungate. Marilor poeți ai Renasterii aveau o solidă cultură umanistică, își făceau pregătirea plecatî peste infoliile înaintașilor elini și latini, le cunoșteau operele ca pe un catehism laic. Petrarca era un mare erudit, iar poezii Pleiadei franceze i-au pășit cu devoțiune pe urmă. Putinele biblioteci publice erau literalmente a-caparate de studiosi fanatici, care au dat pe cei mai buni scriitori ai vremii. În secolul trecut, aceeași rivnă de învățătură caracterizează anii de studenție ai lui Eminescu, după ce, ca elev și bibliotecar al lui Aron Pumnul, își făcuse o „bază”. Cele peste 10.000 de pagini scrise ale manuscriselor de la Biblioteca Academiei cuprind în bună parte note de lectură și chiar extrase din cărțile și periodicele consultate. Mai surprinzătoare este cultura enciclopedică a lui B.P. Hasdeu, concomitent cu zburdănițiile unei adolescențe și prime tinereti aventuroase. Cînd și-a găsit timpul să acumuleze atîtea cunoștințe în atît de puțini ani? Exemplele se pot înmulți, în sectorul poeziei cu G. Cosbuc și Ion Pillat iar în zilele noastre cu Al. Philippide, Mihai Beniuc, St. Aug. Doinas, și A. E. Baconski, cărora nimic din istoria poeziei universale nu le-a rămas străin.

Cultura nu poate fi impusă prin constrîngere, dar ea se acumulează și se limpezeste în fiecare printr-o severă autodisciplină, în chilia căpătusită cu cărți.

ȘERBAN CIOULESCU ■

O dedicație cît o carte

„Mergeam spre străduța plină cu iarbă și cu multe flori pe care moartea încerca și ea să pătrundă. Inchipuindu-mi-o mergînd alături de noi, îi zisei printre dinți: — Are să te prindă tîta!”

Iarba pierdută este o carte cu care un medic, pe nume Dan Claudiu Tănăsescu, dobindește încă o diplomă: aceea de bolnav profesionist al condeiului. Cartea n-are nici o dedicație declarată, însă — difuz și lăuntric — este, de la un capăt la celălalt, cartea unui bărbat care-și îngăduie bucuria reîntoarcerii în copilărie pentru a reasculta și a copia pe hirtie cea mai frumoasă dintre poveștile pe care le știe: aceea despre tatăl său, adică despre un om tăcut care a făcut ceea ce — ca o moștenire — avea mai apoi să facă și fiul: i-a povestit — nu cu vorbe, ci cu faptele sale, cu exemplul său de-o viață — cea mai frumoasă dintre istoriile pe care le știa: aceea despre miezul profesiei de medic, aceea despre uitarea de sine atunci cînd un alt om este în impas, aceea despre veșnicele drumuri pe care le face medicul, pe care alcătuiește medicul, ca să ajungă la timp lingă oamenii care au ajuns la hotarul vieții lor.

Pentru că-i prima, trebuie notat și cum

Faptele și vorbele

Un deziderat

Scrișul este o treabă mai grea decît vorbitul. Cuvîntul roștit zboară, dar, așternut pe hirtie, rămîne. Poate conștiința aceasta strecoară un fior de sfilă în fața paginii albe.

Sînt oameni care istorisesc cu mult antren diferite întâmplări trăite; puși să le scrie, deodată, ca printr-o „vrajă rea”, cum spune Mateiu Caragiale, își pierd orice vervă. Se incurcă în spinosul „care”, construiesc fraze șchioape, sau de o corectitudine țepăună, absolut nefirească.

În vorbirea curentă, propozițiile neduse pînă la capăt, ezitări, reveniri pot conferi naturalitate, ba chiar farmec exprimării. În scris, cînd nu sînt căutate înadins, potinelile fac o impresie lamentabilă.

Pînă la talent, o pagină redactată fără respectul normelor elementare ale exprimării, adică în stilul petițiilor caragiialești e o carte de vizită intelectuală. Să

nu uităm apoi gramatica și ortografia; păcatele împotriva lor se bagă mai greu de seamă la vorbire; pe hirtie, zgîrie su-părător privirea și sînt dovezi crase de incultură.

Trebuie să recunosc că există într-adevăr o anumită demonie a grupării „oilor negre” pe „cîmpul alb”. Mai mult ca vorbitul, scrișul tinde să urmeze niște mecanisme ale sale; așa scapă din condei rîndurile inepte de o corectitudine formală impecabilă. Un profesor îmi cita, zilele acestea, o frază circumspectă într-o teză despre poezia Plumb a lui Bacovia: „Cavoul — zicea elevul — simbolizează locul unde mortul își petrece viața”. Acesta este în fond modul de gîndire al lui Gigă. El își produce „panseurile” prin declanșarea automatismelor de construcție ale frazelor fără să mai acorde atenție conținutului.

Am luat-o foarte pe de departe ca să ajung la un necaz al dascălilor care predau în școală limba română. Ei îi învață de fapt pe copii să scrie. Dar, pentru aceasta sînt nevoiți să le corecteze atent și cit mai des caietele. E o muncă grea și plină de răspundere, pînă la urmă decisivă în atingerea obiectivului didactic. Apare însă o inechitate. Doar profesorii de română au această sarcină împovărătoare

flacăra literară

peste orele de clasă. Veți spune că și la matematică li se corectează elevilor rezolvarea problemelor. Da, dar pentru profesorii respectivi e mult mai ușor, se urmărește rezultatul sau eventual schema operației. La română trebuie corectat mîgălos totul: ortografia, greșelile gramaticale, chiar și proasta caligrafie.

Imaginați-vă că un profesor, spre a-și împlini norma, are cam șapte clase a câte 35 de elevi. Dacă își îndeplinește conștiințios munca, va avea de corectat periodic și foarte frecvent sute de caiete.

E' oricum nedrept ca profesorii de română să fie siliți a munci simțitor mai mult ca dascălii de la alte discipline. Unde mai pui că tot celor dinții le revin sarcinile principale în organizarea serbărilor școlare, festivalurilor patriotico-educative, participării la concursul „Cîntarea României”. Principiul echității reclamă ca munca sistematică de corectare a caietelor școlare să fie obligatorie și normată. Aș putea să adaug, grija de a scoate din școală oameni care să nu ajungă în facultăți, ba și mai departe, și să se exprime în scris agramat, presupune satisfacerea acestui deziderat mărunt dar cu efecte incalculabile.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

Cronica literară

Șerban Cioculescu:

„Viața lui I. L. Caragiale, Caragialiana” (I)

Am citit de trei sau de patru ori Viața lui I. L. Caragiale de Șerban Cioculescu, volum apărut în anul 1940 și retipărit acum, pentru a patra oară, la Editura Eminescu, împreună cu Caragialiana (ediția a II-a). Este o carte clasică, un model de monografie documentară a vieții, care face pandant cu cealaltă sinteză exemplară, de tip sainte-beuviian, a istoriografiei literare românești, Viața lui Mihai Eminescu, de G. Călinescu.

Sarcina de a scrie despre viața lui Caragiale era de două ori dificilă: mai întîi din pricina absenței documentelor, în al doilea rînd, datorită caracterului derutant al scriitorului. Ambele dificultăți au fost depășite de Șerban Cioculescu în chip strălucit. Sub raport documentar, contribuția istoricului literar este fundamentală. Mai mult, el este cel care ne-a înlesnit cunoașterea integrală a operei, prin identificarea unor sectoare ignorate, dintr-un motiv sau altul — publicistica și corespondența.

Și totuși, în legătură cu înțelegerea exactă a monografiei lui Șerban Cioculescu stăruie o eroare. Toată lumea pune accentul pe hărnicia documentară, pe exactitate. Mai mult, Pompiliu Constantinescu spusese că Șerban Cioculescu are „ochi de albină și răbdare de arhivist”, formulă restrictivă, care poate fi aplicată și în cazul lui Bogdan-Duică. Este adevărat, ceea ce face Șerban Cioculescu seamănă, pînă

la un punct, cu ancheta unui detectiv-arhivar. Istoricul literar pare să fie un expert care înlătură cu răceală sau, dacă este cazul, cu ironie, fanteziile și plămăuirea. El este circumspect în utilizarea informațiilor, examinează răbdător mai multe versiuni, fără să facă parte nici una, sincronizîndu-le și aducîndu-ne, în ultimul paragraf, ca în cele mai bune romane polițiste, la singurul rezultat cu puțință. Din acest punct de vedere, un moment sentimental din tinerete, Moștenirea Momuloaiei și, mai ales, corectarea afirmației lui Perpersicchio că Eminescu ar fi fost vizat de Caragiale într-o cronică răutăcioasă din Ghimpele (1875), cînd de fapt victima fusese Macedonski, reprezintă tot atîtea pagini glorioase ale istoriei literare de tip documentar, cazuri ferice de restabilire a adevărului. Dar să nu ne lăsăm mistificați, pentru că ceea ce face Șerban Cioculescu nu se reduce la atît, și monografia lui este o capodoperă de diplomatie. Să încercăm să explicăm această afirmație.

Toată lumea știe că documentele psihologice nu pot fi puse pe același plan cu cele de istorie literară și că, schimbînd accentul, primele pot fi interpretate diferit. Pentru a înțelege mai bine lucrul acesta este suficient să comparăm versiunea pe care o dă Eugen Lovinescu relației Eminescu, Veronica Micle, Caragiale, în Titu Maiorescu și contemporanii lui („Față de Eminescu, în ceea ce privește Veronica, Caragiale s-a arătat lipsit de lealitate, cinic, fără scrupule morale”), cu ceea ce spune Șerban Cioculescu („o trecătoare rivalitate erotică”), sau să examinăm rolul jucat de Macedonski în procesul Caion, în versiunea lui Șerban Cioculescu („un abis de ordin etic”) și în versiunea lui Adrian Marino, din Viața lui Alexandru Macedonski („reacțiune tipic egocentrică, sentiment firesc dar și amoral de răzbunare”). Dar o monografie despre viața lui Caragiale nu are de rezolvat doar chestiunea Caion sau incidentul Eminescu, Veronica Micle, Caragiale. Ea trebuie să dea un răspuns în problema relațiilor lui Caragiale cu Junimea și cu Maiorescu sau, ceea ce este și mai complicat, pentru că riscă să irite suscepti-

bilitatea patriotică, să explice problema originilor dramaturgului (grec sau albanez?). Și ca și cum toate acestea nu ar fi fost de ajuns, ea mai trebuie să se confrunte cu mulțimea versiunilor (orale sau scrise), care pun în circulație imaginea unui Caragiale lipsit de respectul valorilor naționale, incomplet sufletește și cosmopolit. Cum procedează Șerban Cioculescu?

În ciuda aparențelor, în ciuda accentului pus pe documentație și pe rigoare, sensul adevărat al Vieții lui I. L. Caragiale trebuie căutat în regia ei subiectivă și ascunsă. Ca marile catedrale gotice care, pentru a nu se prăbuși, se sprijină pe o rețea ingenioasă de contraforți, monografia lui Șerban Cioculescu stă pe două capite esențiale, care urmăresc să explice sufletul omului. Acestea sînt: Fiu, soț și tată și Prietenii, căci în viziunea istoricului literar, Caragiale a fost un cap exemplar de familie, un om înconjurat de prieteni nenumărați. Iar cine are sentimentul familiei și al prieteniei, nu poate fi cinic și crud și outrance. În plus, Caragiale era un mare iubitor de muzică, un meloman (ideea apăruse încă din Corespondența dintre I. L. Caragiale și Paul Zarifopol — 1935), o dovadă mai mult de umanitate adîncă. Nemții exprimă chiar această ultimă situație printr-un frumos citat, pe care îl aplică tuturor celor care iubesc muzica: „Wo man singt, da lass' dich ruhig nieder; / Böse Menschen haben keine Lieder” (Poposește fără grijă acolo unde se cîntă; oamenii răi nu au cîntece).

În primele rînduri ale Prefeței din 1940 Șerban Cioculescu scria: „Caragiale își va găsi, firește, scriitorul de mare talent care să-i învie chipul. În prealabil, a trebuit să-și afle cercetătorul documentar”. Sînt și acestea propozițiuni menite să inducă în eroare. Șerban Cioculescu are, ca altădată Caragiale, oroare de retorică și de lirism. Întrebat de un reporter dacă a scris vreodată poezii, el a răspuns afirmativ, adăugînd însă, imediat, că a aruncat peste ele cu nisip, ca pisica. În realitate, Viața lui I. L. Caragiale este o carte care se citește cu plăcerea cu care se parcurg marile romane.

FLORIN MANOLESCU ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar pe Cimpia Libertății

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, organizează pe Cimpia Libertății (Blaj — județul Alba) o amplă manifestare în 2 mai 1977, Ziua Tineretului din România, zi în care se împlinesc 55 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist și 20 de ani de la crearea U.A.S.C.R. o amplă manifestare ce se dorește a fi o sărbătoare a spiritului tînăr și liber, un omagiu, cu mijloacele specifice artei, adus Țării, Poporului și Partidului, Muncii, Libertății, Tineretului, Demnității, Cîrmaciului destinului național. Vor participa membri reprezentativi ai cenaclului, scriitorii, interpreții de prestigiu ai muzicii noastre populare. Manifestarea va începe la orele 11 și va avea loc în orice caz. De aceea, cei care doresc să participe sînt rugați să fie pregătiți și pentru un timp mai puțin favorabil. Cu sprijinul generos al conducerii Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, precum și prin agențiile B.T.T., din județele Alba, Hunedoara, Arad, Timiș, Cluj, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Mureș, Brașov, Covasna, Harghita și Buzău vor merge spre Blaj (și se vor întoarce în funcție de ora încheierii spectacolului) trenuri și autobuze speciale, iar cursurile obișnuite vor avea capacitate sporite. La cerere se pot organiza prin agențiile de turism pentru tineret, excursii spre Blaj, în 2 mai, din toate orașele țării (inclusiv București) în măsura în care numărul solicitanților va fi suficient de mare. Costul biletului de intrare, 10 lei, va fi inclus în costul călătoriei. Pentru cei care ajung la Blaj și nu au bilet de intrare, s-au pus în vânzare bilete la casa de cultură a orașului. De asemenea, cererile de bilete pot fi adresate și redacției noastre (telefon 17 60 10 interior 1786: tovarășii Alexandru Medar și Gheorghe Amuza) sau direct la sediul redacției: Piața Științei nr. 1. Nu uitați: toate filialele Biroului de turism pentru tineret organizează excursii, în 2 mai, la Cimpia Libertății cu obișnuitele prețuri reduse. După acest spectacol, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar va susține manifestări după cum urmează: miercuri 4 mai, Tirnăveni (Casa de cultură); joi 5 mai, Reghin (Casa de cultură sau în aer liber); vineri 6 mai, Sighișoara (Casa de cultură sau în aer liber); sîmbătă 7 mai, Tîrgu Mureș (Teatrul de vară). În eventualitatea unui timp nefavorabil, acest din urmă spectacol va avea loc fie în aceeași zi la Cinematograful Artă, fie a doua zi, duminică 8 mai, la Teatrul de vară. Spectacolele vor începe la orele 16,30 și 20,30. Se studiază posibilitatea desfășurării unui nou spectacol la Copșa Mică. Dornic să-și respecte promisiunea făcută, aceea de a se reîntîlni cu tineretul din București, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar studiază posibilitatea desfășurării unui spectacol sîmbătă 14 mai sau duminică 15 mai, cu începere de la orele 18, la Complexul expozițional din Piața Științei.

N. IONESCU ■

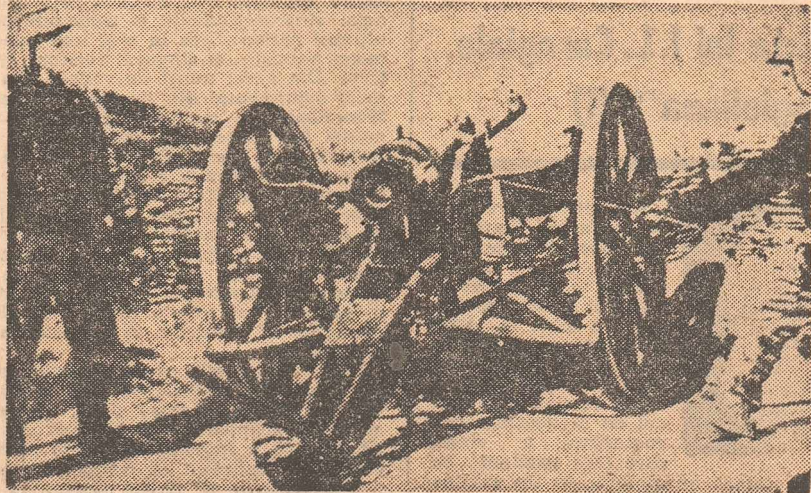
Din Războiul pentru independență (XI)

Din 7 ofițeri superiori care comandară asaltul asupra Rahovei, 4 căzură morți sau răniți în luptă, al cincilea (maiorul Burileanu) avu calul ucis sub dînsul; colonelul Dumitrescu-Maicănu avu calul rănit; colonelul Rosetti avea mantaua ciuruită de gloanțe; căpitanul Chivu își conduse trupa pe jos, după ce i se ucise calul; pe sublocotenentul Ghica un glonț îl lovi în obraz; 307 soldați fuseseră uciși sau răniți. Generalul Meyendorf: „Dacă mă mărginesc a cita nume, nu este că-mi lipsește prilejul de laudă. Pentru a fi cu desăvîrsire exact ar trebui să fac oricum apelul nominal al celor două regimente de roșiori. Artileria a fost la înălțimea reputațiunii care și-a dobîndit-o așa de legitim și se poate zice despre dorobanți că lor le revine onorul de căpetenie în cele două afaceri de la 7 și 9 noiembrie... Colonelul Crețeanu a dovedit prezența de spirit, liniște și energie vrednice de cele mai mari laude. În ziua de 7 a îndreptat foarte iscusit operațiunea flancului stîng; lui i se datorește retragerea din foc în bună ordine a companiilor de dorobanți, după ce comandantul lor a fost pus afară din luptă; și pierderile relativ puține ce au întîmpinat ele atunci, dacă se ține seamă de avîntul cu care trupa înaintase, și de marea apropiere de vrăjmaș. Colonelul Crețeanu a știut, în noaptea de 8 spre 9 să ia măsurile potrivite cu împrejurările, și a probat în toate ocaziunile un merit eminent. Maiorul Mateescu, și apoi cînd dînsul fu rănit de două gloanțe, căpitanul Merișescu, care au comandat aceste tinere trupe a căror educațiune militară părea abia la început, au știut amîndoi să dea soldaților tăria și avîntul care se întîlnește la ostanii cei mai deprinși cu războiul și i-au împărțit cu eroismul de care ei însuși erau însuflețiți. Căpitanul Hepites, comandantul bateriei de artilerie românească, sub focul de obuze și șrapnele foarte bine hrănit al vrăjmașului, a condus această baterie cu un talent și singe rece rar întîlnite. Locotenentul de stat-major Lambrișo a desfășurat o activitate, o inteligență și o bravură trecute la dînsul în obicei”. În susul Dunării, turcii nu mai pot conta decît pe depărtata cetate a Vidinului. Liniile de comunicație sînt acum tăiate atît spre sud și sud-vest prin luarea Gorny-Dubnikului și Telișului, cît și spre nord și nord-vest prin luarea Rahovei. Comandantul suprem al operațiunilor din Bulgaria, marele duce Nicolae, către domnitorul României: „Izbînda de la Rahova aparține întreaga armatelor române, și în afară de ceea ce poate atînge interesul general al operațiunilor noastre cum observați, mă asociez din toată inima la mulțumirea ce trebuie să simțiți ca Suveran și căpetenie supremă a unei armate căreia i-ați dat atîtea îngrijiri”. Comandantul armatei de vest adresează ostasilor următoarele cuvinte: „Vitejia armatei noastre a avut o nouă izbînda de mare însemnătate. Luarea Rahovei va fi înscrisă cu litere neșterse în analele noastre, alături de luarea redutei Grivița”. Ziarul francez L'Estafette: „Armata română s-a acoperit de o nouă glorie: după o luptă îndrăjită ea a ocupat Rahova”. Mihai Eminescu: „Astăzi ostășii noștri se aruncă cu bărbăție în luptă; pămîntul se cutremură sub picioarele lor; cad și iarăși cad și totuși merg înainte; lumea întreagă este ulmită”. Se hotărîște împingerea terenului de operațiune spre nord-vestul și sud-vestul Plevnei, spre a împiedica orice încercare de despresurare a armatelor lui Osman pașa. Generalul Gurka ordină de zi: „Despărțindu-mă de trupele care rămîn aici, și care au fost sub comandamentul meu, îmi fac multă plăcere în a le adresa în genere la toate mulțumirile mele pentru serviciul folositor ce au făcut, și le doresc din inimă să ajungă la țînta ce ne-am pus: a lua prînsă armata lui Osman pașa care este în Plevna. Sunt mai mult decît sigur că vom ajunge la această țîntă, pentru că turcii nu vor putea cu nici un preț să treacă prin rîndurile noastre și ale magnificei armate române, aliată noastră. Este o plăcută datorie a mulțumii din suflet armatelor române care au fost sub comandamentul meu și care s-au ținut întotdeauna și în toate împrejurările la înălțimea datoriei lor, nelăsînd nimic de obiectat asupra-le și care au meritat considerațiunea ce le-a acordat M.S. Împăratul și aliatul nostru, A.S. Domnul Carol. Doresc ca această alianță care a existat între cele două armate să fie un prilej în viitor pentru legarea frăției de arme ale acestor armate. Mulțumesc cu această ocaziune din toată inima cu deosebire generalului Racoviță, comandantul diviziei a patra, comandantului diviziei de roșiori, colonelul Crețeanu, comandantului brigăzii de călărași, colonelul Formac, șeful brigăzii de infanterie, colonelul Cantili și tuturor trupelor române”. Aproape 30 lucrări de diferite forme și dimensiuni fură construite de trupele române pe zona pe care erau așezate în fața Plevnei. Printre cele mai importante erau redutele: Verbița, Alexandru, Marele duce Nicolae, Tudor, Craiova, București, Calșovaț, Riben, Todleben, Etropol; apoi erau lunetele: Iasi, Turnu; săgețile: Susurlu 1 și Susurlu 2; redane, șanțuri, tranșee, adăposturi. Se începe construirea unui zăgaz pentru abaterea rîului Vid; zăgazul avea o întindere de 960 metri de-a lungul thalwegului rîului, 5 metri înălțime, 19 metri

grosime la bază și 5 metri la vîrf; se deschide a cincea paralelă și se înaintează cu a șasea pînă la 30 metri de întărirea inamicului, încît luptele se desfășurau cu grenade de mină; se încep de asemenea două galerii de mină care ajung amîndouă sub șanțul redutei; minele pregătite aici aveau ca scop a răsturna parapetul redutei inamice în timpul asaltului. Lemnăria pentru aceste lucrări este adusă de peste Dunăre. Se estimează că proviziile Plevnei ajung pentru cel mult o lună. Crește numărul fugărilor din rîndul populației care cer adăpost trupelor aliate. Toate declarațiile acestora concordau intru a spune că: vitele de conșum încep a pieri din pricina bolilor și a lipsurilor de tot felul; trupele sînt descurajate; atît de mult resimt lipsa hranei, întemperiile vremii, lipsa echipamentului corespunzător odată cu venirea iernii; numărul bolnavilor și al răniților crește; simptome epidemice de tifos încep a se înmulți în tot orașul. Comandamentele trupelor aliate hotărîsc a îndrepta lui Osman pașa o somație de predare, spre a pune capăt acestei situații care din zi în zi devenea mai critică. Osman pașa răspunde că nu se va abate „de la ceea ce

Semnale optice, de zi și de noapte, pornind din fiecare sector, aveau să anunțe restul trupelor punctul pe care ar începe lupta, sectoarele erau legate între ele prin telegrafice electrice. În fiecare dimineață, spre ziuă, cînd trebuie mai ales a se păzi de întreprinderile războinice, se făceau apelurile, trupele erau puse sub arme și ele nu reîntrau în bivouacuri decît după ce recunoașterile trimise înainte aduceau știri că nu se simte nici o cercare ofensivă din partea vrăjmașului. Trupele trebuiau să aibă mereu hrană pregătită pentru trei zile, spre a o lua cu dînsule în caz de pornire. Într-un cuvînt toate măsurile pe care le pot lua prevederea și îngrijirea povătuitorului de ostii erau îndeplinite, și căpetenia armatei de vest nu se mulțumea numai cu darea ordinelor ci se încredința ea însăși... Se presupune că sectorul pe unde Osman pașa va încerca să străpungă rezistența armatelor aliate va fi sectorul dinspre șoseaua Sofia-Plevna; acest sector va fi întărit cu trei divizii și jumătate și șase regimente de cavalerie. Pe 20 noiembrie rația de piine în Plevna era de 50 grame, la care se adăugau citiva știuleți de porumb și puțin orez. Soldații cer ieșirea. La 26 noiembrie tu-

virtejul și furtuna ei se așzdiră asupra șanțurilor și tărilor protivnice. Deznădăjduirea turcilor era atît de mare încît în mai puțin de jumătate de oră tranșeele înaintate și trei baterii căzură în mina lor. Turcii cuceriră șase tunuri după ce ucisă pe tunarii siberieni. La ora opt și jumătate Osman pașa comanda atacul asupra liniei a doua. Oamenii se aruncară cu același avînt înainte pe redutele 4 și 5 și pe întărirea de lîngă dînsule, cuceresc cu baioneta reduta 4 și toate lucrările din jurul ei și alte patru tunuri; singură reduta 5 mai rezistă, dar aripa stîngă a turcilor înaintează spre Gorny-Etropol. Totul depinde acum de rezervele luptătorilor. Sosi-vor mai întîi cele rusești, înaintarea vrăjmașului se va putea opri; sosi-vor mai degrabă ale turcilor, ieșirea a izbucnit. Atunci se uită Osman pașa peste zid așteptînd și așteptat, fierbînd de nerăbdare, înaintarea celor 20 000 de oameni lăsați înapoi, care trebuiau să-l urmeze două ore după începerea atacului. Este ceasul zece și jumătate, sînt trei ceasuri de la începerea luptei, și ei încă nu se văd. Comandantul turcesc pornește ordonanță după ordonanță ca să aducă mai repede restul ostiilor sale, căci de această depinde acum succesul. Se va vedea motivul pentru care cei 20 000 oameni întîrziu acțiunea lor. A doua brigadă din divizia a treia de grenadieri aleargă în sprijinul brigăzii rusești ce fusese respinsă, la Gorny-Etropol. A doua divizie de grenadieri aflată la Dolny-Dubnik atacă flancul stîng al turcilor. Divizia 4 română, aflată între Dolny-Etropol și Demirkioi se apropie de flancul drept ruseștii și toate aceste trupe susțin întoarcerea ofensivei a grenadierilor pe întreaga linie. Șanțurile și redutele sînt luate înapoi împreună cu cele 10 tunuri ce pierduseră; ei cuceriră acum, la rîndul lor, 7 tunuri și un steag de la turci. Un moment de pauză se produse atunci: era unsprezece și jumătate și patru ore de la începerea bătăliei. Rușii se opriseră și-și alcătuiă batalioanele. Osman pașa aștepta mult dorită sosire a celor 20 000 de oameni. Lată ce se petrecea cu cei 20 000 de oameni pe care-i aștepta Osman pașa. Martor ocular: „La șase și jumătate dimineața generalul Cernat primise depeșa comandantului armatei care îi prescria a porni 4 batalioane (brigada Sachelarie) și 3 baterii spre Demirkioi, pentru a întări sectorul atacat. La aceeași oră comandantul român avusese înștiințare din partea colonelului Cerchez că, în faptul zilei, lt.-col. Cotruț, comandantul trupelor noastre din tranșee, observînd o mișcare de retragere a inamicului din reduta Grivița 2, trimisese un mic detașament spre a se încredința despre aceasta și a examina dacă reduta nu este minată. În acest caz a stînga orice fitil ori conductă ar afla. Iar după aceasta trupele noastre ocupaseră reduta vrăjmașă. Colonelul Cerchez mai raporta că acum înaintează cu a 2-a și a 3-a brigadă ale diviziei sale asupra taberei întărite de la Bucova. Generalul Cernat porni numaidecît pe maiorul de stat major Lahovari spre a recunoaște starea lucrurilor între Demirkioi și Opanez; lt.-col. Berindei, șeful geniuului, plecă de asemenea spre Bucova pentru a îndrepta acțiunea coloanelor ce înaintau la atacul acestei pozițiuni și comandantul corpului, cu staulul major, se transportă la reduta Alexandru pentru a dirija mișcarea trupelor române. Era șapte și jumătate, exact momentul cînd Osman pașa pornise ofensiva sa. Colonelul Cerchez înaintase cu cele două brigăzi ale diviziei sale de la reduta Grivița 2 asupra stîngii înălțimilor de la Bucova, așa că la orele nouă de dimineață această linie de întărire la nordul Plevnei era în stăpînire trupele române. Inamicul se retrăsese pe a doua linie a sa dinspre Opanez, unde-și concentrase apărarea. La nouă și jumătate o deputațiune de orașeni din Plevna se prezentă pe muntele Bucovei înaintea colonelului Cerchez, și arătîndu-i că orașul este evacuat de ostiile turcești, îi ceru ajutorul trupelor noastre spre a-l ocroti de bîntuirea făcătorilor de rele. Comandantul diviziei a doua trimise un batalion din regimentul al 6-lea de linie cu lt.-col. Algiu pe care-l numi comandant al pieței pînă la noi dispozițiuni. Lt.-col. Algiu porni cu acel batalion care intră pe la ora 10 dimineață în oraș, în urale și strigăte de bucurie ale populației. Aceste trupe române fură cele dintîi trupe ce intrară în Plevna. Căpetenia armatei de vest îndată ce primi vestea că turcii încep mișcarea de atac pe fărmlul stîng al Vidului, pornise din cartierul său, de la Poradim, și trecînd prin Grivița, întîmpină aici raportul că trupele române au înaintat pe înălțimile de la Bucova. Și că un detașament dintr-insele pornise spre a ocupa Plevna”.

■ Marele duce Nicolae: Izbînda de la Rahova aparține întreaga armatelor române ■ Mihai Eminescu: „Lumea întreagă este ulmită” ■ 28 noiembrie: ultimul asalt asupra Plevnei ■ Descrierea luptei de către un martor ocular ■ O deputațiune de cetățeni din Plevna înaintea colonelului Cerchez ■ Primele trupe române intră în Plevna

și poruncește datoria”. Lată răspunsul: „Am primit scrisoarea ce mi-ați făcut onoarea a-mi adresa cu data 31 octombrie, prin care mă înconștințați că „în urma împotrivirii energice ce ați întîmpinat din partea armatei puse sub comandamentul meu, a trebuit să luați dispozițiunile trebuincioase spre a înconștura Plevna și a pune acest oraș în neputință de a se ajuta”. Cu toate că împărțesc simțirea de umanitate ce I.V. a binevoit a arăta, și că-i mulțumesc pentru demersul ce a avut bunătate să facă în scop de a înlătura vîrsare de sînge, oricare ar fi însă dispozițiunile ce s-au putut lua pentru a înconștura Plevna, nu mă pot opri un singur minut de la ideea de a îndemna pe vitejii mei soldați să deună armele. Dacă garda imperială sub ordinea generalului Gurco a luat Gorny-Dubnik și Teliș, și dacă generalul însărcinat cu apărarea acestei din urmă piețe s-a predat, nu urmează de aici să judec a I.V. că situațiunea Plevnei este critică”. Linia de împresurare a armatelor aliate are un perimetru de 75 kilometri. Români au în pază a treia parte din întreg perimetrul de împresurare în jurul Plevnei. Din Luptele românilor în reșelul 1877-1878: „Comandantii fiecărui sector primiseră instrucțiuni de la comandantul armatei de vest asupra mișcărilor ce aveau să îndeplinească în caz de atac în contra sectorului lor, sau a celui vecin; se determinase precis ce trupe aveau să meargă în ajutor și, spre a le aduce pe punctul amenințat, se măsurase distanțele și se calculase timpul trebuincios. Drumurile de comunicațiune erau puse și ținute în stare bună, spre a înlesni oricînd înaintarea și mișcările reperi pe dînsule; poduri și podișci se aruncaseră peste girle și vilcelele ce erau de trecut, stîlpi indicatori erau așezați de-a lungul acestor drumuri, spre a scuti orice rătăcire și pierdere de timp.

nurile turcești slăbesc focul. Pe 27 noiembrie îl încetează cu totul. Osman pașa face inspecția trupelor și a armelor și împarte soldaților cite 150 cartușe fiecare. 10 tunuri și 5 000 oameni coboară pe Șoseaua Sofiei unde se află circa 500 de care încărcate cu muniții și bagaje. Parte din provizii se distribuie trupelor, parte se încarcă. Patrulile românești raportează despre zgomotul unei mari adunări de oameni peste Vid, pe Șoseaua Sofiei, și despre încercarea turcilor de a ridica peste Vid un nou pod, în apropierea celui de piatră. Generalul Ganetki, comandantul trupelor din acest sector, primește ordin ca trupele sale să ia formațiunile de luptă. Martor ocular: „Zorile unei zile de iarnă învăluită de negură și de ceață începură încet a se lumina la 28 noiembrie; pămîntul era înghetat de frigul de peste noapte. La 7 ore turcii deschid focul din bateriile stabilite din nou pe malul drept al Vidului, și încep atacul împotriva pozițiilor rusești dincolo de Vid, la vest de Dolny-Etropol. Dispozițiunile comandantului turcesc erau simple: el împărțise întreaga lui armată în două părți aproape deopotrivă. O parte, aproape 20 000 de luptători aveau să se asvirle, cu Osman pașa în frunte, asupra liniilor de peste Vid și să le spargă; a doua parte a ostiilor turcești compusă tot din vreo 20 000 de luptători nu trebuia să înainteze decît după 2 ore de la începerea atacului peste Vid; iar pînă atunci avea să apere flancurile și spatele coloanelor ce operau ieșirea. Spre acest sfîrșit se oprise de către această a doua fracțiune circa 6 000 de oameni care aveau misiunea de a opune rezistență la Opanez și Krișin trupelor române și rusești care ar fi încercat să pătrundă prin această parte... La șapte și jumătate, turcii trecură peste pod și se desfășurară pe șesul din stînga Vidului. Animați de vitejia și încrederea lui Osman pașa, prezent pe falnicul său armăsar misirlu, în mijlocul grîndinei de gloanțe și obuze, soldații otomani străbătură cei trei kilometri ce-i despărteau de întărirea grenadierilor fără ca nimic să-l poată ține în cale, Ca

Inventie de viață lungă

Ion Moșneag, Dorin Stanciu, Teodora Sechel, Ion Lazăr, Ion Morariu, Nicolae Șovăială și alți cîțiva colaboratori ai lor cînd s-au angajat la „Tractorul”, acum 25 de ani sau acum 10 ani, nu s-au gîndit cît vor ajunge inventatori. Poate cît nici nu știau la vremea aceea cît posedă virtuale calități pentru așa ceva. Aveau numai încredere în pregătirea lor inginerescă, se respectau pe sine și profesia pe care și-o aleseseră și s-au înrolat alături de ceilalți muncitori, tehnicieni, ingineri ca să fabrice tractorul românesc. Molipsindu-se de aceeași ambiție generală de a impune tractorul „made in Romania” pe piețele lumii, de a-i asigura performanțe egale cu produsele de vîrf din țările dezvoltate industrial. În decembrie anul trecut cînd se împlineau 30 de ani de la nașterea primului tractor românesc, bilanțul arăta cît în anul jubiliar s-au produs 55 000 bucăți într-o gamă foarte diversă, cît a cucerit două medalii de aur și una de argint ca și Trofeul internațional al calității la țiguri și saloane de prestigiu și cît este exportat în peste 70 de țări ale lumii. Și, ceea ce era poate la fel de important sau și mai important de reținut era faptul cît tractorul românesc s-a fabricat și se fabrică pe multe utilaje de concepție și fabricație românească. Unele avînd valoare de invenții, iar autorii lor fiind în mare parte inginerii menționați mai sus, coautori ai peste 15 brevete înregistrate de cîtrea Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci.

— Practic, noi n-am început să gîndim invenții ca atare, acesta este poate teritoriul cercetării, începe istoria și viața mașinilor create de ei inginerul tehnolog Teodora Sechel. Noi, adică uzina, aveam niște necazuri, aveam nevoie de niște mașini și tehnologii care să rezolve fabricația unui nou tip de tractor. Așa s-a întîmplat și în 1965 cînd colegii noștri de la proiectare îl concepuseră pe U 650 de 65 cai-putere, net superior față de ceea ce produseseam pînă atunci, nu numai ca putere a mo-

torului, dar sub toate aspectele performanțelor lui. Ne trebuia o mașină, un utilaj special de cîlit, pentru prelucrarea coroanei mari din șasiul tractorului. De calitatea acestei piese depindeau foarte mult performanțele noului tip — rezistența la uzură, la șoc, la oboseală. Aducerea ei din import ar fi costat multă valută și pe deasupra foarte mult timp. Ar fi durat destul tratativele pentru executarea comenzii, aducerea mașinii, montarea ei, probele tehnologice, pregătirea muncitorilor noștri să lucreze cu ea etc., etc. „Se poate face la noi?” am fost întrebați de directorul general.

„Se poate!” au răspuns inginerii de la „Tractorul”-Brașov, deși știau cît nu le va fi ușor. După procedeele clasice numai pentru călirea acestei piese ar fi trebuit o hală uriașă de cuptoare, cuptoare care de asemenea ar fi trebuit aduse din import, iar pe deasupra călirea roților dințate e și azi o problemă pe plan mondial pentru constructorii de tractoare. Literatura de specialitate este săracă, zgîrcită la acest capitol. „Și chiar dacă există procedee mai moderne în unele țări, cine își vinde pe gratis secretele tehnice?” cum spune inginerul Teodora Sechel. Noul tractor românesc era lansat în producție, așa cît trebuia gîndit repede și desigur bine, aici erorile nu sînt admise, ceea ce înseamnă marea dezavantaj sau poate avantaj al inginerului din producție față de cel din cercetare. Păstrînd proporțiile, era ceva ca la N.A.S.A. în noaptea aceea unică rămasă în istoria științei și în analele eticii umane, cînd trebuia găsită cu maximum de viteză o idee de geniu care să salveze oamenii spînzurați în infinitul cosmic. Travaliiu ingineresc a fost intens, a fost de zile și nopți în tensiune cu creionul în mînă, cu miinile pe scule în halele de prototipuri, cu ochii ațîntiți ore în șir pe aparatele de probe și măsurători din laboratoare. Ca tehnolog, inginerul Teodora Sechel avea datoria să găsească procedeul tehnologic cel mai potrivit pentru călirea piesei respective, asigurîndu-i o călire uniformă și o cît mai mare rezistență la uzură, o durabilitate cît mai mare. Totul era însă ca acest procedeu, oricît de ingenios ar fi fost, să fie realizat cu o singură mașina, un singur utilaj automat care să asigure producția de serie a piesei, și nu o hală întregă de cuptoare care ar fi consumat spații imen-

se de producție, multă forță de muncă și multe cheltuieli. Ingerul Ion Moșneag, ca șef al serviciului de mecanizare-automatizare, s-a simțit răspunzător față de acest agregat. El trebuia creat cu orice preț. Și a fost creat, fără ca în acest interval de timp să fi fost neglijată vreo sarcină curentă a producției ce revenea serviciului pe care îl coordona. El se cheamă simplu „mașina de călire cu înaltă frecvență”, fiind de fapt un agregat format din trei mașini înseriate într-o linie automată. Ocupă un loc modest din hala unde ar fi putut exista acele cuptoare numeroase. Lucrează la el un singur muncitor de înaltă calificare, un muncitor care a trebuit să învețe ceva fizică, electronică, matematică, pentru a-l putea supraveghea de fapt, pentru cît, în fond, agregatul funcționează singur, complet automat, după o programare dinainte stabilită. Are o productivitate fantastică și călește 60 de roți dințate pe oră, adică una pe minut, realizînd acel travaliiu migălos de a căli uniform și în același timp dînte cu dînte al piesei.

Cînd totul a fost gata, gata odată cu prototipul lui U. 650, cei șase ingineri au avut, în sfîrșit, răgazul să mai cerceteze o dată literatura de specialitate, să compare rezultatul lor cu mașini si-

milare existente în lume și atunci constată cît agregatul lor își are avantajele lui și un serios aport de originalitate. Depun dosarul la O.S.I.M. care îl brevetează ca atare. Dar cum producția de tractoare românești se diversifică mereu, anual, economia națională ca și partenerii străini solicitînd noi tipuri tot mai complexe și de puteri tot mai mari, colectivul celor șase ingineri n-are vreme să-și contemple prea mult opera, ar fi fost chiar copilăresc, noi probleme legate de noile tipuri le solicită gîndirea. Cîrînd se abordează fabricarea în țara noastră a tractoarelor de mare putere, de 180 cai-putere.

Din cele 15 invenții ale lor, cei șase ingineri colaboratori mă roagă să nu notez decît pe aceasta fiindcă ea are în plus — ceea ce în epoca de azi cînd ideile în tehnică au o perisabilitate fantastică, înseamnă ceva — are o bătaie lungă în timp. Poate fi încă multă vreme folosită în producție fără ca să îmbătrînească moral. Și, desigur, cît dintotdeauna aceste invenții de viață lungă au asigurat, fără nici un paradox, progresul tehnicii, stabilitatea necesară a lucrurilor și creației.

CICI IORDACHE ■

Prioritate romaneasca in tratamentul ulcerului

Una din cele mai cunoscute reviste medicale, „Archives françaises des maladies de l'appareil digestif”, a publicat recent un amplu articol privind o nouă metodă românească în tratamentul ulcerului. Articolul, scris de doctorii I. Pușcaș, R. Păun, N. Ursea, N. Dragomir și M. Roscin, face cunoscute spectaculoasele rezultate obținute de acești specialiști pe 3.278 bolnavi de ulcer gastric și duodenal. Metoda originală constă în folosirea de inhibitori enzimatici. În paralel, pentru a servi drept termeni de comparație, alți pacienți au fost tratați prin metodele obișnuite, iar alții nu au primit o medicație specifică, administrîndu-li-se așa-numitul placebo, cu efect pur psihologic.

Rezultatele au fost extrem de încurajatoare: la bolnavii tratați după noua

metodă durerea a dispărut după 3-5 zile în 98,4 la sută din cazuri, în timp ce la cei îngrijiiți în mod „tradițional”, cu anticholinergice și pansament gastric, ea a cedat, după trei zile, doar în 30 la sută din cazuri. În fine, nu s-a obținut nici o ameliorare după cinci zile, prin administrarea de placebo.

„În ceea ce privește perspectivele acestui tratament — scriu autorii, în încheierea articolului — este dificil să apreciem rezultatele pe termen lung. Pentru moment, putem afirma că noua terapie duce la dispariția clinică a durerii ulcerose într-o perioadă de timp foarte scurtă și oprește criza, fără a pretinde însă cît ar putea influența ulcerele cronice, lipsite de posibilitatea de reepitelializare. Aceste rezultate ar putea deschide o nouă cale în terapia maladiilor ulcerose: calea inhibitorilor enzimatici”.

Se întrevăd, așadar, datorită medicilor români mai sus-citați noi și încurajatoare perspective — ca să nu spunem mai mult — în lupta împotriva acestei boli atît de răspîndite — nedorit tribut pe care mulți îl plătesc ritmului trepidant al vieții moderne.

LIONEL NIȚESCU ■

Cel mai priceput „om” al întreprinderii: calculatorul electronic!

Aparent, Centrul de calcul al Centralei Industriale de mașini-unelte, mecanică fină și scule, care funcționează în chiar curtea întreprinderii de mașini-unelte și agregate București, principalul-beneficiar al centrului — deci, aparent doar, unitatea amintită este mică. E adevărat, ea nu posedă un număr impresionant de lucrători, precum alte unități economice, unele chiar de același profil. Și totuși, aveam să constatăm cît numitul centru de calcul se poate așeza cu suficientă îndreptățire în rîndul unităților deosebit de active, cu pondere însemnată în producția industrială propriu-zisă, ba chiar, vom vedea, aproape în fruntea celorlalte unități de același specific, luînd în considerație eficiența muncii cu calculatorul. Dar s-o luăm metodic.

Apărută ca o noutate a secolului, activitatea de informatică a început să prindă rădăcini pe pămîntul românesc abia prin anii 1966-1967, cînd Paul Constantinescu și Grigore Moisil, alături de cîțiva experți ai Comisiei O.N.U. pentru dezvoltare, au înfățișat tinerilor specialiști români în cibernetică primele noțiuni de informatică aplicată. În 1970 a luat ființă Institutul central de informatică, care avea să devină sediul principal al cercetării științifice pe profil în țară. Multă vreme însă la noi s-a practicat mai ales așa-zisa „informare științifică”, mai mult un fel de jocuri pe calculator, pentru demonstrarea folosinței mașinii electronice în facultăți și institute de cercetare. Chiar în momentul de față există din păcate destul de multe centre de calcul care nu practică decît operațiuni de aplicație financiară, avînd un volum de prelucrare manuală destul de mic: calcularea retribuțiilor, bilanțuri contabile, situații statistice, dări de seamă statistice, evidențe de cadre și de structură personalului etc. Sigur, și aceste opera-

țiuni sînt necesare, ba chiar este recomandabil de a fi efectuate electronic, numai cît mai trebuie să ținem seamă și de faptul cît un calculator Felix C 256 (de construcție românească, cu care sînt dotate majoritatea centrelor de calcul de la noi) costă numai el milioane bune. În acest sens, exploatarea eficientă a mașinii electronice înseamnă desigur preluarea pe calculator a activităților care necesită un cît mai mare volum de muncă, deșu de un număr impresionant de oameni. Astfel, și aici începem să ne apropiem de activitatea centrului de calcul alăturat I.M.U.A.B.-ului, în mod obișnuit lansarea în fabricație a unui nou produs dura între două și șase săptămîni, în funcție de complexitatea lucrării, lucru pentru care o multime de oameni, grupați în echipe, culegeau „manual” tot felul de date din arhivă, alcătuiind în cele din urmă documentația tehnică necesară operației. Astăzi, cînd există o bază de date foarte bine pusă la punct („de cărți și sfaturi nu ducem niciodată lipsă”, am fost asigurați), care este inclusă în memoria calculatorului, aceeași operație se face în mod automat, la numai două ore cel mult de la primirea comenzii, fie ea și de complexitate maximă, adică avînd peste șapte mii de repere. Bineînțeles cît, spre deosebire de cazul precedent, nu sînt posibile nici un fel de erori. În acest fel, „jocul de-a calculatorul” se transformă în știință aplicată, practică — iar investiția amintită cu adevărat rentabilă. „În condițiile creșterii complexității economiei naționale — ne spunea inginerul Constantin Dinică, directorul centrului — este cît se poate de normal să se acorde o atenție din ce în ce mai mare activității de informatică. Un mare pas în această direcție a fost făcut după Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie 1972, în cadrul căreia s-a luat o Hotărîre deosebit de importantă cu privire la perfecționarea sistemului informațional economico-social, introducerea sistemelor de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor și dotarea corespunzătoare a economiei naționale cu tehnică de calcul. Astfel, s-a precizat cît o coordonată esențială a perfecționării activității în toate domeniile și ramurile economiei naționale o constituie crearea unui sistem informațional cuprinzător și operativ.”

Este, dealtfel, ceea ce s-a realizat la centrul de lingă I.M.U.A.B. Cum spuneam,

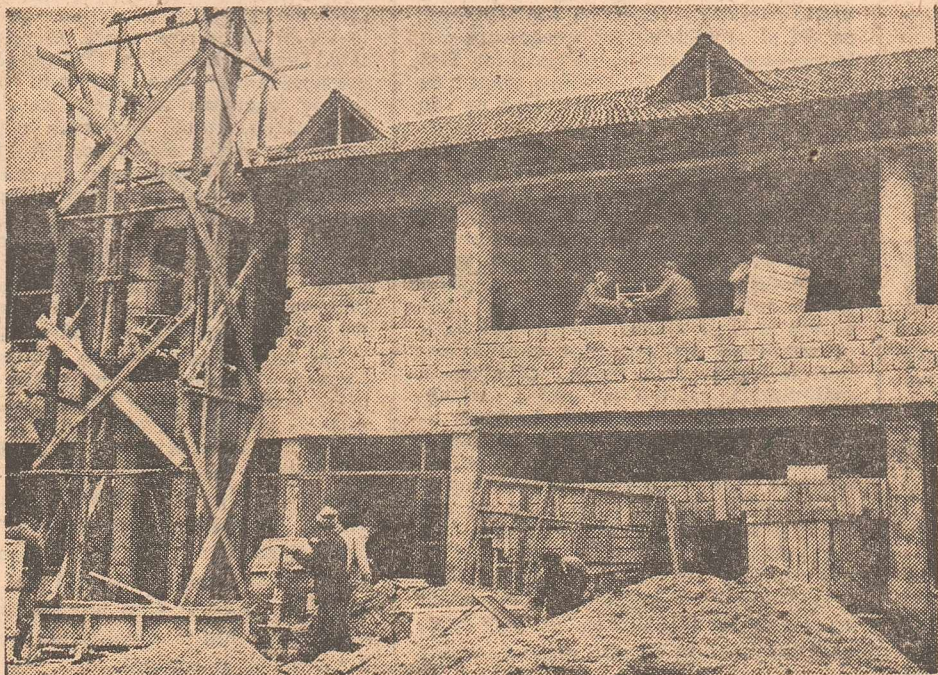
întreprinderea de mașini-unelte și agregate este primul beneficiar al centrului de calcul. Practic, aproximativ 70 la sută din activitatea întreprinderii este preluată pe calculator. În fiecare zi, specialiștii centrului predau I.M.U.A.B.-ului o serie de lucrări care nu pot suferi nici o aminare, tocmai pentru bunul mers al producției: lansarea documentației tehnice, gestiunea „la zi” a magaziiilor, necesarul de aprovizionare, fișele de urmărire a manoperei de lucru și așa mai departe. În producție, fiecare piesă, fiecare operație necesară elaborării acestei piese chiar, se însoțește cu o cartelă perforată, numită cartelă de urmărire, cuprinzînd toate datele necesare cunoașterii în orice moment a „soldului de manoperă” pentru fiecare comandă de executat, adică a ceea ce a mai rămas de făcut pînă la onorarea contractului. Astăzi, dacă activitatea centrului de calcul ar fi, dintr-o oarecare cauză, oprită pentru numai două, trei zile — însăși producția giganțică întreprinderii de mașini-unelte ar trebui să stea, lucru care desigur nu se întîmplă niciodată. Iată de ce, lucru pe care ni l-a confirmat și inginerul Virgiliu Stere, directorul întreprinderii de mașini-unelte și agregate, succesele întreprinderii trebuie neapărat legate și de activitatea centrului de calcul, al cărui specialiști lucrează adesea cu un entuziasm de-a dreptul contagios, sau, altfel zis, tineresc.

Ar mai trebui desigur spus cît apreciatul colectiv al centrului lucrează din anul 1969 în domeniul prelucrării automate a datelor. Dar, de cîtăva vreme nu se folosesc aici decît tehnici de informatică dintr-tele cele mai moderne. Despre baza de date, completă, foarte bine întreținută, am mai vorbit. Despre aplicarea sistemului francez de programare numit SCF, ne va vorbi inginerul Ion Iordan, șeful atelierului de proiectare al centrului de calcul. „Trebuie mai întîi să știți, ne spunea dînsul, cît există chiar o Bibliotecă națională de programe — avînd peste o sută de pachete de programe, care pot fi aplicate de oricine dorește. Din păcate, la noi rămîn adeseori prin sertare zeci de programe și proiecte detaliate, care de cele mai multe ori nu se aplică din cauza beneficiarilor, adică mai exact a celor care ar trebui să beneficieze de serviciile oamenilor de la calculator. Acestora nu li se asigură uneori condiții elementare pentru

munca lor, dintre care lipsesc, cel mai grav, asigurarea cu date tehnologice, respectarea metodologiei de fabricare și așa mai departe. Ceea ce vreau să vă spun de fapt este cît la noi în general informatica nu mai este o problemă necunoscută, ba poate e chiar bine cunoscută, dar informatica de întreprindere pătrunde mai greu, este acceptată mai greu. Noi aplicăm de cîtăva vreme SCF-ul, lucru care cere desigur un anumit grad de calificare și de experiență profesională. Dar, trebuie să subliniem aici, fără îndoială, și foarte buna înțelegere care a existat întotdeauna între centrul nostru și conducerea I.M.U.A.B.-ului. În aceeași ordine de idei, ne putem mindri și cu faptul cît încă din acest an, prin introducerea unui calculator procesual (Felix 32 DNC), vom realiza conducerea centralizată a tuturor mașinilor-unelte cu comandă numerică aflate în întreprindere. Astfel, aceste mașini vor fi legate la calculator, care va avea deci sarcina de a conduce efectiv procesul tehnologic. Muncitorilor nu le va mai rămîne de făcut decît să asigure aprovizionarea mașinilor cu sculele necesare și cu piesele care urmează să fie prelucrate.”

Dincolo de aceste amănunte, reținem și frumoasa credință a specialiștilor centrului în puterile și capacitățile de decizie a mașinii electronice, pe care o servesc și o îngrijesc ca pe o iubită. „Calculatorul”, ni s-a precizat, este de fapt „omul” cu cea mai mare experiență și competență din întreprindere. El le știe pe toate, este de cît priceput, obiectiv, foarte bine documentat, rapid în intervenții, ajutat considerabil în luarea a tot felul de decizii mai mari sau mai mici! Un asemenea punct de vedere lămurește, credem, definitiv orice fel de dubiu asupra folosinței calculatorului electronic, a eficienței cu care poate fi întrebuintat, a rentabilității exploatarei sale în economie. Este dealtfel ceea ce s-a întîmplat și se întîmplă în continuare la întreprinderea de mașini-unelte și agregate din București, principalul beneficiar al unui centru de calcul despre care, cum spuneam, numai aparențele îi pot da o dimensiune mică. Adevărata sa dimensiune o acordă însă munca, pe care am calificat-o drept cît se poate de bună. Lucru care rămîne la urma urmei esențial.

DUMITRU GRAUR ■

MĂCIUCI un loc din t

Eo primăvară frumoasă, puțin întorâtă, răbufnită ca o explozie, într-o singură noapte, umplind dealurile Măciucii cu praf de stele și sfărâmături candidă de smaralde, cu soare mult, cu hirjoană de miei, cu mirese sălbătice ca de fructe crude, despicate de un cuțit nevăzut, scormonind sub zăpada aeriană a florilor. Cerul e radios, luminos și cald, deși aerul de sub el e rece. La Măciuca, aerul, în aprilie, are efervescența izvoarelor spumoase de sub dealurile vârstate cu stînci, care turnate în pahare fac sticla să pocnească de răcoare, înghețându-ți palma în care le ții. De câteva nopți, adică din noaptea exploziei florilor și a ierbiilor, piuitul morii din Gușoeni, satul aflat la câțiva kilometri mai la vale, pe șoseaua ce duce la Drăgășani, a încetat. Cînd „pluie moara” din Gușoeni, cînd porcul își „stringe strat” sau cîndurile negre de ciori se înviresc croncănind deasupra satului, e semn că vremea va fi urîtă. Acum moara cea mare a Gușoenilor nu se aude, deși aerul rece, pur, de cleștar, reverberează amplu, miraculos, orice sunet, făcînd din chiar șoapta unui izvor o asurzitoare petrecere muzicală. Este timpul feluritelor muzici, al feluritelor glasuri, este timpul aratului, al semănăturii, al sotelor de cooperatori răspîndiți pe tarlale, al tractoarelor care se cațără pe cumpenele dealurilor ca oile, este timpul cînd pe aici, prin nordul vilcean, încă nu s-au ofilit pe de-a-ntregul zăpezile iernii, ele au încă glas, ele au încă bob, boabe amare și dure, ce smulse de pe crengile anotimpului, dintre flori dulci de pruni și de meri, își lasă pe degete un must parfumat și volatil. Este timpul cînd orice clipă cu soare, oprind în zidul de sunete al lui aprilie piuitul croncănitor al morii, se cuvîne intens folosită, spre bucuria pămîntului, spre rodul plin și curat al fapte omului.

La Măciuca, pe malul Cernei, între dealuri împovărate de ierbi și soare, ziua începe, ca-n orice sat românesc, cu scîrțitul fîntînii, al roților și al cumpenelor, ridicînd din pămînt, spre lumina de-afară, ochiul clar al luminilor dedesubturilor, atît de proaspăt, de viu, încît pare că nu s-a-nchis, că n-a dormit nici o clipă.

Sînt aici, în Măciuca, foarte multe fîntîni. Sînt peste două sute cincizeci, ne spune Vintilă Floarea, primarul comunei. Cîteva, foarte vechi, nu mai au apă, sînt simple documente etnografice. Oamenii le-au păstrat fiindcă „sînt frumoase”, fiindcă prin cioplitura sau împletirea lemnelor ori a pietrei, prin arhitectură sau broderie, dau seama despre știința sau harul omului de demult de a privi spre a-dîncul pămîntului său, spre apele vii ale dedesubturilor, prin fereastra artei. Unele însă, deși foarte vechi, cum este fîntina cu cumpănă de stejar din fața „culei-muzeu” (una din cele șase cule ale Măciucii, destinată a deveni, în curînd, muzeu al satului), dau încă apă, apă bună și proaspătă, extrasă din milurile primare, încă fertile, ale unei istorii ce nu și-a secat izvoarele, însoțindu-i pe oameni de la primele lor întemeieri în aceste locuri și pînă azi. Uneori, despre istoria unei case, a unui neam sau a unei vetre, n-a mai rămas să dea seamă decît fîntina. Casele satului s-au înnoit (peste trei sute de case, dintr-un total de o mie și două sute, sînt noi, ridicate doar în ultimul deceniu), s-au înnoit și multe fîntîni, ele se fac acum cu ghizduri de ciment, dar

mai sînt, lîngă ele, cele bătrîne, cele cu ghizduri de lemn sau din piatră de munte, puțuri cu cumpănă, vestigiile ale unei mecanici proprii omului preistoric, puțuri cu roată, înconjurare de colonade ușoare, suple, asemeni unor stîlpi de lumină, destăinuind o gospodărie mai așezată și o viziune edilă în care se descifrează preocuparea de armonie, puțuri zidite cu roți de mori, puțuri-monumente arhitectonice, mase dar pline de grație, edificii de plan circular ori octogonal care, pe la răsuciri, veghează ca niște temple ale unor divinități campestre. Ele se cheamă Fîntina lui Tudor Haiducul, Fîntina Mare, Fîntina lui Din, Fîntina lui Milcu, Fîntina lui Coman sau Fîntina Piciorii, ele au, deși vechi, atîta apă încît un jgheab nu le e destul, apa curge adesea prin două-trei, dintr-unul într-altul, putînd adăpa deodată o turmă întreagă. Mai sînt, pe lîngă fîntinile satului, cele din cîmp, puțuri stinghere, înconjurare de hore de arbori, oaze pentru odihna plugarului, a trecătorului sau a rătăcitului prin aceste locuri. Ele sînt, noi sau vechi, un simbol social. În juru-le s-au întîlnit, din veac, nu numai cîteva oameni, dar și comunități umane. Se salutau, se respectau, veneau, plecau. Fîntina, apoi, rămînea singură, tristă și rece, cu ochiul clar sau aburît al nostalgiei ascuns în pămînt, știînd însă că cei care pleacă se vor întoarce, iar dacă nu, oricum vor ține mîntea apă, răcoarea, generozitatea și ospetia. Fîntinile sînt simbolul mut al ospetiei, al sufletului deschis al oamenilor, al sufletului deschis, primitiv, al locului, după care, în replică, au urmat, în curgerea vremii, culele. După ospetie, sau simultan cu ea, nevoia de apărare, de claustrare, de acrotire a neamului și a ființei locului între ziduri groase, sub metereze vegheate de puști sau sinețe. Cele șase cule ale

Măciucii, una din ele vîltor muzeu, celalalte locuite încă de urmașii celor ce le-au zidit (cei mai mulți din familia Măciuceanu, spiță cu genealogie de cronică, descinzînd din „Enache cel Mare”, unul dintre strămoșii satului, stabilit aici sub domnia lui Matei Basarab), sînt, ca și puțurile, un simbol al locului, al istoriei lui. Neamul acesta deschis, primitiv, senin la cuget, iubind ospetia, a trebuit, mereu și mereu, să se și apere, să și lupte, să se opună năvălitorilor de tot felul, încălcătorilor de moșie din afară sau dinăuntru, ridicînd prîpa casei, de la pămînt, mai sus, unde piciorul vrăjmașului să n-o atingă, făcîndu-și din casă culă, făcîndu-și din prispă balcon de piatră, lucrînd și pămîntul ca să scoată din el bucate, lucrînd și bolovanul din munte, ca să-l facă temelie și carne de zid. Neam străvechi de moșneni, cu orgoliul neatîrnării păstrat teafăr și viu prin veacuri, măciucenii, vestiți plugari, dar și vestiți purtători de măciuci, sînt pomeniți în hrîsoave, în 1599, printre vitejii Viteazului, sînt pomeniți, în anii răscoalii lui Tudor, printre vitejii Pandurului, deși satul, în epocă, era doar un cuib de oameni, un pumn de viteji, Catagrafia Țării Românești, întocmită la un deceniu după răscoală, arătîndu-l doar cu 203 familii. În Măciuca, în anii luptei ilegale a P.C.R., activează o puternică celulă de partid, rapoartele siguranței semnalează „agitații periculoase”, iar în februarie 1945, cînd mii de muncitori și țărani olteni apucă drumul Craiovei, ca să la cu asalt prefectura burghezo-moșierească, înscăunîndu-i pe aleșii poporului, în coloanele luptătorilor se află și măciucenii, veniți, cuarele și căruțele, în frunte cu comuniștii satului, de la optzeci și ceva de kilometri, la un „județ al sârmanilor” pe care îl așteptau de mult.

Apoi, în drumul de întoarcere spre sat, și-au astîmpărat, zice-se, setea din apa unui izvor șopotînd într-un luminș de pădure, în punctul care se cheamă „La Tărină”, unde era, și este încă și azi, un stejar de vîrstă matusalemică, vechi, zic oamenii satului, de mai bine de patru veacuri. Acest stejar va fi fost tînăr pe vremea Viteazului, va fi fost deja falnic, necuprîns nici în hora a șapte oameni, în anii Pandurului, cînd, zic legendele, tot aici s-ar fi strîns, înarmați cu măciuci, cei ai lui Tudor, astîmpărîndu-și simbolic setea de la același izvor arhaic.

Stejarul de la „Țarină”, azi declarat monument al naturii, este deci și un monument al istoriei, păstrînd pe crengile-i vechi și în mătasea tînără, transparentă, vibranta, a frunzelor unui nou anotimp, certificate sonore, mereu inviate de vîntul zorilor, ale bărbăției și vitejiei omului, ale luptei lui, ale sufletului pe care l-a pus într-o apărare și înflorirea acestei gîli, ca pe niște parole ale unei veșnice primăveri, ale unei continue, necurmate explozii de energie și de putere.

Reîntorși în primăvara de acum, în acest sat care poartă la timp sarea istoriei, descindem, de fapt, într-o așezare tînără, în care culele seculare și fîntinile ce-și coboară găleata în străvechime par doar niște semne de carte răzlețite prin filele noi ale vieții satului, semne, desigur, puse cu rost, puse anume să înlesnească și să favorizeze lectura unei priveliști în întregime contemporană. Măciucii, satul moșnenilor de pe valea Cernei, nu-i lipsese nici unul, sau aproape nici unul, din atributele unui oraș, și, în anii ce vin, Măciuca chiar va fi declarată oraș. Are asfalt, are lumină electri-

Anchetă socială

Unde ești, Floarea Georgescu?

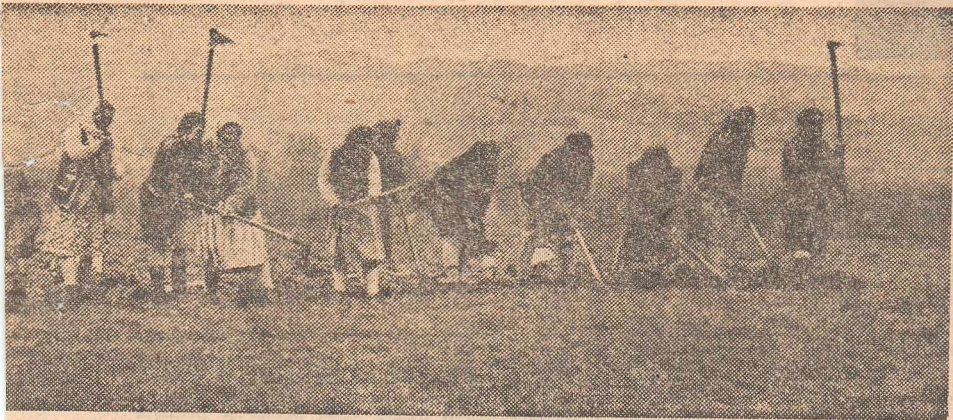
Se iubiseră cu pasiune, de foarte tineri. Nu s-a întîmplat exact ca-n Romeo și Julieta, pentru că nimeni nu le-a stat împotriva. Cel mult vîrsta Floarei, care abia împlinise 17 ani cînd s-au căsătorit: 10 octombrie 1958. Dar Floarea avea deja la acea dată o fată, Florica, în vîrstă de doi ani și, după numai opt zile, avea să-l nască și pe Dumitru-Florin, unicul băiat al familiei întemeiate în acea zi de octombrie, în fața ofițerului de stare civilă al Sfatului popular — raion Grivița roșie. După cîteva ani, în 1964, urma să mai apară o fată: Gabriela-Lizica, deci trei copii, două fete și-un băiat, față de care soții Georgescu, Constantin și Floarea, au purtat o vreme cele mai frumoase sentimente ca adevărați părinți ce erau. Au trecut apoi 12 ani de căsnicie. Floarea a făcut vîrstă de 29 de ani, Constantin pe cea de 35 — iar copiii, toți încă minori, Florica — 14, Dumitru — 12, Gabriela — 6. Ce s-a întîmplat în toți acești 12 ani de zile ar fi, desigur, destul de greu de spus acum, în numai cîteva cuvînte. Floarea s-a plîns în cîteva rînduri că bărbatul său se

lăsa amețit de băutură, și chiar o bătea cînd se afla în asemenea stare. Într-o iarnă, se pare, a scos-o pe balcon și-a lăsat-o acolo pînă au intervenit vecinii, intrigați de strigătele femeii înghețate în balcon. Se mutaseră însă într-un apartament destul de confortabil, într-un bloc nou și altfel liniștit în afara orelor de scandal, parcă mereu aceleași, iscate în familia Georgescu. Și s-a mai întîmplat ceva: lui Constantin, care a suferit un accident de muncă (lucra la revizua de vagoane C.F.R.), i s-a amputat un picior și a fost astfel pensionat definitiv. Dar, ceea ce rămîne în primul rînd este că la 9 decembrie 1970, după 12 ani și ceva de căsătorie legală, Floarea și-a anunțat soțul că ea pleacă, și că nu mai rămîne nici o clipă în casa aceea. Și-a aruncat o privire spre cei trei copii, și dusă a fost. De atunci n-a mai trecut nici măcar o singură dată pe acasă.

Rămăs singur, Constantin Georgescu a făcut față cum a putut, în orice caz cu o minunată ambiție, situației create. O mamă rămasă singură cu trei copii, cu greu se poate descurca. Dar un tată? Ei bine, pus față în față cu o situație îngrozitoare, Constantin Georgescu a izbutit să-și crească fetele și băiatul singur, chiar dacă, se pare, chiar exemplar nu a reușit să-i crească, adică să-i educe cu alte cuvînte. Patima alcoolului i s-a accentuat însă, el devenind, am aflat, ceea ce se cheamă un bețiv notoriu al cartierului dimprejurul Halei Traian. Cînd a plecat de acasă, Floarea Georgescu (născută Ionașcu) lucra încă la laboratorul Cofetăriei Capșa, unde avea cam 1200 de lei pe

lună. Constantin Georgescu a acționat-o în judecată pentru stabilirea unei pensii de întreținere a minorilor părăsiți și obligația de a-i fi plătită această pensie de către Floarea Georgescu, femeia pe care o iubea nebuneste cu aproape 15 ani înainte. Aceasta a recunoscut părăsirea domiciliului conjugal, iar instanța avea să hotărască o pensie lunară de 175 de lei pentru fiecare minor, în total deci 525 lei pe lună. După numai cîteva zile însă, Floarea își schimbă locul de muncă și ultimul domiciliu cunoscut, pierzîndu-și definitiv urma. Între timp, adică vreme de șase ani și jumătate, s-a strîns suma de 37 800 lei — în fapt datoria integrală a numitei Floarea Georgescu față de păgubașul Constantin Georgescu, care, se înțelege, n-a văzut nici măcar cinci bani în tot acest timp!

La 10 august anul trecut, Georgescu Constantin reclamă pe Georgescu Floarea, născută Ionașcu, cu ultimul domiciliu cunoscut părăsit de ani de zile, de care nu s-a despărțit decît în fapt, pentru infracțiunea numită abandon de familie, prevăzută și sancționată la art. 305, litera c, din Codul penal. În urma cercetărilor efectuate de locotenentul Dumitru Săvescu de la Circumscripția 8 miliție, s-a stabilit că sus-numita a mai avut în 1975 o întîlnire cu legea, fiind condamnată la un număr de zile închisoare pentru un furt din magazinul Victoria. Dar de atunci, pedepsă fiind executată, Direcția generală a penitenciarelor nu mai cunoaște nimic despre locul unde s-ar putea afla, și rîndurile altele instituții nu știu mai mult. De asemenea, martorii citați de instanță (N. Chiriță, Paula Creyanovschi, cumnat și

U C A, ara fîntînilor

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

că, are sute de case noi, are un mare liceu, un modern spital, magazine de toate profilurile, diverse servicii publice, cinema, bibliotecă, baze de sport și de agrement, locuri de week-end (precum faimosul crîng de goruni al Urșanului, care începe la poarta satului și acoperă zeci de hectare), are, prin cele vreo douăzeci de autobuze de călători ce se încrucișează zilnic prin centrul civic al așezării, legături cu Rimnicul, cu Craiova, cu Drăgășanii, cu Slatina, cu Hurezul, cu Tîrgu Jiul, are deci respirație, emancipînd, prin toate aceste date, și o priveliște, și un ritm sau un mod de viață. Cei care ne oferă aceste date, primarul Vintilă Floarea și secretarul adjunct al Comitetului comunal de partid, Gheorghe Stana, ne vorbesc, cu o risipă de argumente economice, sociale, culturale, edilitate, obștești, despre iminența schimbării din temelii a satului de moșneni, despre oportunitatea acestei schimbări într-un moment cronologic care, în cazul Măciuca, este unul pildeitor, notoriu prin cristalizare istorică, prin tăria de rocă a rădăcinilor ce se pierd în timp, și, deopotrivă, prin ceea ce, mai departe, va irumpe din astfel de rădăcini, ce rodesc inedit — și mai somptuos ca oricînd — a doua oară. Totul se schimbă, totul se va schimba, cu-lele seculare vor deveni muzee, cei care le locuiesc se vor muta la bloc, fîntînile cu jgheaburi tăiate în buturugi se vor sculpta în beton, izvoarele lor arhaice vor fi supte prin conducte moderne, satul aflîndu-se, de pe acum, la răscrucea patetică în care, apropo de viitorul muzeu, trebuie să se gîndească repede, dar nu grăbit, la ce reține, la ce salvează, astfel încît firul de aur al vieții lui, prins din caierul vremii, să nu se rupă, astfel încît

memoria unei străvechi și originale civilizații, cea care a dat culoare, duh și putere acestui loc, să nu se piardă. După opinia profesorului de istorie Gheorghe Enache, directorul liceului și autorul unei excelent redactate monografii a satului, tipărită acum cîțiva ani de Editura Litera, primejdia unor astfel de pierderi este, desigur, ca pretutindeni, reală, dar aici, la Măciuca, se pot depista niște semne certe că totuși realitatea ei este încă îndepărtată, exilată prin niște praguri peste care e greu să trecă. Istoria satului, comorile lui de civilizație, de frumos, de artă, de trudă și de idee, tot ce i-a făurit și i-a modelat prin secole ființa, trec intacte din ieri în mâine. Le duc mai departe nu zidurile, fiindcă zidurile, mai de vreme sau mai tîrziu, se năruie, le duc mai departe oamenii. Sint aici, în Măciuca, oameni care, de generații, de secole, își păstrează numele neclintit în cronică locului, fiecăruia reprezentînd, astfel, viu, întreaga istorie a familiei, a neamului sau a stîrpei. Din Enache cel Mare, stabilit în Măciuca în anul 1654, se trag, pe linie bărbătească, Măciucenii și Enăchescuții, cîteva sute de descendenți, printre ei fiind și profesorul Gheorghe Enache, care l-a moștenit la conducerea școlii pe un alt cărturar distins, profesorul Nicolae Breazu, descendent, pe linie femeiască, din același strămoș-cititor de neam. Cei doi profesori au rămas ai satului, s-au dedicat vieții lui, ridicării lui, nu și-au trădat nici obirșia, nici vocația lor țărănească (de fapt, culturală la modul major, prin nobila ei semnificație!), deși, cărturari distinși, au fost adesea ispitiți spre alte zări, spre școli de prestigiu și spre orașe mari. Copiii lor au făcut la fel, Niculina, fata lui Nicolae Breazu, e profesoară la

Măciuca, iar băiatul cel mare al lui Gheorghe Enache, student la Facultatea de istorie a Universității din București, va prelua, după toate semnele, locul tatălui. Și mai sint în sat și Corendenii, neam stufos, cu încrengături de rubedenii pe toate ulițele, avînd un strămoș, Mihai Corendea, pomenit de istorici printre pandurii lui Tudor, ca și strămoșii Lascilor, ai Bumbilor și ai Manilor, și mai sint și familiile Chirîșteștilor, ale Drăghiceștilor, ale Predeștilor, cu moși și mai vechi, amintii cu nume și cu prenume de prin veacul al XVII-lea. Ei, toți acești oameni vechi, au rămas, cu casele și cu copiii lor, lingă strămoși, pe vatra strămoșilor, cărora le continuă lucrarea, ei nu înfrîng legea seriilor, ei se ordonează, cu strămoșii și cu urmașii, deci cu piscurile bătrîne și cu reliefulle umane care abia se nasc, într-o sistemă, ca și lanțul Carpaților care în mieznoapte dau structura geologică și istorică a acestui pămînt. Și mai sint, în Măciuca și oameni care, deși istoria, într-un anume moment le-a acordat niște șanse, șanse ce i-ar fi smuls din viața lor veche, din casele lor bătrîne, din prizorul de grea, țărănească trudă, au preferat să transforme șansa istoriei într-o șansă a lor — și a obștii — aici, pe pămîntul lor. În casa răposatei Ecaterina Fieroiu a funcționat, cîndva, celula ilegală a P.C.R. Ecaterina Fieroiu, ca și alți comuniști din sat, a trecut prin momente grele, prin suferințe, primejdii și încercări. Paulei, fiicei ei, i s-au oferit, după Eliberare, niște condiții bune de viață, dar Paula a preferat să trăiască șansa istorică răsfîrîntă asupra întregii obști împreună cu obștea. Ea trăiește aici, muncește aici, e brutărită, face piine bună, oamenii o respectă și o iubesc și, la cei 40 de ani

ai ei, se pregătește să devină mamă. În-vățătorul Vasile Bardac, secretarul celei ilegale a P.C.R., a rămas și el, după Eliberare, în sat, continuîndu-și opera sa de luptător, de luminător și îndrumător, pe o treaptă nouă. Emil, fiul lui, azi de vîrsta Paulei, l-a continuat, muncind tot aici, ca secretar al Consiliului popular al comunei.

Muncesc mult, cu nepregetare, cu dăruire, oamenii din Măciuca, acești oameni vechi care poartă în fundul sufletului, de cînd se știu, limpezimea ca de cleștar, soră a fîntînilor lor bătrîne, a dragostei neclintite, nedeturbabile, pentru glia lor, pentru vatra lor. Ei muncesc harnic în C.A.P., ei au plantat, în anii din urmă, cîteva sute de hectare cu vie nobilă și pomi de soi, ei sint vestiți viticultori, vestiți pomicultori, vestiți stupari, ei cresc și oi, și cornute mari (C.A.P.-ul are o turmă de 3200 de oi, o cireadă de 500 de vite), ei, printre altele, sint mari specialiști în miei (au livrat miei și la export, pentru Anglia), ei știu să fructifice, aducînd în cămara gospodărească a obștii, tot ce poate constitui o valoare, o sursă de avuție, o promisiune sau un potențial dinamic. Ei lucrează cu iscusință lemnel, echipa de meșteri tîmplari, rotari și dogari a C.A.P.-ului fiind celebră prin satele de prin partea locului, ei sint vechi și pricepuți constructori (cîteva sute de măciuceni își duc hărnicia, ca navetiști, pe șantierele de construcții ale Govorei, Rimnicului, Sibului), ei, între munca pe șantier și munca la C.A.P., în acord global, își fac timp, rupîndu-și din timpul odihnei, să se inhame la munci obștești, gospodărești și edile, care continuă desenul de ieri și de azi al satului, împingîndu-l spre orașul de mine. Ca pretutindeni, recentul Congres al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărînimii, cuvîntarea secretarului general al partidului au lărgit orizonturi, au deșteptat noi pasiuni, noi răspunderi, au ridicat exigențe, au stimulat, sub o perspectivă majoră, gestul cotidian al muncii, legîndu-l mai strîns de cel al țării întregi și, prin aceasta, de durată.

Mai multe decît vitele C.A.P.-ului, în Măciuca sint căprioarele. E aici, de vreo cîțiva ani, o colonie de căprioare, vreo șase sute, grațioasele și fricoasele zine roșcate ale pădurilor trăind lingă sat, în intimitatea omului, cu firavii lor pui care cresc alăptați și de țîța maternă și, cînd e cazul, de biberonul de cauciuc din mîna amirosind a tutun a îngrijitorilor sau pădurarilor-doici. Deci măciucenii se ocupă, pe lingă multele lor ocupații, și de proliferarea faunei rare, a frumuseților codrilor, a miracolelor care le luminează din adîncuri de vreme, frumuseții și miracole pe care ei, ca oameni vechi, apropiați de natură, le înțeleg, ni se spune, mai mult ca alții.

Și îmi place să cred că odată, cîndva, peste ani, cînd orașul modern va încerca cu trepidația lui ultimele tăceri ale locului, cerbii și căprioarele născute aici vor bate cu copitele în asfalt, cerînd, în varmacul de automobile, un pic de liniște. Un pic de liniște, ca să se-audă cum respiră pămîntul, cum cresc copacii, cum crește timpul, respirînd în eternitate, cum miracolele eterne ale acestei lumi își continuă lucrarea lor.

ILIE PURCARU ■

verisoară cu inculpata, ca și St. Georgescu, ratele reclamantului) declară că n-au mai zăcut-o de ani de zile, mai exact cam din lipsa cînd s-a hotărît să-și părăsească oțul și cei trei copii. Drept urmare, reprezentantul procuraturii cere ca judecata să se efectueze în lipsă. O ultimă încercare se face totuși instanța hotărînd, așa um cere legea, afișarea citației pe ușa Consiliului popular al sectorului 4 — după are (termen — 3 mai a.c.) judecata va efectuată iar inculpata, fără îndoială, condamnată după prevederile legii: de la luni la 3 ani! Iată însă ce ne spunea u această ocazie Nicolae Lăzărescu, reședintele Judecătoriei sectorului 4: În primul rînd trebuie să subliniez că asemenea cauză nu se întîlnește prea es. Mai exact, în cei peste 25 de ani de înd practică meseria, nu știu dacă am mai întîlnit unul sau două cazuri similare, în are o mamă să-și părăsească definitiv copiii! Și apoi, mai trebuie să se știe i umanismul legii noastre este cu deoseire prezent și în situațiile de acest gen. egiiutorul s-a arătat chiar foarte uman într-un articol în speță, prevăzînd chiar posibilitatea ca inculpatul să scape de pe-apsă dacă îndeplinește anumite con-ții. Aceste condiții sint fie împăcarea ților, lucru care înlătură acțiunea pe-ă, fie condamnarea cu suspendarea pe-pei, în cazul în care inculpatul plă-ște pe loc toate datoriile create, cu rea edință, față de reclamant. Dar dacă oarea Georgescu nu este deloc de gâ-...

Ar fi, dealtfel, unul dintre motivele pen-tru care am făcut loc în revista acestor rînduri. Este fără îndoială cu adevărat regretabil cînd legea ajunge să pedep-sească lipsa uneia dintre cele mai umane și mai dorite drepturi de pe lume: drep-tul de a crește copii! Astăzi, cînd în urma dramaticei întîmplări petrecute la 4 martie, mii de familii s-au arătat doritoare să înfieze copii, despre „familia Georgescu“ se cade să vorbim cît mai puțin: tatăl copiilor, un alcoolic care a ajuns de mai multe ori la miliție, fiind și condamnat pentru scandal și ultraj; mama copiilor, o persoană dispărută de aproape șapte ani de zile, care n-a avut pornirea, dacă nu din dragoste, măcar din curiozitate, să-și mai vadă cele două fete și băiatul de atîta amar de vreme. Ea a fost zărită toamna trecută, de un cu-noscute al lui Constantin Georgescu, în drum spre cursele de cai, eveniment du-minical ce se desfășoară la Ploiești! În-tr-o asemenea familie dezbinată, ceea ce doare întotdeauna cel mai rău sint copiii — și ei sint de astă dată trei la număr, toți marcați evident de lipsa unei mame, de îngrijire cum trebuie, de educație. Adevărata parte vătămă a dosarului nr. 945/1977 de la Judecătoria sectorului 4 nu este deci Constantin — cel pe care-l bănuim doar în mare nevoie de bani, și cu atît mai puțin Floarea, pe care legea o poate condamna cu asprime — ci cei trei copii pe nume Florica, Dumitru și Gabriela, loviți fără voia lor de o soartă pe care fără îndoială nu au meritat-o, așa cum

nu merită nimic rău nici oricare alt prunc ce vede lumina pe astă lume. Intre timp, pentru că au trecut ceva ani, Florica s-a căsătorit (soțul ei s-a luat, nu o dată, la bătaie cu socrul său, desigur nu din dra-goste, ci pur și simplu pentru ca să-i fure butelia și alte lucruri din casă!), Dumitru a fost luat de bunica lui din partea tatălui, și vine tot mai rar pe acasă (dar, spunea vecinii, nu se află prea departe de drumul delinvenței juve-nile), iar Gabriela se află la o școală cu internat. Constantin Georgescu s-a apucat de cîțiva vreme „să mai ciocănească cite ceva“, în asociație cu cîțiva zugravi avînd autorizație, numai un ban să iasă. Ce-o face mama, nici Dumnezeu nu pare să știe.

Este totuși necesară apariția mamei. Oare se va mai putea repara căsătoria dezbinată de șapte ani? Oare le va mai fi cu ceva de folos celor trei copii ai soților Georgescu? Răspuns nu pot da desigur decît cei în cauză, lucru pentru care noi îi invităm la o cît mai matură chibzuință. Iată de ce, dincolo de citatia lipită pe ușa Consiliului popular, acest articol încearcă s-o aducă pe Floarea Georgescu din nou în mijlocul celor cu-noscute, să-l reamintească datoriile uitate timp de ani de zile.

În speranța că ne vei auzi: nu uita, Floarea Georgescu, în ziua de 3 mai soțul și cei trei copii te așteaptă la ușa judecătoriei! Poate nici nu va mai fi nevoie să intrați înăuntru...

DUMITRU GRAUR ■

Poezii de Nichita Stănescu

Mozart și cîinele spaniol

Mordador, trăiește-mi raza
oasele negre, carnea violetă,
fi-mi ingerul de praf și piaza
de tot secretă.

Cind pune-vor pe mine animale
fără de singe-n ele, jupuite.
O, Mordador; mă rog domniei tale
mă lasă lor, nu mă trimite,

În somnul pur al unui gând
îndepărtatul meu curînd.

Cățărarea

pe o rază

Mina mi se ardea
pină cînd nu mai era.
Ochiul mi se orbea
de nu mai vedea.
Inima mi se-nfunda
în tot ce era.
Urcarea urca
în spate o stea.
Strigam cînd muțea,
eram cît era.
Nu 1, ci A, —
il știți voi pe A,
murdarul de A,
luminosul de A...

Cîntec

Se urîșise trupul gîndit
cuvintele erau spuse într-o limbă străveche și barbară.
A trăi, devenise am trăit, —
începuse ceva din sinea mea să moară.

O pată de umbră m-a traversat;
era numai de la un vultur în zbor
ce-ntrerupea minunat
locul în care m-am născut,
de cel în care o să mor.

Cine te-a plîns cu ochiul lui pe tine soare,
lacrimă arzătoare?

Adaptarea

la aer

Raza acestei păsări zburînde, —
ochiul, mi l-a îmbolnăvit de zbor.
Puținele de tot secunde
mă vor să fiu orb și să mor.

Ah, aer sufocat,
al vremii cînd apă mi-erai, respirație, —
de rechin împărat
în străfundul de mare

Simt că această rotundă
de clipă, — are un aer suav
Redă-mi linia, o, redă-mi-o, din undă,
ochiului meu zugrav.

Cîntec

Ce grea e raza, Doamne,
a ta.
Mi-ar trebui un ochi de otravă
ca să văd,
linia păsării cînd mi se face, A
și stîncă prăpăd.

Ce greu se ouă un ou
Ce muncă pentru oval.
Nimeni nu este al său,
și nici nimeni, Doamne,
nu este al tău

Păsări iubindu-se-n aer.
Păsări iubindu-se-n crengi.
Poți tu, singuratecule
văzîndu-le
să le-nțelegi?

Prăbușirea unui vultur într-un om

M-a izbit vulturul prăbușindu-mi-se pe umăr.
Clonțul lui mi-a luat aerul din plămîni, —
treaz fiind încă, m-am trezit
cu lăuntru meu plin de zburătoarele cerului.

Ferească-mă Dumnezeu să stea și cerul cu stele în mine.
Prea puțină mi-e viața, incit
dau liber vederii și razei ei
dau liber.

Atîta vă rog, scoateți-mi din plămîni pe vultur.
Am să-l duc în spinare să-l îngrop la virf de munte.
Atîta doar vă rog, scoateți-mi vulturul din plămîni.
Mă sufoc; penele lui îmi umplu respirația.
Strein de moartea mea
e vulturul mort.

A-mi da din mîină de mîncare

Te-ai instrăinat de mine, mamă,
nu-mi mai dai din țîță de mîncare,
ci din mîină,
Am ajuns să avem masă în casă, mamă,
am ajuns să avem masă în sofragerie.

A devenit de lemn sinul tău, mamă,
masă cu pahare, sfîrcul țîții tale.
Dă-ne mie, mamă, și prietenilor mei de băut
și după ce ne săturăm setea de viață
dă-ne de murit, mamă.

Respirări

Ce poftă de viața mea avea
ceea ce nu era
Ce poftă de nu era, avea
ceea ce nu, nu era

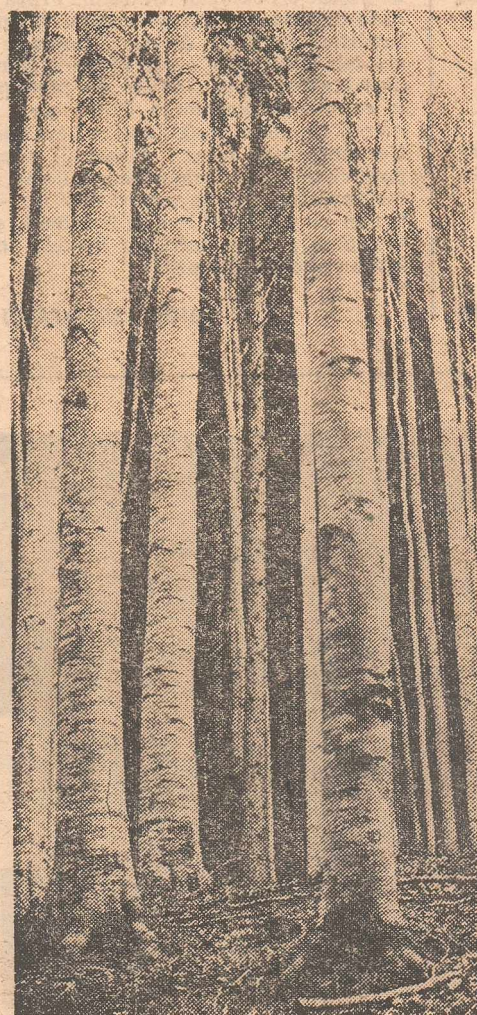
Umbra lumină-mi părea, —
iar muntele în zbor că zbura
A, nu-mi mai era A.
Era, nu-mi mai era.

O sugestie a lui Ioan Slavici

Se știe foarte bine. Viața țărăni-
mii române a constituit, cum era și
fîresc, subiectul multor opere lite-
rare și artistice care au intrat în
fondul de aur al culturii naționale
și universale. Cu excepții inobserva-
bile, nu există nici un scriitor rom-
ân care să nu fi vibrat la soarta
obidiților și umiliților de la țară,
la durerile și bucuriile lor, la gin-
durile și sentimentele care le-au
frământat sufletul, la nădejile și
luptele lor, la dramele și tragediile
care se abăteau asupra-le ca o grin-
dină pustiitoare peste cîmpuri. Sa-
tul a fost un inepuizabil izvor de
inspirație. În ciuda teoriilor care
vorbeau despre simplismul sufle-
tului țărănesc, chipurile incapabil
să genereze conflicte puternice și
tipologii semnificative, în întuner-
cul satelor, așa cum s-a mai obser-
vat, s-a plămădit toată gama tipu-
rilor fundamentale care marchează
capodoperele literaturii universale
de la Cain și Abel, de la Iov și Fiul
Risipitor, la Icar și Roland, pină la
Harpagon, Iago, Othello, Romeo și
Julietta sau Tristan și Isolda. Nu e
greu să descoperim asemenea tipu-
logii în literatura populară ca și în
literatura noastră cultă dar nu
stăruim acum căci nu despre ele
dorim să vorbim. Am vrea să atra-
gem atenția asupra unei alte idei.
Există, fără îndoială, capodopere
literare, inspirate din viața țărăni-
mii române, din amarul existenței
ei. Una din acestea este, indiscuta-
bil, poezia Clăcașii de Octavian
Goga, „o grandioasă operă a lite-
raturii române”, cum o numea cri-
ticul Ilarie Chendi. Este o magis-
trală creație picturală, de un zg-
duitor tragism, copleșitoare prin
autenticitatea grupurilor și mișca-
rea grea, anevoioasă, efectuată,
parcă, cu lanțuri la picioare; culoa-
rea sărăcăcioasă, sumbră, chipurile
sfîrșite de trudă, simplitatea for-
mei sugerează sărăcia fără mar-
gini a acestor oameni fără sprijin
și fără de noroc. Ca pinzele bă-
trînului Bruegel, poezia lui Goga
respiră un aer de grandioasă tristă,
de elegie eroică. Imensa scenă de
fundal, desfășurată pe toată întinde-
rea spațiului cuprins cu ochii, com-
pune o măreție tragică pe care se
proiectează scenele plastice și figu-
rile expresive ale oamenilor. Nici
o tentă idilică, nici o convenție
bucolică. Tonurile aspre, triste, în-
tunecate în plină lumină și tocmai
de aceea tragice din fundal, se răs-
frîng nuanțat ca din penelul unui
mare pictor pe figurile chinuite din
primul plan, pe destinul lor invol-
burat și apăsător de „nenorocul de pe
lunea asta toată”.

Am reamintit cititorilor cîteva
trăsături ale acestei capodopere li-
terare, pentru a reitineră în lumea
artistilor noștri plastici, acum cînd
căutăm atîtea forme de a omagia
țărănimea, o veche sugestie a lui
Ioan Slavici care în articolul: **Ce
e local și actual în conștiința clă-
cașilor**, publicat în *Sămănătorul*
din 1906, simțea nevoia transpune-
rii acestei poezii în pictură sau
sculptură. Slavici socotea Clăcașii,
îndreptățit, un fragment de epo-
pee pentru caracterul ei profund
național și universal, totodată. Ar-
ticolul e foarte puțin cunoscut și
merită să ni-l reamintim în aceste
împrejurări, ca un îndemn pentru
artiștii plastici și ca un omagiu a-
dus „clăcașilor”: „De cînd e lumea,
puținii nesătioși robii iubirii de
sine au stors pretutindeni sudorile
și lacrimile multimei neajutorate
și s-au întovărășit ca să se îngreșe,
sugînd măduva celor flămînzi”. (...)
Fondul poeziei Clăcașii este iubirea
de oameni în cea mai curată for-
mă, iar concepțiunea e cu desăvir-
sire universală și ar putea să facă
parte din orisicare epopee de carac-
ter universal. Îndeeșbi culminatiu-
nea poeziei, muma trudită, flămîn-
dă, sleită de puteri, care-si lasă
codrul de piine și se ablecă spre
pămînt ca să-și ia copilul la sin, e
„sfînta preacurata” nu numai pen-
tru răsînăreni, ci pentru toți
oamenii încă nedezbărați de firea
omenească și poate să stea alături
cu Madona della Sedia. S-ar face,
cum zice Firdusi în prefața marii
sale opere, nemuritor pentru toate
timpurile, pictorul care ar fi în
stare să fixeze în culori amănun-
tele din Clăcașii, ori sculptorul
care, văzînd-o pe mamă cum a vă-
zut-o poetul, ar reuși s-o cioplească
cu destulă măiestrie în piatră. Din
perspectiva unei lumi libere și
drepte, a unei țărănime eliberate de
exploatare, stăpină pe soarta sa,
merită să se realizeze o asemenea
lucrare simbolică.

ION DODU BALAN ■

■ Acestor miini care au cioplit aceste porți, aceste pridvoare, aceste
grinzi, merită să le închinăm un imn. Un imn fierbinte, un imn care se trage
din vechime și ale cărui strofe le-au cîntat mai întii trubadurii poporului, oa-
menii baladelor și doinelor din fluier și din caval. Porți la soare, porți la guri
de rai, grinzi și coloane de lemn pe care se sprijină cerul și visurile, sufletul
și privirile. Lemnul l-a continuat și l-a perpetuat pe romîn ca artist și ca meș-
ter de renume peste mări și țări, lemnul i-a fost credincios românului ca un
element de bază al civilizației sale milenare, alături de apă, de aer, de pă-
mînt și de foc.

■ Iată de ce folosim acest prilej grafic oferit de fotoreporterul Emanuel
Tânjală pentru a rememora frumusețile iscate de marii noștri artiști populari
din lemnul nostru: cel de toate zilele.

Intre clasic și baroc (XXII)

El Greco Un conchistador al iluziei

2.

Intr-adevăr, personajele lui El Greco par dominate de miinile lor alungite, gata de zbor. Dar, în ciuda acestui, elan vertical al formelor, nu vom întâlni la ele o obsesie a soarelui. Dacă amintesc tot timpul de Icar, este pentru că tind să-și piardă greutatea.

Acest pictor neliniștit și ciudat nu pune trupului aripi, ci transformă trupul într-o aripă. Nu face trupul să tindă spre lumină, ci transformă trupul în lumină. Nu însuflă trupului o sete de zbor care să-l desprindă de pământ, ci îl alungește, impregnându-l tot de această pasiune. Nu sint așadar numai „forme care zboară”, cum scria Eugenio d'Ors. Sint mai curind forme ale tensiunii zborului. Omul nu se mai împacă aici nici cu greutatea sa, nici cu destinul său. El pare să ignore bucuria de a gusta fructele pământului și nu-și dorește decât să devină propria sa abstracțiune. Și dacă acești oameni reușesc să creadă în ceva, o fac pentru a-și învinge singurătatea.

Țișian pare uitat. Poate, mai puțin Tintoretto. Iar culoarea a devorat lumina Renașterii.

I s-a imputat că a trădat lecția coloriştilor venețieni? Ei bine, el a transformat culoarea în filosofie. Mai mult: în religie. Mai mult: în iluzie.

E un drum invers de cum îl făceau zeii greci care coborau din Olimp pentru a lua în statui chip omenesc. Domenikos Theotocopuli pare să fie infidel nu numai plăcerilor Renașterii, ci și patriei sale de origine. El alege în pictura sa numai ceea ce o apropie de o flacăra.

Dar alege și riscurile. Se spune că era avid de glorie. Mai degrabă era avid de himere. Există în aceste tablouri o melancolie care caută metodic ceea ce nu o cruță. Și dacă e adevărat că fericirea depinde uneori de arta de a găsi cuvintele cele mai simple, El Greco nu cunoaște acest limbaj. Să nu așteptăm de la el o învățătură care lipsește și personajelor sale. Cum le lipsește, de altfel, și libertatea. Căci din labirintul din care vor să zboare, ele pătrund direct în mrejele cerului. Destinul lor e să bovarizeze zborul. Patria lor rămâne pentru totdeauna iluzia. Privirile care se ridică nu zăresc nimic. Cerul e gol, chiar când coboară din el sfinții care vor să participe la înmormintarea contelui d'Orgaz.

Jumătate din cantitatea de energie cu care e înzestrat un om, zicea Camus, se risipește spunind în fel și chip „nu”. Dar oare e atât de supărător acest lucru? Pentru că în spatele unui „nu” strălucește adesea un „da”. Numai cine e în stare să iubească pătimaș o zi însoțită e în stare să nege tot ceea ce o contrazice. Și să simtă că o asemenea zi de primăvară, când lumina izbutește să estompeze conturul lucrurilor și să învingă surisul scepticilor, ar fi, poate, momentul cel mai potrivit pentru a-l înțelege pe El Greco, dacă n-ar fi o copilărie inutilă încercarea de a ordona arta pe anotimpuri, pe ceasuri ale zilei sau virste... Deoarece totul devine mai vag în această lumină care mă lasă să-mi spun, ca Menalc, că ceea ce nu a fost e ceea ce nu putea să fie și ceea ce n-am avut niciodată mi-a aparținut întotdeauna... Privind brațele înaripate ale personajelor lui El Greco îmi repet că zborul nu poate fi un scop, ci un început. Dar acest început există și el se numește încredere. Nimeni nu se îndoiește în pictura lui El Greco. Nimeni nu zâmbește sceptic. Și numai această încăpăținare care seamănă cu a măslinilor putea să facă dintr-un incendiu tragic al soarelui o viziune a artei care ne rezervă un adevăr neașteptat.

Căci în această pictură care părea să nu caute decât cerul, nu rezistă decât oamenii. Incendiul culorilor lui El Greco arde peisajul, arborii, piatra, podobeale. Aceste tablouri sint însă pline de oameni. Când nu e vorba pur și simplu de portrete, ci de un peisaj ca în **Panorama și planul orașului Toledo** ni se aduce în prim plan tot o figură umană. Tablouri întregi sint formate din personaje în jurul cărora lipsesc obiectele, iar fundalul nu face decât să evidențieze portretul. Trupul uman înlătură obiectele și decorul, plutind singur în acest incendiu din care se naște.

Din acest punct de vedere chiar dacă își pierd fericirea sau n-o cunosc, oamenii lui El Greco obțin totuși o victorie. E aceeași victorie pe care vechii egipteni au obținut-o prin ceea ce a constituit partea cea mai himerică a gândirii lor: piramidele.

Iată, de altfel, răspunsul cel mai convingător împotriva destructorilor lui Don Quijote. Deoarece piramidele există în deșert tocmai pentru că au existat oameni care au crezut atât de mult în ceva, încât au ridicat un munte de piatră ca s-o dovedească. Și poate ar trebui să ne amintim că sarcasmul cu care a fost primit **Rondul de noapte** al lui Rembrandt, injuriile cu care a fost primită **Olympia** lui Manet, golul din jurul lui Van Gogh aparțin unui scepticism care în fața piramidelor nu vede nimic altceva decât faptul că sint goale, iar în fața pinzelor lui El Greco eșecul mîinilor. **Milton din Croton** al lui Puget are mina prinsă într-un stejar despicat în timp ce e devorat de un leu. La El Greco brațele oamenilor se înlănțuie singure în setea lor de zbor pentru că nu pot exista altfel, nu pot accepta o lume care-l socotește nebun pe Don Quijote.

Descartes a făcut din îndoială o metodă doar pentru a restaura încrederea.

OCTAVIAN PALER ■

Cronica filmului

Învingem

Dintr-un maldăr de ruine mai este scos un om viu. Discuție cu unul dintre salvatori: „De cînd sinteți aici?” „De atunci, de la catastrofă”. „Cîți ani aveți?” „Am 23 de ani, nu, 33...”. Acea și altă posibilitate de a fi a lumii evidentă în seara zilei de 4 martie este pregnant ilustrată de acest dialog, în care un om nu mai știe cîți ani are. Într-o sinistă crăpătură a unui zid ce pină în acea seară respira pacea cărămizii și încrederea neștirbită în firescul drum al serii spre zi, își face cuib o pasăre. Venit direct de la aeroport, după o noapte de nesomn, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu este umăr la umăr cu cei loviți de cutremur, cu întreaga populație a țării, practic. Îl vedem îngrijorat și impresionat, competent și energic, sint impresionante planurile în care președintele republicii noastre acționează ca primul salvator, ca primul ostaș al armatei române. O familie a cărei locuință a fost distrusă este imediat mutată într-o nouă locuință, prevăzută cu toate cele necesare. Pe masa noii locuințe, în jurul căreia iau loc copii și părinți, apare o piine. Este tăiată cu gesturile de altădată, viața continuă prin pline și copii. În această casă intră tovarășul Nicolae Ceaușescu însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu și din întreaga atitudine a celor vizitați rezultă un lucru extraordinar de impresionant: oamenii se așteptau ca președintele țării și tovarășa Elena Ceaușescu să-i viziteze, să-i încurajeze, să-i ajute să-și recapete liniștea și dragostea de viață... Vizita în spitale a tovarășului Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu și alți conducători de partid și de stat, acolo unde sinistratii au avut parte de o extraordinar de mare îngrijire și căldură. Contextul tragic în care poporul român a fost nevoit să învingă este sugestiv prezentat printr-un obiect care a însemnat atât moarte cît și viață: grindă. Auzim și un cîntec al Doinei Badea, cîntăreață a cărei viață s-a pierdut la 4 martie. Excepțională întreaga coloană sonoră a filmului, demn de toată stîma efortul realizatorilor acestei impresionante pelicule despre cum am fost loviți și cum ne-am ridicat, despre faptul că, mobilizat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul român a probat virtuți înalțătoare. Filmul se încheie teribil de simplu: planuri din viața de seară a unui mare oraș, Bucureștiul, în care continuă viața și liniștea. Remarcabilă regia lui Ion Visu și David Leu.

Din păcate, comentariul filmului este nu de puține ori exterior filmului. Fraza nu cade de fiecare dată pe semnul cinematografic, cuvîntul defilează animat de un fals optimism peste imagini iremediabil triste. Apoi, frazele cu prea multe expresii pretențioase. Cuvintele o iau mereu înaintea imaginii și nu era cazul. Ne menținem treaz respectul pentru publicistul Ioan Grigorescu, autorul comentariului, dar de această dată nu l-am urmat cu un gînd bun, chiar dacă, sau mai ales, a fost mobilizat de cele mai bune și nobile intenții.

NELU IONESCU ■

EUGEN SECELEANU ■

Cronica spectacolelor

Peer Gynt, actorul

Lucia Darac susține că în sufletul bătrînei mame Aase încă există o fată tină și sensibilă, o fată care speră și visează. Și, ca să-și demonstreze teza, s-a lăsat bătută, urfîțită, ponosită. Și s-a purtat în așa fel, încît chiar amăgește convingător că nu-i o jună studentă, ci o actriță înainte de pensionare. Metamorfoza asta se face nu numai cu grimă, ci, mai ales, cu talent și meserie.

Mirela Gorea susține că Solveig nu-i cuceritoare datorită unei frumuseți fizice extraordinare, unei dezinvolturi de om mulțumit de sine, unui sex-appeal năbădăios, ci este cuceritoare prin frumusețea care ajunge pe chip din miezul de suflet al omului, prin stinghereala în mișcări care-i dezvăluie modestia și bunul simț, prin puterea de a iubi fără ascunzișuri și fără sfirșit. Și s-a purtat în așa fel, încît face să-i fie crezut și simpatizat personajul. Reușita asta se datorează, înainte de orice altceva, unei discreții și unei măsurii, care par a indica posibilitatea de viitor a unei actrițe de mare clasă.

Valentin Teodosiu susține că Peer Gynt e viteaz și fricos, țaran și rege, visător și arivist, moral și imoral, murdar și pur, egoist și generos, primitiv și filozof etc., etc. Și s-a purtat în așa fel încît, în bună măsură, a convins că-i greu de găsit un alt asemenea personaj, de care să se lepească atîtea și atîtea antinomii. Pentru studentul-actor rolul acesta a fost un exploziv tur de forță, și chiar de nuanțe.

Valeriu Paraschiv susține că ideea centrală a unui spectacol cu această piesă, trebuie să fie procesul dialectic al cunoașterii de sine. (Am citat din caietul de sală pe care Monica Săvulescu, secretara literară a Studioului, a avut inspiratul gest, colegial și pedagogic, să-l transforme într-un conspect al caietului de regie.) Și, ca să-și demonstreze teza, a creat un Peer Gynt 2 (Paul Zein — partitură scurtă, interpretare remarcabilă) și a împărțit, nițel didactic, spectacolul în două părți, marcînd trecerea de la starea viață-trupească la starea viață-meditativă, nu numai printr-o pauză, ci și printr-un alt fel de concretizare a scenografiei și un alt fel de concepere a jocului actoricesc. E discutabil dacă e binevenit să faci ordine în dezordinea vieții lui Peer Gynt; însă e indubitabil, e cert că studentul regizor și scenograf (anul IV Regie Teatru, clasa profesorului Ion Cojar) a dovedit o gîndire limpezitor analitică și un punct de vedere ferm. Ceea ce-i cam esențial pentru meseria căreia i-a vîndut sufletul.

Alți 25 studenți-actori au susținut că nu există roluri mici, ci doar poște uriașe de joc. Și, ca să-și demonstreze teza, și-au trecut numele, pe afiș, nu potrivit ordinii indicate de autor, ci potrivit celui mai democratic criteriu, cel alfabetic, cel de catalog școlar; apoi au făcut, fiecare în parte, cîte două-trei roluri, iar împreună, au mai dovedit o dată că bucureșteanul-spectator face o mare gafă, față de el însuși, cînd nu se duce la Studioul de Teatru al studenților de la I.A.T.C., la fel ca la oricare alt teatru cu profesioniști de-acum cu diplome.

Despre Peer Gynt — ca personaj al acelei răscuri în dramaturgie numită Henrik Ibsen — a fost atîta timp (exact un secol și un deceniu), și-atîta crez, și-atîta entuziasm, încît, cu ones-

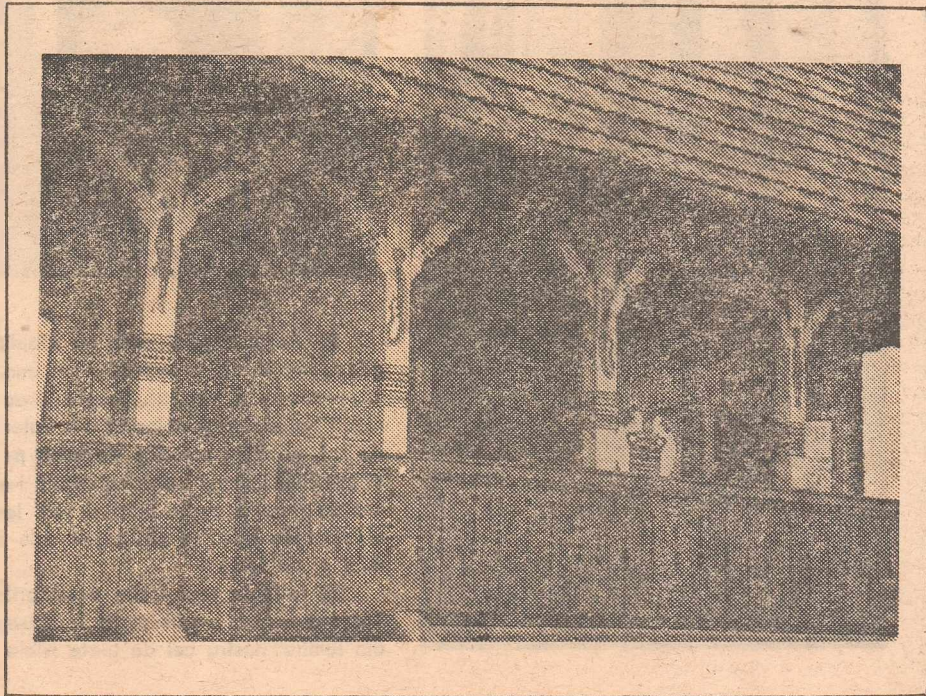
titate și adevăr, e foarte greu să mai adaugi un cuvînt nou. Doar s-a vorbit și de esența esențelor: a fi tu însuși sau a fi al tău însuși. Și totuși, studenții de la I.A.T.C. m-au ajutat, m-au obligat chiar, să mai găsesc un cuvînt-definiție pentru Peer: actor!

Actorul Peer care, cu poveștile lui, ne apără pînă și de moarte:

„Să povestim oleacă, mamă,
De lucruri slobode și bune,
Să dăm uitării griji și teamă,
Zăvistie și amărăciune...”

Actrița Solveig care, cu cîntecele ei, ne apără pînă și de singurătatea morții:

„Dormi, visează, dragul meu,
Te-oi veghea mereu, mereu...”

Jazz Sibiu 77

De mine, frumoasa sală a sindicatelor sibiene găzduiește ce-a de-a VII-a ediție a „Festivalului de jazz Sibiu 77” (22—24 aprilie). Roadele pionieratului, atenția și receptivitatea diriguitorilor sibiieni vor conduce și în acest an spre o sărbătoare muzicală deosebit de fecundă și originală, în care își dau întâlnire cu publicul lor cei mai înzestrați compozitori și instrumentiști de jazz. Cu aceeași pasiune dublată însă de un sprijin moral și material evident, „Festivalul de jazz Sibiu 77” se desfășoară în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” în organizarea Comitetului municipal U.T.C. Sibiu prin Casa de cultură a tineretului, genericul consemnând în un coautor de prestigiu, Radioteleviziunea Română, instituția care a făcut cel mai mult pentru menținerea și înălțarea JAZZ-ului ROMÂNESC. Sint sigur că și în acest an vom asculta lucrări românești de spirit național și de valoare internațională; anul trecut au fost cel puțin 4 ore de jazz care se puteau asculta în orice festival internațional de prestigiu, în timp ce alte 31 de lucrări originale prevesteau normala înălțare pe care o așteptăm în 1977.

Argumentele pentru cele de mai sus reies, poate chiar în primul rînd, din valoroasa listă de nume extrasă din programul serilor de concert: Big-bandul Radio condus de Silie Dinicu și Dixielandul Alexandru Imre, apoi Gioni

Răducanu Combo, Marius Popp Septet, Gramophonul condus de Paul Weiner și Quintetul lui Titel Popovici, Dixielandul Ansamblului Armatei din Cluj-Napoca și Big-bandul studenților bucureșteni condus de Gabriel Mărgărint, Quartetul condus de Radu Ghizășan și Jazz Vocal Quartet Sibiu. Prezențe importante pentru viitor sînt și grupurile studențești ale conservatoarelor din Cluj-Napoca („Consdixieland”) și București (Dragoș Nedelcu Quartet), cit și muzica „spre pop” a jazz-rockului de excelentă calitate practicat de Modal Q(Sextet) Cluj-Napoca și Cromaticul condus de Pechea Marin.

Și așa cum îi stă bine unui festival de jazz (nu aici vom întâlni festivisimul!), organizatorii au prevăzut și anuală întâlnire a conducătorilor cluburilor de jazz și a muzicienilor cu reprezentanții unor instituții care poate în acest an își vor ocupa toți fotoliile (Uniunea compozitorilor, A.R.I.A., C.C.E.S. —Așezămintele culturale), cit și cu reprezentanții presei și radioteleviziunii, apoi o întâlnire a compozitorilor cu șefii de formații și instrumentiștii de jazz, o dezbatere în prezența autorului despre primul nostru Dicționar de jazz (al lui Mihai Berindei). Vor fi și alte manifestări adresate publicului larg (gale de filme, audiții etc.).

Să mulțumim deci organizatorilor pentru această adevărată sărbătoare a jazzului românesc și să amintim două nume care în aceste zile vor „duce greul” organizării: Emil Stratulat și Nicolae Ionescu, cărora le datorăm în bună măsură recunoștința noastră pentru toate edițiile sibiene ale acestui festival.

AUREL GHERGHEL ■

Curier muzical

● Anca Scorțescu, București: Ne înțelegem dacă la pagină de muzică tînăra trebuie vorbit și despre muzica populară. Trebuie ● Nicu Tudose, Cașin: În legătură cu cele trei formații din localitatea Cașin care s-au calificat pentru faza județeană a „Cîntării României” așteptăm alături de dumneavoastră un răspuns de la factorii județeni competenți ● Ioana Ionescu, București: De acord cu obiectivul dumneavoastră, cu tonul pe bună dreptate ironic al scrisorilor expediate ● Remus Drăgan, București: Încercare slab realizată artistic ● Nițulescu Adrian, București: Aveți dreptate: nu întotdeauna cuvintele pot cuprinde faptele. Poezia trimisă dovedește adevărul afirmației ● Segăreanu Irinel, Mangalia: Dacă ați intenționat să ne trimiteți o compunere, atunci v-ați realizat obiectivul. Dar noi nu folosim compunerile ● Therese Viss, Pitești: Vă mulțumim pentru felicitările trimise pe adresa Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar ● A.M., comuna Comănița, județul Olt: Nu intră în vederile noastre din cauza slabei realizări artistice ● Chiriac Gina, Galați: Aveți dreptate, Florian Pittiș este unul din actorii de frunte ai generației sale ● Fronsă Cristian, Constanța: Adresați-vă direct Televiziunii ● Ghionaru Octavia, Constanța: Cenaclul Flacăra va veni și în acest an la Constanța, dar mai spre august ● Maria Monica Haleț, Constanța: Vreți să lăsați muzica folk fără definiție. Nu putem ● Raicu Marius, Constanța: Scrioarea dumneavoastră ne-a parvenit prea tîrziu. Altă dată, cu plăcere ● Enache Mihai, Iași: Cînd vor fi invitați de către cei în drept s-o facă, membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar vor veni și la Iași ● Ion Florian, Ploiești: 1) Cărțile de poezii ale poezilor Marin Sorescu, Nichita Stănescu și Adrian Păunescu s-au epuizat; 2) Într-adevăr, Almanahul revistelor Flacăra și Rebus s-a vîndut în câteva ore. Tirajul a fost mare, dar și cererea a fost mare; 3) Vom veni la Ploiești cînd vom fi invitați; 4) Poezia Mircea ce vă aparține nu este, credem, publicabilă ● Clasa a VI-a a Școlii generale din Vulec de Sus, Sălaj: Nu avem textul pe care-l solicitați ● Nica Silvia, Lupeni: Gînduri frumoase, scrisoare emoționantă. Vă mulțumim ● Tărlău Vasile, Sibiu: Îi vom comunica Mariei Ciobanu părerea dumneavoastră ● Itu Dumitru, București: Aveți dreptate ● Dinu Andy, Ploiești: Nu comunicăm adresele membrilor cenaclului. Scrieți-le pe adresa revistei și le vom înmîna scrisorile cu devotamentul unor poștași îmbătrîniți în meserie ● Snihur Haralambie, Sulina: Da, credem că și juriile din Sulina pot greși în aprecierea recitatorilor amatori. Poate ne invitați la un viitor concurs pentru a ne putea edifica ● Manea Dumitru, București: Aveți, credem, dreptate. ● V. Stancu, Reșița: Lucrurile de acest gen trebuie rezolvate la Reșița unde, am constatat recent, interesul pentru arta tînăra este unul impresionant ● Familia

Trimbiș Ionel, Tâlcaci, Sibiu: Sistem de acord cu aprecierile dumneavoastră ● Simachis Vanghelija, Brăila: Nu putem folosi versurile trimise de dumneavoastră ● Chirilaș Marius, Arad: Vă mulțumesc pentru frumoasele cuvinte adresate Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar ● Adina Petrescu, Craiova: După cite constatați, a fost un simplu zvon ● Valeriu Formescu, București; P.A., București; Rusu Ion, Săvinești, Neamț; Constantin Mihai, Ocna Sibiului; Niculeț Alexandru, Bacău; Sime Virgil, Oradea; Dragoș Murgu, București: Revista noastră și-a expus punctele de vedere asupra cîntărilor de muzică populară Maria Ciobanu și Ion Dolănescu. Mai mult decît atît, ei au fost intervievați și-au putut preciza punctele de vedere. Considerăm că s-a procedat corect ● Mai multe scrisori din mai multe localități unde am promis să mergem și n-am mers: N-am putut să ne ținem promisiunea de a veni în orașele dumneavoastră pentru că — deși exista o înțelegere prealabilă — ni s-a comunicat dintr-o dată că sala e ocupată de alte manifestări și că și celelalte săli din oraș sînt ocupate.

EUGEN SECELEANU ■

Cîntec pentru România

Text: Adrian PĂUNESCU

Muzica: Evandro ROSSETTI

La Si7 re min La
 VĂ VOR-BEȘ-TE-N VOR-BĂ PLI-NĂ NU DOAR UN O - CHE-LA - RIST
 Do7 fa min Si7 Mi
 VRE-UN T - TA - LIAN TU - RIST CE A - GA - ŢĂ DIN MA - ŞI - NĂ
 La Si7 re min La
 CI UN OM CE PES-TE RA-TE VĂ SO-COA-TE AS-TĂZI FRAŢI
 Do7 fa min Si7 Mi
 NAI - DEŢI ŞI VĂ BU-CU-RĂŢI TOŢI ÎN-TRU LA - TI - NI - TA - TE
 Ra La Mi La
 SÎNT CA VOI SÎN - TEŢI CA MI - NE PĂ - I RO-MEI FII - I BUNI
 Re La Si7 Mi
 TOŢI RO-MANI DECI TOŢI RO-MĂNI PRINŢII RA-MU - REI LA-TI - NE
 Si7 Mi Ra La
 SPUN SĂ NE TRĂ - IAS-CĂ TA - RA SĂ TRĂ-ŢI VĂ MUL-ŢU - MESC

Vă vorbește-n vorbă plină
 Nu doar un ochelarist
 Vreun italian turist
 Ce agată din mașină,
 Ci un om ce peste toate
 Vă socotea astăzi frați
 Haideți și vă bucurați
 Toți intru latinătate.
 Sint ca voi, sinteți ca mine
 Fiii Romei, fii buni
 Toți romani, deci toți români
 Prinți ai ramurei latine.
 Am simțit și simt aroma
 Primăverii românești

Drumurile duc la Roma
 Adică la București
 Și chiar dacă miine
 Eu de aici voi fi plecînd
 N-am să pot uita nicicînd
 C-am mincat a voastră
 piine.
 Astăzi însă v-aș cînta
 Bucuria și mindria
 Că mă simt în România
 Ca în însăși țara mea.
 Frații mei, crezare dați-i
 Celui ce vă spune drept
 Sinteți neam frumos,
 deștept
 Și vă sint frumoși Carpații.

Frați de stirpe latinescă
 Aș cînta cu voce grea
 Să trăiască, să-nflorească
 România țara voastră
 Care e și țara mea
 Trăiască latinitatea
 Ca și idealul sfînt,
 Libertatea și dreptatea
 Pacea-nregulul pămînt.
 Doar atit imi iau ghitara
 Și in graiul românesc
 Spun să vă trăiască țara
 Spun să ne trăiască țara
 Să trăiți, vă mulțumesc.

Hurricane*)

Muzica: BOB DYLAN
 Text: BOB DYLAN și JACQUES LEVY
 Focuri de pistol poense într-un bar de noapte
 Patty Valentine vine din sala de sus
 Și vede barmanul într-o bătă de singe
 Și tipă „Dumnezeule, l-au împușcat!”
 Refren:
 Așa începe povestea lui Hurricane
 Omul pe care autoritățile l-au condamnat
 Pentru o neleguire pe care n-a comis-o niciodată.
 L-au aruncat într-o celulă chiar atunci
 Cînd putea să fie campion al lumii.
 Patty vede acolo trei corpuri întinse
 Și un om pe nume Bello mișcîndu-se misterios
 „N-am făcut-o eu”, spune, ridicînd mîna
 „Eu doar am jefuit casa de bani, sper că înțelegeți
 Eu l-am văzut fugind”, a spus și s-a oprit
 „Unul din noi ar face bine să cheme copiii”
 Și așa, Patty cheamă sticleții
 Și ei intră în scenă cu luminile lor roșii fulgerînd
 În noaptea caldă din New Jersey.
 În acest timp, departe, în alt colț al orașului
 Rubin Carter și cîțiva prieteni se plimbă cu mașina.
 Candidatul numărul unu la titlul categoriei mijlocii
 N-avea idee de ce i se va întimpla
 Cînd un polițist l-a forțat să tragă pe dreapta.
 Ca și pînă acum, ca și de-acum înainte
 În Paterson așa merg lucrurile
 Dacă ești negru faci bine să nu te arăți pe stradă
 Decît dacă vrei să ucizi.
 Alfred Bello avea un partener care a povestit copoilor
 Cum că el și Arthur Dexter Bradley se învîrteau primprejur
 Cînd a spus, „Am văzut doi oameni fugind afară, erau de talie mijlocie

Ei au sărit într-o mașină albă cu număr din alt stat”
 Și miss Patty Valentine dă din cap
 Copoii zice „Așteaptă băiete, asta nu-l mort”
 Atunci îl duc la infirmerie
 Și deși acest om abia mai putea să vadă
 Ei l-au spus că poate să-l identifice pe vinovat.
 La patru dimineața îl tîrsc aici pe Rubin
 L-au dus în spital și l-au urcat pe scări
 Rînitul privește prin ochiul său mort
 Spune „De ce mi-l arătați. Nu este el!”
 Refren:
 Da, aceasta este povestea lui Hurricane
 Patru luni mai tîrziu gheto-urile erau în flăcări
 Rubin este în America de Sud ca să lupte pentru titlul său
 În acest timp Arthur Dexter Bradley este în continuare borfaș
 Iar copoii în spatele său, caută un vinovat
 „Îți amintești de omorul săvîrșit într-un bar?”
 „Îți amintești că ai văzut o mașină plecînd?”
 „Cred că nu-ți place să joci mingea cu legea?”
 „Crezi că putea să fie un boxer cel pe care l-ai văzut fugind în noaptea aceea?”
 „Nu uita că tu ești alb”
 Arthur Dexter Bradley spuse, „Nu sînt sigur”
 Copoii au spus, „Un băiat sărac ca tine are nevoie de ajutor
 Îți găsim noi o slujbă la un motel și vorbim și pentru prietenul tău Bello
 Acum tu nu vrei să te întorci în pușcărie, fii băiat deștept
 Vel face societății un serviciu
 Acest fii de cățea este brav, va fi și mai brav
 Vrem să-l băgăm în dracl
 Vrem să-l punem cele trei omoruri în spate
 El nu este un Gentleman Jim”
 Rubin putea să doboare un om doar cu un pumn
 Dar nu-l plăcea niciodată să vorbească prea mult despre asta
 Este munca mea, spunea el, o fac pentru bani

Și cînd se va termina voi avea drumul meu
 De lingă paradis
 Unde curg torente de păstrăvi și unde aerul e curat
 Iar eu voi străbate cărările călare.
 Dar ei l-au băgat în pușcărie
 Acolo unde fac din om un soarece.
 Toate cărțile lui Rubin au fost jucate
 Procesul a fost o mascaradă, el nu a avut nici o șansă
 Judecătorul a citat ca martori pentru Rubin bețivii mahalalei
 Pentru spectatorii albi el era un timp revoluționar
 Iar pentru negri doar un negru nebul
 Nimeni nu se îndoaia că el a apăsât pe trăgaci
 Chiar dacă nu s-a putut arăta revolverul.
 D. (istrictul) A. (torney) spunea că el a comis fapta
 Și juriul, în întregime alb, a fost de acord.
 Procesul „Rubin Carter” a fost o înscenare
 L-au acuzat de crimă, dar ghici cine a depus mărturie?
 Bello și Bradley și amîndoi mîînd cu nerușinare
 Și toate ziarele urmîndu-le mișcarea.
 Cum se poate ca viața unui asemenea om
 Să fie în mîinile unor irresponsabili?
 Și să-l vezi înșelat atît de evident
 Mi se face rușine să trăiesc într-o țară unde dreptatea e un joc.
 Acum toți criminalii în costume și cravate
 Sînt liberi să bea Martini și să privească răsăritul de soare
 În timp ce Rubin stă ca Buddha într-o celulă
 Un om nevinovat într-un infern viu.
 Refren:
 Aceasta e povestea lui Hurricane
 Dar nu se va termina pînă cînd nu va fi reabilitat
 Și pînă nu-l vor restitui timpul pierdut în închisoare
 L-au băgat în închisoare tocmai cînd putea fi
 Campion al lumii
 * În urma acestui cîntec al lui Bob Dylan, un om a fost eliberat din închisoare.

AUTOGĂRI

■ RAHOVA

Mașină pentru Letca Nouă există, dar oamenii n-o prea văd

Autogara Rahova care deservește o bună parte din localitățile situate la sud-est de Capitală are toate condițiile să fie o autogară model. Dar nu e. Mica sală de așteptare este măturată din an în an, perdelele sînt murdare și rupte, băncile, trei la număr, nu fac deloc față cerințelor, dovadă fiind faptul că numeroase persoane stau afară așezate direct pe peronul principal. În fața celorlalte persoane pline de hirtii, vafe de înghețată și mormane de coji de semințe, lumea stă în picioare, pe saci, pe valize și mai ales pe jos. „Autogara noastră, deși mică și deservită doar de o coloană interurbană (numărul 9), ne spune șeful de coloană, Alexandru Gavrila, înregistrează zilnic un număr de aproape 10 000 de călători. Altfel spus, de la noi sosesc și pleacă 248 de curse. În condițiile acestea, trebuie să avem active 61 de mașini și dacă lipsește una, ne dă peste cap.” Consultăm împreună jurnalul plecărilor și sosirilor iar pe luna în curs nu sînt menționate decît 5 întîrzieri, toate datorate curselor de tranzit. La ora 16.15 foarte multă lume așteaptă cursa de Naipu. Nu vine. În schimb la 16.25 apare mașina de Slatina, care stă cinci minute și pleacă cu călători pe scară. Alții rămîn jos. Ora 16.45. 14 inși din Letca Veche așteaptă în zadar să tragă la peron a doua mașină de ora 16.30. Ion Șerban, angajat la „Electromagnetica”, ne spune: „Mașina asta, a doua, ne face mereu figura. Nici nu știi cînd vine și cînd nu. Cînd nu vine, ajungem acasă la ora opt seara, cu mașina următoare, iar dimineața ne sculăm la trei și jumătate. Dealtfel, și dimineața pășim tot așa. Unii șoferi pleacă de la cap de linie după cum se scoală. Dacă nu iau primul autobuz, întîrziu la fabrică și pe mine treaba asta mă costă.” Alexandru Ciobanu, angajat la IJCOOP-Ilfov: „Al doilea autobuz de după-amiază merge cum vrea și cînd vrea. Ne mîncă tot timpul liber, iar dimineața ne înghesum pe prima mașină pentru că a doua întîrzie”. Alexandru Tudor, angajat la IJCOOP-Ilfov: „Dimineața trebuie să plece o mașină la patru și jumătate, iar cealaltă la cinci. Ei bine, prima vine cîteodată pe chefurii și desigur cu cealaltă întîrziu”. Cei care așteaptă mașina de Letca Nouă spun că nici autobuzele lor nu-i scutesc întotdeauna de întîrzieri de la serviciu. Ilie Ristache, angajat la I.T.B., ne spune că din Letca aproximativ 130 de oameni lucrează la I.T.B. în schimburi, deci fac naveta. Și traseul acesta este foarte aglomerat. „Dimineața dacă ne ia Milcovățul sau Mereni, deși ultima nu prea oprește că-i aglomerată, mai ajungem, dacă nu, rămînem acasă.” Florea Burculescu, angajat tot la I.T.B.: „Ne-ar trebui și nouă la Letca Nouă un cap de linie ca să putem ajunge la timp la întreprindere și să mergem și noi ca lumea. Pe hirtie știm că există o cursă numai pînă la noi, dar n-o prea vedem.” Stăm din nou de vorbă cu Alexandru Gavrila, cel care răspunde, de fapt, de bunul mers al autogării. „Este adevărat, afirmă dînsul, că sînt unele trasee mai dificile, ca Mereni, Pădureni, Izvoarele și chiar Letca Veche și Letca Nouă, dar, totuși, autobuzele circulă normal. De pildă, la Letca Nouă există cap de linie, deci oamenii n-au de ce să se plîngă. Mașina pleacă de acolo la ora 4.40 și sosește la 5.50 (nu se plîng, n-o văd, pur și simplu, n.n.). Trebuie să mai rezolvăm și traseul spre Naipu, dar dacă o să mai avem o zi ca astăzi (miercuri, 13 aprilie, n.n.) cînd au căzut aproape douăzeci de mașini din cauza defecțiunilor, trebuie să facem un efort în plus”. Pînă la eforturi suplimentare, o mai bună organizare și un control mai corect al traficului ar putea schimba multe.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Zilnic, de dimineață pînă seara tîrziu, se desprind de marile și micile orașe autobuze aglomerate și uneori prăfuite care transportă spre destinații precise mii și zeci de mii de oameni. Într-o eră dominată de viteza mijloacelor moderne de transport în comun și de ritmul vieții cotidiene, autobuzele întreprinderilor de transport în comun sînt servesc și uneori deservesc oamenii, în raport direct cu interesul pe care-l manifestă forurile de resort pentru mersul precis al autobuzelor pe itinerariile stabilite. Pentru că, deși punctele terminus ale drumurilor străbătute cu ajutorul autobuzelor I.T.A. se află la marginea marilor și micilor orașe, problema transportului rapid și eficient pe drumurile asfaltate și neasfaltate ale țării, nu e de periferie! A călători în chip civilizată și rapid spre destinații apropiate sau îndepărtate, risipite de întîmplare de parte de aeroporturi și de gările intersectate de trenuri rapide și accelerate, reprezintă un deziderat al fiecărui om obligat de împrejurări să apeleze la serviciile autogării. A ajunge odihnit și neșifonat la o destinație exactă, în timpul promis de Mersul trenurilor și autobuzelor, iată idealul pe care și-l visează orice călător pe drumurile țării și pe care trebuie să-l treacă permanent pe ordinea de zi personalul autogării.

Ancheta noastră încearcă să atragă atenția asupra unor aspecte cotidiene sesizate în activitatea acestor mijloace prețioase, pretențioase și asiduu frecventate de călători.

■ GIURGIU

Toate ar fi aproape bune, dacă nu s-ar fi furat scara!

Din noua autogară a municipiului Giurgiu, dată în folosință în august 1976, pleacă zilnic 145 de curse, între 4 dimineața și 22.45 seara, după cum ne spune orarul, afișat în hol, la bună vedere. După cum ne spune Emilian Picu, șeful unității, toate merg în grafic și fără întîrzieri, iar oamenii se arată împăcați de soarta lor de călători, circulînd nu numai bine și la timp, ci și în număr de vreo 11 000 pe zi, dacă punem la socoteală faptul că autogara respectivă, aparținînd de I.T.A. Ilfov, deservește peste 5 000 de abonați. Aflat de numai 4 luni la conducerea unității, după terminarea școlii de șefi de coloană, Emilian Picu spune ce crede sau ceea ce trebuie să spună, în realitate lucrurile nescînd chiar așa, de vreme ce numai în dimineața documentării noastre, pînă la ora 10.30, plecase cu întîrziere — de reținut, de la cap de linie — cursa de Ghizdaru (6.45 în loc de 6.30) și cea de Valea Bujorului (7.15 în loc de 6.45), explicații găsindu-se, firește, din abundență și sunînd cam așa: „ce să-i faci, tovarășe, n-a vrut mașina să se urnească și pace!” Călătorii cu care am avut ocazia să discutăm s-au declarat, în general, mulțumiți de serviciile personalului autogării, chiar dacă unii au reclamat că șoferii-taxatori nu taie mereu bilete sau că autobuzele mai întîrzie pe vreme rea, mai ales în zona Gogoșari — Drăghiceanu, unde nu atît oamenii de la volan ar fi de vină, cît starea drumurilor, cu pante abrupte și alunecoase. Criticile înfățișate lui Emilian Picu n-au avut, bineînțeles, darul să-l bucure din cale-afară, dar omul a părut interesat să le asculte și să le noteze, prea puține dintre observațiile călătorilor reprezentînd pentru dînsul noutăți surprinzătoare. Despre greutățile de pe porțiunea Gogoșari — Drăghiceanu, de exemplu, pe care se merge ca melcul pe timp de ploaie sau mîzgă, a informat la I.T.A., ba chiar a întocmit și un proces verbal, dar de făcut nu s-a făcut practic nimic, cum nu s-a făcut nici pentru cetățenii din Dimitrie Cantemir, siliți să traverseze pînă la Radu Vodă spre a lua mașina, cînd drumul direct e muiat de ploaie.

În rest, în autogară e ordine și curățenie, o sumedenie de afișe informează despre toate cele necesare, despre Mersul trenurilor și costul biletelor, ba chiar și despre numărul de telefon,

13321, la care poate răspunde șeful unității, în biroul căruia nu se află, de altfel, nici un telefon! Nu e înghesuială, un băiat își încearcă bateriile abia cumpărate pentru tranzistor, o mătușă veghează o plapumă scoasă de la curățat, iar un om între două vîrste își probează tenișii, firește de culoare albă. E destul praf în jurul celor 10 persoane, „ne descurcăm cum putem, căci cei de la I.G.O., pe care-i cinstim să vină cît mai des, ne-au cam uitat, așa că stropim noi cu căldura” (Emilian Picu), dar plecările și venirile se respectă, mai mult după nevoile oamenilor decît după orele trecute pe pereți sau pe tăblițele de deasupra peronoanelor. Așa se face că 31-IF-675 pleacă la Oltenița la 11.50, dar cursa nu apare decît pe orarul mare din hol, valabil — după cum ne e dat să citim — pînă la 1 aprilie 1977 (? !), pentru a afla imediat, de la șeful autogării, că nu e vorba decît despre „o greșeală de ortografie”, mersul afișat continuînd să fie în vigoare. După ceea ce scrie pe tăblița de peronul 3, viitoarea mașină către Oltenița ar trebui să plece la 16.15, lumea nu prea se dumirește, alergă să se lămurească la informații, dar acolo tovarășa „lipsește momentan”, iar Emilian Picu, altfel cu trup și suflet alături de unitatea pe care-o conduce, nu pare prea impresionat de deruta călătorilor. Pur și simplu, îl auzim, ni s-a furat scara și n-am putut să facem modificările necesare.

Construită recent, autogara din Giurgiu a umplut un gol și a rezolvat nevoile a mii și mii de oameni, vechea instituție fiind o improvizație demnă de milă. Dar asta n-a rezolvat, după cum am încercat să arătăm mai sus, toate problemele, la autogara din Giurgiu, rămînd destul loc pentru mai bine.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

■ FILARET

Un jurnal al sosirilor și plecărilor „alb” nu folosește nimănui. Nici măcar călătorilor

Din cele 28 de persoane existente la autogara Filaret, cea mai mare autogară din țară, 5 persoane au rămas inutilizabile în urma cutremurului. Este vorba de cele cinci persoane principale destinate garării autobuzelor pentru cursele lungi. În ciuda acestui fapt, autogara lucrează la capacitatea normală, aici înregistrîndu-se zilnic 600 de sosiri și plecări, adică între 15 000 și 20 000 de călători care vin și pleacă din sau spre localități apropiate (aici este vorba în primul rînd de navetiști), sau localități situate la mari distanțe (este vorba de cursele de tranzit Tg. Jiu, Pitești, Tg. Mureș etc.). L-am ascultat pe șeful de gară Ilie Gogu care ne spune că eforturile celor care conduc autogara, precum și ale celor care conduc autobuzele, șoferii, sînt absolut impresionante, că luna aceasta n-a existat nici o cursă suspendată datorită bunei întreținerii a parcului de mașini, că n-au existat abateri grave. Am consultat jurnalul plecărilor și sosirilor autobuzelor care, tot pe această lună, nu înregistrase decît două întîrzieri, ambele la plecare, din cauza unor defecțiuni cu totul accidentale. Am stat de vorbă cu unii călători de pe traseele Pasărea, Valea Dragului, Scărișoara, Prundu, Hotare. Astfel Vasile Burlacu și Anastase D. Ivan, angajați la I.D.E.B., îmi mărturisesc la unison că mașinile lor, de Prundu, merg foarte bine și că n-au întîrziat niciodată nici la serviciu, nici acasă. Că este adevărat, autobuzele sînt cam aglomerate și, deși sînt două, s-ar mai simți nevoia unei suplimentări, dar cele care merg acum sînt punctuale, nimic de zis. Deși aparent de prisos, am propus șefului de autogară să așteptăm împreună la persoane în jurul orei 6, sosirea cîtorva curse. De la Hotare, de la Scărișoara, de la Valea Dragului și din alte localități cu mulți navetiști autobuzele vin la timp, în grafic, cu mici „derogări” inerente, de două-trei minute. Altele nu vin însă nici după jumătate de oră. Astfel, în ziua micului nostru test, joi 14 aprilie, stau de vorbă cu cîteva dintre șoferii întîrziiați. Gheorghe Neagu (cursa de la Obedeni): „Am tras mașina la 6.20 la stația de benzină și nu la peron, din cauza asta nu m-ați văzut. Am lăsat călătorii (decîi cu 10 minute mai tîrziu decît ora prevăzută, n.n.) și am făcut plinul ca să plec din nou, fiindcă la Dobreni s-a rupt un pod și a rămas acolo cursa de Colibași.” Gheorghe Bădărău (cursa de la Valea Stîinii): „Am lăsat oamenii la Danubiana la ora 6.15 (la ora 6.12 avea sosirea la Filaret, n.n.). Apoi, tot la Danubiana am schimbat o roată din față și am venit la autogară”. Nicolae Barbu (cursa de la Șoldanu): „Eu la 6.20 trebuia să fiu la Danubiana și am fost (de fapt, la această oră trebuia să fie la Filaret, n.n.). Pe drum, la Belu, s-au rupt buloanele pe stînga și am stat să repar mașina, iar călătorii i-a luat cursa de Nana”. O fi pînă una alta însă, șoferii erau obligați să vină la impieगतul de serviciu, imediat ce soseau la autogară, altfel oamenii apăsau fără nici un minut de întîrziere. Și aici nu prea înțelegem cum stau lucrurile. Pentru că, de pildă, nici unul dintre cei întîrziiați în dimineața aceea nu apărea ca atare în jurnalul sosirilor. Este foarte adevărat, impieगतul de mișcare, la această oră de vîrf, nu mai prididește să le facă pe toate, dar înregistrarea plecărilor și sosirilor face parte din îndatoririle sale de serviciu. Încolo, toate bune: persoanele sînt curate și au un aspect civilizată, cursele sînt anunțate la difuzor, iar autobuzul de Măciuca are o întîrziere de cincisprezece minute, făcînd pe cineva să exclame: „iar întîrzie Măciuca asta, dom’le!”

B. RĂZVAN ■

■ OLTENIȚA

Activitatea nu merge ca pe roate

Orașul dunărean cel mai apropiat de București este Oltenița. Numai 60 de kilometri, deci o distanță mică și care sporește interesul suscitată de marele fluviu pentru mulți cetățeni ai Capitalei. Nu acesta a fost însă singurul motiv pentru care am ales Oltenița atunci când ne-am propus o investigație în lumea autogărilor (căci este o lume, vă rog să mă credeți, uneori la fel de atracționabilă ca și cea a gărilor, aeroporturilor sau porturilor, oricât de mici ar fi acestea). În jurul Bucureștiului și al Olteniței o sumedenie de sate de cîmpie, de orașe, cum sînt Giurgiu, Călărași, Alexandria, chiar și altele, freamătă de o viață tipică printre componentele căreia se numără și transportul, necesitatea, adeseori stringentă, a unei deplasări de la un loc la altul, pentru tot atâtea motive cite ar putea umple filele unei vaste enciclopedii și care merg de la interesele majore ale industriei, care mobilizează forța de muncă de pe o suprafață întinsă, pînă la cele familiale, legate de viață și de moarte, de relații și interrelații de tot felul.

Cu astfel de gânduri am poposit în autogara Olteniței. Mare și nouă, de un an de zile în exploatare, cu perone acoperite, cu sală de așteptare curată, cu autobuze numeroase, cele mai multe în staționare din diverse motive, printre care lipsa unor piese de schimb pare să nu fi fost cea mai serioasă, după cum afirmă tov. Petre Marinescu, șeful atelierului, ci ora la care făceam cunoștință cu acest loc atât de important în viața orașului de la Dunăre. Într-adevăr, dacă te gîndești că totalul curselor, pe parcursul unei zile, oricare ar fi aceea, se cifrează la 99 și că prima plecare se produce la 5,10 dimineața iar ultima intrare, după orele 23,30, poți realiza pulsul corect al unei astfel de autogări, care se prezintă, în acest fel, drept locul cel mai agitat al orașului. Desigur, problema curentă și de prim rang a celor aproape 100 de oameni care deservesc autobaza este aceea a transportului zilnic al muncitorilor către întreprinderile locale și înapoi spre casele lor. Cursele pornesc însă nu numai de aci dar și din alte orașe cum este Bucureștiul, de pildă, ori Giurgiu, astfel încît la autogară se reunesc eforturile mult mai multora decît ale celor ce aparțin exclusiv de Oltenița. Tocmai de aceea ni s-a părut ciudat să constat că în condica de sugestii și reclamații părerile consemnate de către unii călători nu-și află și rezolvarea. Nu-i vorba numai despre nemulțumiri, deși nici acestea nu se cer neglijate, ci de unele dorințe care se impun prin bun-simț și eficacitate, cum cred a fi aceea a unui cetățean care atrage atenția asupra cursei de la ora 6,00, dinspre Ulmeni spre Oltenița, care întârzie, de regulă, din pricina barierele succesive întîlnite pe traseu. Cel care face sesizarea își exprimă părerea că o modificare de numai 10 minute în orarul cursei respective ar elimina starea de fapt actuală

și ar anihila, adăugăm noi, întârzierile și nemulțumirea călătorilor. Alți cetățeni se plîng de faptul că unii șoferi trec pe lângă ei și nu opresc, deși locuri în mașină sînt.

Gheorghe Vlaicu, șeful autogării, un tînăr cumsecade, chiar timid, ca și Petre Marinescu, om cu experiență în materie de trafic rutier și despre care am mai amintit, sînt de părere că acei călători care au abonamente ar trebui să respecte musai orarul, să se urce adică într-o anumită cursă. Părerea călătorilor cu care am stat de vorbă este însă diferită. Bineînțeles că atunci cînd se pune problema de a ajunge la timp în întreprindere, nimeni nu va lăsa să-i scape autobuzul respectiv, dar oamenii mai vin la oraș și cînd sînt bolnavi sau liberi ori în concedii și așa mai departe, astfel încît ei trebuie să aibă dreptul să se urce în oricare dintre mașinile care asigură un traseu sau altul pentru care au avansat banii de abonament. Probleme sînt numeroase deși, în general, cei cu care am vorbit păreau mulțumiți de felul în care funcționează autogara Olteniței. Nicolae Ganciu, om la 59 de ani și care face des drumul de la Chiselet la oraș, ca și cooperatorul Stan M. Florea sînt atît de înțelegători față de munca grea a șoferilor încît îi căinează pe aceștia pentru zilele ploioase ori pentru cele cu polei, dar nu pot fi atît de convingători pe cît a fost tînăra Elena Pascale, care a lucrat la fabrica de pline și care-și mărturisește nemulțumirea față de modul în care își desfășoară activitatea unii șoferi. „Trec pe lângă noi mașini goale și nu opresc, nu știu de ce? Nu o dată mi s-a întîmplat să întîrzii la serviciu, ca și soful meu“. I se alătură și alte femei, mai curajoase

decît ceilalți interlocutori amintiți. Elena Pascale a suferit un grav accident, în urma unei tamponări, petrecută pe 1 ianuarie 1977, datorată neatenției șoferului Constantin Birghilă (care nu aparține însă de Oltenița, ci de Autobaza 3 București). Rănită la cap, ea este nevoită să urmeze, și acum, după atîtea luni, un tratament medical și va trebui să se pensioneze temporar. Bucătarul Petre Georgescu a avut, în urma aceluiași trist eveniment, o fractură de bazin. „Sîntem mulți navetiști, spune Elena Pascale. Unii facem pîinea, alții muncim la Șantierul naval, la croitorie, la mase plastice, așa că, fără noi, orașul ar avea de suferit. Nu știu dacă toți șoferii își dau seama de asta. Dimineața ne omorim, pur și simplu, să prindem cursa cea mai bună, ca să nu întîrzim. De ce n-ar pleca cursa la 5 dimineața din Mînăstirea, că noi sîntem țărani obișnuiți să ne sculăm de cu noapte. Mulți șoferi înnoptează prin sate ori sînt localnici, deci n-ar avea de ce să întîrzie“.

Petre Marinescu afirmă însă că nu cunoaște acest aspect intrucît n-au avut plîngerii din partea întreprinderilor locale din care să reiasă nemulțumiri privind întârzierile de la serviciu ale personalului navetist datorate șoferilor, dar simțim că pasagerii au dreptate, cu toate că Petre Marin, Ioan Pirvu, Marin Stoica și alți cițiva conducători auto aflați de față la discuțiile noastre sînt simpatici și par îndrăgostiți de profesia lor, desigur deloc ușoară dar, mai cu seamă, încărcată de o responsabilitate care nu se rezumă doar la respectarea „în mare“ a unui orar, ori la prezența precisă la „turnus“...

EMANUEL VALERIU ■

Producem cea mai înaltă calitate...

„Iată afirmația pe care ascultînd-o rostită de inginerul Veniamin Munteanu, directorul renumitei Întreprinderi de antibiotice din Iași, am fost tentați, în primă instanță, s-o punem sub semnul retorismului interlocutorului nostru, ca să nu spunem că ni s-a părut o lozincă frumoasă, exprimînd un deziderat sincer sau un angajament foarte ferm. Aveam să ne convingem pe parcursul timpului petrecut de noi în incinta „Penicilinei“ — nume al întreprinderii ieșit oficial din uz, dar păstrat de memoria tuturor celor care-și aduc aminte cu nostalgie de succesele nou-născutei peniciline românești de acum peste 20 de ani — că afirmația directorului ei nu are nimic metaforic, nu reprezintă o tendință, ci o realitate sigură, precisă, matematică. La Penicilina nu există, nu pot exista, sub nici o formă, „mai lăsam puțin“, „mai adăugăm ceva“ la capitolul calitate.

— De ce nu există, de ce nu pot exista asemenea fine „nuanțări“ practicate, din păcate, cîteodată, de alte întreprinderi? — I-am întrebat pe directorul Munteanu.

— Nu există din două motive mari și late: 1) Nu ne lasă alții pe noi să „mai lăsam puțin“; 2) Nu ne lăsam noi, adică nu ne complacem nici măcar în ideea de a „lăsa mai puțin“. Ca să mă înțelegeți foarte bine, trebuie să vă spun că Penicilina produce o singură calitate, aceea corespunzătoare farmacoepelor internaționale. Există farmacopeea americană — ediția 19, există farmacopeea britanică — 73, iar noi avem farmacopeea română — ediția 9, cu unii indici de calitate superioari indicilor farmacoepelor străine, iar ceea ce pot eu să spun în concluzie este că produsele ieșite pe poarta întreprinderii noastre ating întotdeauna indicii cei mai înalți ai farmacoepelor internaționale.

— Ce vă dă o asemenea siguranță, destul de puțin obișnuită la gradul acesta superlativ de apreciere?

— Practica.

— Încercați să fiți ceva mai explicit, furnizîndu-ne, eventual, cîteva exemple convingătoare.

— Am să vă dau un singur exemplu, din categoria exemplor-limită, după opinia mea, sub raportul puterii de convingere. Între cele 36 de țări, de pe toate continentele, cu care întreprinderea noastră întreține relații de colaborare se află și S.U.A. Ei bine, federația americană de medicamente este proverbială în pretențiile ei maxime față de toți partenerii cu care se află în raporturi comerciale. Anul trecut de pildă — acesta este exemplul — inspectorul șef al acestei federații a venit personal la noi să testeze produsele spre a-și da avizul. Examenul lui a început — închipuiți-vă! — de la modul, de la condițiile, în care păstrăm noi materia primă, pînă la cîntărirea de mare finețe a produsului finit. Ei bine, streptomicina noastră, pentru că ea a fost obiectul aceluia examen, a primit „din primul foc“ avizul șefului inspectoratului farmaceutic american, împrejurare destul de rar întîlnită, după cum avea să ne mărturisească, în experiența dînsului.

Este bine însă să rețineți că nu exigențele extreme ale unui inspector șef sau ale altuia din străinătate ne stimulează ambiția de a fi întotdeauna producători de medicamente de clasă internațională. Nu. Ambiția noastră de specialiști români de a produce în primul rînd pentru poporul nostru și apoi pentru străinătate cele mai bune medicamente ce se pot fabrica este principalul motor care ne guvernează întreaga activitate.

— Cu alte cuvinte, înalta profesionalitate ridicată la scara unei îndatoriri patriotice este cheia calității unice a produselor de la Penicilina?

— Da, întrebarea dumneavoastră conține și răspunsul. Aș vrea să mai adaug ceva, gîndindu-mă că poate vă interesează o idee tangentă la cele spuse mai înainte. Fiind o unitate coordonată și de ICECHIM, care are un laborator de cercetare la noi, am căutat și căutăm să facem noi însine cercetare științifică, fiecare specialist din întreprinderea noastră rezolvînd — anual — o temă de studiu. Nu vreau să spun neapărat prin asta că așa au apărut destule lucrări valoroase, cît, mai ales, vreau să vă ofer o explicație în plus a calității produselor noastre. Calitatea medicamentelor produse la Penicilina este o expresie nemijlocită — în legătură cauzală directă — a calității profesionale a specialiștilor, a oamenilor.

MARIUS POPESCU ■

Idila

S-a pripășit Cățeaua-n alte părți
(Era o corcitură de cățea).
După ce lapte-a supt la șura mea
Instinctul i-a dictat colind pe hărți.

Rinjind la stele și lătrind la lună
Cu pasul cind intins, cind interzis
Ajuns-a javra pină la Paris
S-audă-acolo cum covrigii sună.

In loc de șură — podurile Senei
Au găzduit-o, lingă Notre Dăme.
Nu a mai scos o vreme nici un „ham”
Privea-n tăcere razele Senei.

Și-a fost aflat acolo, prin hazard,
Un biet ogar ce-și lăcrima pupila

A veșted vers... Așa-ncepu idila
La colț de stradă, lingă vechiul gard.

El, ca și Ea, era un venetic,
Un patrupeș căzut pe-a vieții pantă
Mai ieftin ca un metru de „olandă” —
La noi in sat nu valora nimic.

Madam Cățeaua și Monsieur Ogarul
S-au potrivit ca tusea și cu junghiul
Iar, mai apoi, s-a completat triumphiul
„De vrei, nu vrei”, cum vrea te joacă
zarul.

Cu-n os din hale, sau un os din piață
O duse cuplul, fără pașaport,
Pin-ce la circul „Noul Cap de Mort”
I s-a-ncheiat un trist contract pe viață:

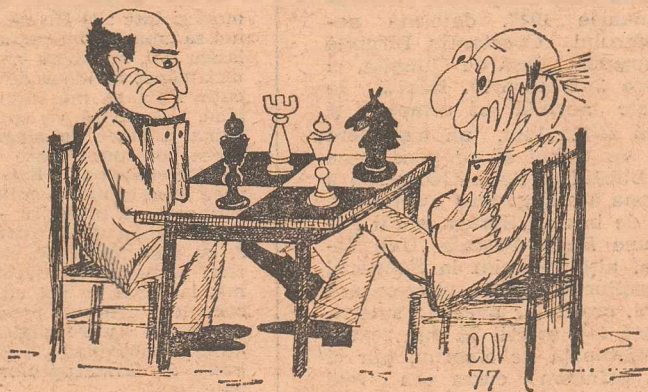
„Să latre cind pe rind, cind împreună
Dreșaiți sub bici ori prezențați in cușcă
Visind că sint pe uliță și mușcă
Visind că au sub ochi un corn de
lună”.

Și-aduc aminte nopțile din șură...
De spaimă, cind in duo, cind doar

Mă latră cu turbare de pe-acolo
Schelălăind a panică și ură.

Ciini vagabonzi, ce urlă la comandă
Pentru tainul zilnic și confort,
Cuplu de pradă, fără pașaport,
Mai ieftin ca un metru de „olandă”.

NICOLAE DRAGOȘ ■

VIOREL CORODESCU ■

Pardon, sint sora miresei...

Ca la orice nuntă, cu socri mari, cu
socri mici, cu lăutari, oaspeți, tineri
care voiau să danseze, in fața casei
mirelui sau a miresei domnea o bine-
cuvîntată aglomerație. O tinărară îmbră-
cată foarte elegant dădea din coate e-
nergic ca să-și facă loc mai departe ex-
plicînd tuturor necruțarea ei:
— Pardon, sint sora miresei...

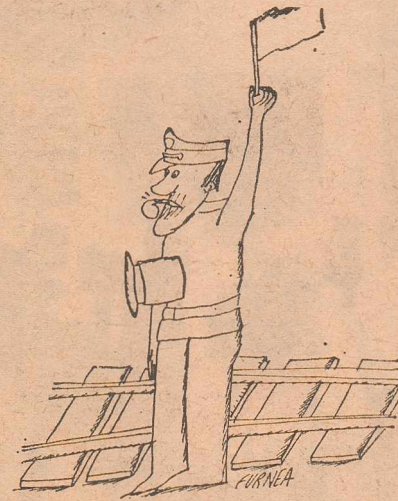
El, sigur că da, dacă e sora miresei
lucrurile se schimbă radical, toată lu-
mea se dă la o parte, mai ales cind sora
miresei mai zice și „pardon” din cind
in cind... Pardon, pardon, dar inainta
neșovăielnică spre țelul ei mărș.

Intimplarea, dintre cele mai banale,
a căpătat cu timpul o înălțime nebă-
nuită. „Pardon, sint sora miresei” a de-
venit un fel de crez al celor care in
virtutea unor rubedenii reale sau ima-
ginare, a unor cunostințe virfuri și ne-
virfuri cred că, dacă zic pardon la in-
vălmășeală, își pot permite absolut
orice.

„Mireasa”, simbol al iubirii legitime,
s-a transformat într-o autoritate spre
care te-ndrești in virful picioarelor, o
plească îmbrăcată in rochie albă și cu
pirostrii. Dacă mireasa nu are numai o
soră, mai are o mamă, mai are un tată,
mai are un frate sau chiar mai mulți,
vă dați seama ce se întimplă cind se
imbulzesc cu toții și-și cer drepturile
nelegitime. Sint mama miresei, sint ve-
rișoara miresei, sint unchiul miresei.

Imi amintesc ca astăzi, parcă nici
n-a trecut timpul, ce distinsă, suavă,
frumoasă, înaltă, elegantă era „sora
miresei”. Și așa albă, elegantă, aeriană,
nu se sfia să dea voincește din toate
coatele, să se inghesuie spre interes
dind la o parte pe ceilalți cu mânuși-
țele ei fine și strigînd in gura mare
ca toți să audă și să priceapă.
— Pardon, sint sora miresei...

TEODOR MAZILU ■

TRAIAN FURNEA ■

2 fabule bondoace

CARACTERIZARE

„Disciplinată fiară și muncitoare,
Răspunde la apeluri, trage tare,
Nu se ceartă, nu lipsește de la servici...
Ce-ar mai fi? A mincat și vreo cițiva
mai mici
Foști angajați la noi. Asta ca defect I
In rest, corespunde perfect.”

LA ANIVERSARE

Tinărul Chiț duce Șoricellei in dar,
La aniversare, un dosar...
— La mulți ani și să-l rozi cu plăcere I
— Vai, ce drăguț! Te-a costat o avere...
— Sint înăuntru referate și procese
verbale
Zilnice, lunare, săptăminala
Privind deratizarea pe anul curent...
Este o chestiune pe care se pune mare
accent I

DAN PLĂEȘU ■

seriale • seriale • seriale

Din culisele boxului profesionist (I)

Omul

cu ochelarii fumurii

La ora aceea firzie din noapte, stația
metroului era pustie. Rare se mai auzeau
pașii grăbiți ai unui intirziat. Și trenurile
 veneau in stație tot mai rar. Omul cu
ochelari fumurii intorcea capul spre ele,
fără a le vedea. Le auzea însă de departe
și știa precis cind opresc, cind se deschid
ușile, cind se închid și cind toată carava-
na vagoanelor pornește mai departe, dis-
părînd ca o cirtăți uriașă in gura neagră
a tunelului, spre alte stații. Pentru el to-
tul era negru, totul era învăluit într-o
noapte fără margini. Cu ochii minții își
imagina toate lucrurile din jurul său. Așa
cum le văzuse cu cițiva ani in urmă. Știa
că atunci cind acolo, sub pămînt, in sta-
țiile de metro este liniște, deasupra, pe
marile bulevarde ale Parisului, automobile
elegante aleargă spre „viața de noapte”
a marelui oraș. Mai trecu o dată cu de-
getele peste biletele de loterie prinse pe
tăblița ce o ținea pe genunchi, apoi pipăi
in dreapta unde, de obicei, își ținea basto-
nul alb. Il găsi, dar se ridică de pe
bancă fără a se sprijini in el, ca orice
tinăr sănătos. Se îndreptă spre iesirea din
stație, gîndindu-se că in ziua aceea nu
reușise să vindă decit citeva bilete. De
sus se auzea venind un grup gălăgios de
tineri. Alergau pe trepte rizînd, strigînd
unii la alții cit îi ținea gura: „...La Tokio
un american a cîștigat titlul olimpic la
grea... il cheamă Frazier sau așa ceva...
e negru ca smoala...” „Ia uitați-vă! Avem
și noi un negru aici... cu bilete de lote-
rie...” „Să luăm și noi bilete, poate ciști-
găm...”

Grupul se strînse in jurul omului cu
ochelari fumurii. Tinerii se imbrinceau
unii pe alții, încercînd să-și aleagă bilete-
le. „Întoarce-te la mine, auzi omul o voce
din spate, și simți cum cineva il apucă
de umeri, întorcîndu-l. „Ba la mine” —
spuse altul, răsucindu-l in direcția sa.
„Ba, la mine...” „Ba, la mine...” Intrase,
parcă, într-un virtej. Încercînd să-și pă-
streze echilibrul, simți cum il scapă
tăblița cu bilete: „Hoților... nebunilor...”

poliția... poliția...”, strigă fără să-l mai
audă nimeni, in timp ce banda tinerilor
alerga țipînd și rizînd pe coridoarele ca
de labirint ale stației. „Nebunilor... hoților...”
mai mormăi omul ca pentru sine, a-
plecîndu-se și căutînd cu mîinile pe piatra
rece a scării. Găsi tăblița. Cele mai
multe din bilete nu mai erau. Căută in
continuare in jurul său, dar nu mai găsi
nimic. „Mi-au furat biletele...” mai spuse
și, ieșînd in stradă, porni spre casă, cer-
cetînd drumul cu bastonul său alb... Un
gînd in aparență fără nici o legătură cu
biletele de loterie pierdute îi veni in
cap: „Va să zică un boxer negru de ca-
tegorie grea a cîștigat titlul de campion
olimpic la Tokio... I-a bătut pe toți”.

„Omul cu ochelari fumurii ajunse
acasă tirziu, in zori. Locuia singur într-o
cămăruță modestă in care un pat, o masă
și un scaun reprezentau tot mobilierul.
Se dezbracă, așezîndu-și hainele cu grijă
pe scaun. Obosit și necăjit, se lungi pe
pat crezînd că va adormi imediat. Dar
gîndurile veneau in valuri, gonînd som-
nul. Își aminti de primăvara anului 1950,
cind venise la Paris tocmai din Martinica,
din orașul Fort-de-France. Ce frumos și
ce primitiv i se păruse atunci Parisul.
Copacii de pe marginea marilor bulevar-
de erau verzi, iar grădinile pline de lar-
ma copiilor, iar el, Théodore Nollet, avea
impresia că toți oamenii il privesc cu
simpatie. Nu avea bani sau vreo cunoș-
tință in marele oraș. Cu optimismul celor
20 de ani ai săi, venise convins că va
reuși să cucerească la Paris gloria și
bogăția. Pentru asta punea la bătaie
corpul său de atlet și cunoștințele căpăta-
te pe ringurile din Fort-de-France. Dorea
să ajungă ca idolul său, campionul Marcel
Cerdan. Dorea să cîștige bani mulți pe
care să-i trimită familiei sale. Oare ciți
erau atunci acasă? Parcă vreo 15... Pă-
rinții, frații, surorile, bunicii... Încercă
să-și amintească numele fiecăruia. Nu
reuși. Trecuseră 14 ani de cind nu-i mai
văzuse. Poate că și acum tatăl, un biet
zidar, muncește din zori și pină in noap-
te să le poată aduce ceva de mîncare. Și
el, Théodore Nollet, marea speranță a
celor de-acasă, nu reușise să-i ajute cu
nimic. Ba, mai mult, el ajunsese un ne-
norocit, un orb care vindea bilete de lote-
rie pe străzile Parisului. Dar cum se
întimplaseră toate astea? Cum și cine
il spulberase toate visurile? Încercă să
reconstituie tot ce i se întimplase de cind
venise la Paris. Își aminti de primul
manager la ușa căruia bătuse, dl. Jean
Bretonnel. Nu fusese acceptat de acesta,

deoarece la vizita medicală se descoperise
că el, Nollet, are o afecțiune la ochiul
stîng. Dar managerul nu va uita acest
amănunt. A reușit totuși să semneze un
contract de boxer profesionist cu mana-
gerul Jean Traxel, la „Ring Club” de
Montreuil”. Noul său protector in ale
boxului nu așteaptă prea mult și, fără an-
trenamente serioase, il urcă pe Nollet in
ring, la 12 septembrie 1951. Debutul a in-
semnat un insucces. Dar asta nu l-a
determinat pe dl. Traxel să se gîndească
la pregătirea elevului său. Dimpotrivă,
i-a perfectat meciuri după meciuri. In
1952, vreo 19. In ciuda acestui mare nu-
măr de partide, Théo Nollet nu primea
decit sume derizorii. Dl. Traxel avea in-
totdeauna explicații la îndemînă: ba că
meciul fusese perfectat de alt manager
căruia i se cuvenea nu se știe cit la sută,
ba că a avut mari cheltuieli cu organiza-
rea, ba că antrenamentele costă, ba că il
va da mai mult la meciul următor și cite
altele... Apoi veniseră durerile acelea
groaznice de cap. Cind il dusesse Traxel la
doctor? Parcă in noiembrie '952... Da, da,
atunci a fost. „Acuitate vizuală excelentă,
totul in regulă, dl. Nollet e bun pentru
ring...” — parcă așa spusese medicul fe-
deratiei, dl. Favory. In 1953 a făcut me-
ciuri mai puține, vreo 12. A cîștigat ma-
rele majoritate, dar ultimul l-a pierdut
prin K.O....

Théo Nollet se ridică din pat, își căută
pipa in buzunarul hainei, o umplu, scă-
pără un chibrit, o aprinse, apoi se culcă
din nou, reluînd șirul gîndurilor. „Am fost
și actor de cinema”. Il veni să ridă. Tot dl.
Traxel a aranjat-o și pe-asta. Grozav ară-
tam in „La Rage au corps” și in „Adam et
Eve”... Traxel o fă primăvire un ban
pentru film? Eu, nimic. Tot nici un ban
nu mi-a dat dl. Traxel cind m-a obligat
să fiu sparring-partenerul campionului
mondial Sandy Sadler, al lui Ray Fame-
chon și Percy Bassett, deși aceștia, știu
sigur, își plăteau oamenii de antrenam-
ment... Dar meciul cu Sauveur Chiocca?
Ce grozăvie... Unde a fost? Da, la
Elysée-Montmartre, in 1954. Chiocca s-a
deplasat atunci într-o singură direcție:
pas lateral la dreapta și croșeu de dreap-
ta, pas lateral la dreapta și croșeu de
dreapta. Loviturile veneau fără ca eu să
le pot vedea, plesnîndu-mă in plin. A-
tunci, zărîndu-l pe managerul Jean Bre-
tonnel in colțul lui Chiocca, am înțeles
că el nu uitase de afecțiunea mea la
ochiul stîng, cu care nu mai vedeam
aproape deloc... Și apoi seara aceea de
groază din Italia, de la Palatul sporturi-
lor din Milano... Era la 27 decembrie
1954. Peste citeva zile venea Anul nou.
Mai spera încă într-o reușită. Dar me-
ciul acela cu italianul Sergio Milan a
spulberat totul. La un moment dat, nici
nu mai știa in ce repriză era, a avut im-
presia că s-au stins luminile, că adver-
sarul dispăruse in noapte. Dar reflectoa-

rele ardeau deasupra ringului, dovadă
loviturile pe care le primea in față... A
trebuit să fie condus la cabină... Nu mai
vedea. Atunci a înțeles că nu pierduse o
luptă oarecare, ci meciul său de boxer
profesionist cu viața... Și cind se gînde-
a la dl. Traxel care, dîndu-i niște picături,
ii spunea că nu are nimic... După asta ce
a mai fost? Numai necazuri. O lună de
zile in spitalul Saint-Antoine, operația la
ochi, doctori, speranțe vagi. Toți îi spu-
neau că a venit prea tirziu... Dl. Traxel
l-a abandonat ca pe o pereche de pantofi
uzați. De pe urma lui nu mai putea ciști-
ga nici un ban. Ce poți să mai faci cu
un tinăr de 26 de ani care este orb? Ni-
mic. Și procesul intentat federației și
domnului Traxel la ce i-a folosit? Timp
pierdut... N-a obținut niciodată ajutorul
cerut și la care credea că avea dreptul.
„In fond ce mi-a adus mie boxul profes-
ionist de la care așteptam glorie și bo-
găție? se întreba. Două lucruri: o pere-
che de ochelari fumurii și un baston alb,
semn al unei grele infirmități. Dl. Traxel
însă și-a rotunjit binisor buzunarele de
pe urma meciurilor mele... Și acum, ne-
cazul asta cu biletele de loterie. Unde voi
putea găsi bani să le plătesc?”...

Fostul boxer profesionist Théodore
Nollet nu a găsit niciodată răspuns la
această ultimă întrebare. Dovadă faptul
că a fost condamnat la o lună de închi-
soare și la plata unei amenzi de 200 de
franci. Suma nu era mare și poate că
Nollet ar fi scăpat de rușinea inchorisii
dacă ar fi avut bani să o plătească.
Pentru managerul Traxel, de exemplu,
banii aceștia ar fi însemnat extrem de
puțin. Dar ce interes mai avea să-i in-
vestească? Théo Nollet a fost închis la
Fresnes, avînd matricola 507 545. Cind a
fost eliberat nu mai avea decit o singură
dorință: să plece acasă la el, in Marti-
nica. Parisul il adusese numai nenorociri.
Patru ani de box profesionist îi plătiese
cu lumina ochilor. Exploatat cu cinism de
un manager necinstit, Nollet cunoscuse
toate umilințele. Acum nu mai dorea alt-
ceva decit să plece. Dar cu ce bani? Cine
să-i plătească cheltuielile de călătorie?
Unde a încercat, a găsit doar uși închise.
Înțelegere a aflat acolo unde se aștepta
mai puțin. Scrisoarea sa, prin care cerea
ajutorul federației de box din Martinica,
s-a bucurat de un răspuns favorabil. Și
fostul boxer profesionist Théodore Nollet,
„protejatul” managerului Jean Traxel, a
părăsit Parisul pentru totdeauna in luna
Iunie 1970. Plecase din Martinica cu 20 de
ani in urmă in căutarea gloriei și bogă-
ției promise de managerii tuturor boxer-
ilor profesioniști. Se întorcea acasă mul-
țumită unui act de caritate, aducînd cu
el o pereche de ochelari fumurii și un
baston alb...

PAUL OCHIALBI ■

Copiii sînt copii 24 de ore pe zi. Dar părinții cîte ore pe zi sînt părinți?

In dimineața unei zile de ianuarie cetățeanul Ștefan C. s-a întors în Gura Leului fără a se simți deloc neliniștit, deoarece chiar acolo domiciliu: o stradă cu acest nume dintr-o comună din imediata apropiere a Bucureștiului. Cînd s-a între în casă a observat că fereastră de la magazia prin care se pătrunde în locuință era deschisă. A chemat un vecin, ca forță de întărire tactică și au pătruns amîndoi înăuntru. În gang, o pereche de pantofi bărbătești maro vestea iminența primejdiei. Proprietarul purta pantofi negri, deci în casă se afla un străin care, grijuliu, se descălțase. Urmele duceau spre un șifonier.

— Ieși!, au ordonat cei doi.
Afară a ieșit un tînăr desculț, care a început să dea cu pumnii în proprietar. A sărit vecinul ca să-l oprească, dar s-a trezit mușcat de mînă. Necunoscutul a luat-o la fugă, cei doi au strigat: „Prindeți hoțul!” și cursa s-a terminat la Judecătoria sectorului 2 din Capitală cu un dosar destul de voluminos și cu pedesirea făptașului, minorul D.T. Cine sînt părinții delincventului? Ambii sînt încadrați în cîmpul muncii, au un cîștig mulțumitor; însuși D.T., calificat șoldor la locul de muncă, lucra la secția de cazangerie a unei mari întreprinderi bucureștene. „A avut o comportare bună — îl caracterizează președintele Consiliului popular al comunei unde domiciliază — iar de la serviciu nu a lipsit niciodată. Comportare bună a avut în cartier și în familie. Nu s-a certat cu nimeni, a avut o purtare corespunzătoare. Vecinii declară că este un element cuminte, respectuos, nu are vicii”. Iar Biroul personal-învățămînt al întreprinderii unde lucra D.T. arată că acesta „s-a achitat în bune condiții de sarcinile sale, fiind respectuos cu instructorii și muncitorii. Nu a avut abateri”.

Dar ce căuta acest „cuminte și respectuos” D.T. în șifonierul omului din Gura Leului? După propria-i recunoaștere: „Bani și alte bunuri”. A afirmat că trebuia să dea bani în casă (nimic rău în aceasta!) și că taică-său l-a amenințat cu bătaia dacă nu va contribui și el la întreținerea familiei. Drept care... a recurs la furt.

Doi tineri, L.M. și V.B., se îndreptau veseli spre bufetul „Tîrnavele” din strada Mihai Eminescu 115, București. Au comandat cîte o sticlă de bere și au început să studieze terenul. Nu butoaiele cu bere, ci lacătele de la ușă. După ce și-au încheiat documentarea au plecat pentru a reveni în toiul nopții cu un bomfaier, un patent, o șurubelniță, trei chei yale, două chei pentru broaștele de la ușă și o pereche de mănuși de lînă, pasămite pentru a masca amprentele. Au sărit gardul, au pătruns în grădină și au început să taie lacătul cu bomfaierul. Operațiunea „Tîrnavele” nu a progresat mai mult, intrucît în fața bufetului s-a oprit o mașină alb-albastră. La circa 3 milioane, spărgătorii, care aveau între 16 și 17 ani, au recunoscut totul. Dealtfel, ar fi fost și greu să nege, bom-

faierul vorbea pentru ei. Fuseseră plecați în vacanță cu 650 de lei căpătați de la părinți, au cheltuit banii mai repede decît se așteptau și s-au întors la București ca să obțină noi fonduri din aceeași sursă. Părinții au refuzat și atunci tinerii au ales varianta „Tîrnavele”.

Ancheta socială a constatat că elevul V. B. „a avut o purtare corespunzătoare” în timpul cînd se afla la internatul liceului din Buftea. Și totuși acest elev „corespunzător” a fost surprins la ora două noaptea încercînd să comită o spargere.

Intro noapte de aprilie tinerii F. R. și N. N. mergeau, destul de nesiguri pe picioarele lor, pe șoseaua Ștefan cel Mare. Ar fi dorit să se vadă mai repede acasă, deoarece alcoolul consumat în diferite bufete le îngreua mersul. În dreptul unui imobil zăresc o motocicletă „Mobra”; se năpustesc în ea și încearcă să pornească motorul. Periplul nocturn s-a redus însă la un drum în zigzag nu mai lung de 100 de metri, deoarece în fața cinematografului „Melodia” un milițian a manifestat un interes deosebit față de motocicletă și de cei doi tineri grăbiți. Epilogul s-a desfășurat, din nou, la judecătoria. La domiciliul minorului F.R., lăcătuș mecanic la Uzina de reparații a Atelierelelor centrale I.T.B., s-au descoperit și mai multe piese auto furate. Iată acum și caracterizarea făcută lui F.R. de către directorul său: „Din punct de vedere profesional este un tovarăș bun, căutînd să-și realizeze sarcinile de producție. În general este disciplinat. Obișnuia să lipsească nemotivat de la program, însă în ultima vreme nu a mai lipsit. Nu cunoaștem comportarea sa în afara serviciului”. Iar ancheta socială la domiciliul lui F.R. constată: „Părinții sînt oameni muncitori, serioși”.

Iată acum un proces verbal destul de ciudat la prima vedere: „Plutonier adjutant Hădiac Ștefan, șeful postului de miliție T.F. Galați, și Dumitrașcu Gelu din Galați, bloc N 13, micro 38, am procedat primul la predarea și secundul la primirea următoarelor obiecte: una servietă neagră uzată 40% în valoare de 20 lei, trei kilograme slănină afumată în valoare de 60 de lei, 2 kilograme cîrnați porc afumați în valoare de 60 de lei, 21 ouă găină în valoare de 21 de lei, 1 plasă nailon în valoare de 8 lei. Total valoare 169 lei”.

Cum de au căpătat cele „21 ouă găină” și suratele lor cîntea de a figura într-un proces verbal? Totul este meschin, dar nu mai puțin dureros. La 3 februarie minorul S.D. se urcă, de la o haltă, într-un tren cu direcția Galați. Într-un compartiment îl zărește pe Gelu Dumitrașcu care dormea dus lîngă o sacoașă durdulie. S.D. înșfacă sacoașă, coboară în Galați și o depune la Bagaje de mînă. De ce? Fiindcă mai avea treabă în oraș și se temea să nu-l întilnească pe proprietarul sacoașei, risc

defel neglijabil, știut fiind că Pămîntul e rotund. Hoțul intenționa să recupereze alimentele seara, cînd urma să se întoarcă în gară pentru a pleca acasă, tot cu trenul. La înapoierea în gară s-a gîndit însă că măiestria de care a dat dovadă în organizarea acestui furt al secolului ar trebui s-o ducă pînă la capăt. Dacă păgubașul sau, și mai rău, miliția îl așteaptă la ghișeu bagajelor de mînă? S-a dus atunci la restaurantul gării unde întîmplarea a făcut să-l întilnească pe un fost coleg de școală, căruia i-a dat recipisa, cu rugămintea de a scoate sacoașă pentru el. Or, temerile cele mai negre ale lui S.D. s-au adeverit: la ghișeu aștepta un subofiter de miliție, care s-a apropiat de colegul lui S.D. și l-a întregat... Hoțul n-a mai așteptat să deslușească detaliile dialogului, a înțeles că furtul secolului trebuia amînat la o dată ce se va stabili ulterior și s-a mistuit în noaptea. Gelu Dumitrașcu și-a recăpătat, pe bază de proces verbal, una servietă uzată 40% plus conținutul, iar vinovatul minor, cu ușurință identificat, a sfîrșit tot în fața justiției. Cităm din ancheta socială: „Părinții minorului sînt cunoscuți ca avînd o moralitate corespunzătoare, nu prezintă vicii și nu se dedau la acte antisociale. Sînt oameni civilizați. Tatăl este om sănătos, avînd suficiente posibilități de a se ocupa de creșterea și educarea corespunzătoare a minorului. Însă datorită faptului că a scăpat de sub supravegherea părinților, a început să comită diferite abateri și fapte antisociale”.

Ajuns la acest punct al raportajului, cititorul va exclama, probabil: „Totul e destul de plicticos, cazurile se repetă, de fiecare dată — cam același lucru, spus pu-șin altfel”. De fapt, tocmai aceasta am urmărit: să scoatem în evidență numitorul comun. Faptele penale comise de acești minori sînt și ele minore, ba chiar au, pe alocuri, un grăunte de inconștiență, de naivitate, de grotesc. Hoțul din șifonier care îl mușcă de mînă pe următorul, sau răpitorul de cîrnați, toate acestea par un fel de glumă proastă. Și totuși problema în sine este serioasă, fiindcă, oricum, este vorba de fapte penale, nu lipsite de implicații.

— De cele mai multe ori asemenea procese — dacă nu în formă, cel puțin în fond — sînt și procese ale părinților — ne spune președintele Judecătoriei sectorului 2, Gheorghe Bărbulescu. Mă refer la acei părinți care nu manifestă preocupare suficientă față de anturajul copiilor, care nu știu să se apropie de ei și își socot misiunea educativă încheiată dacă le refuză, chiar justificat, un capriciu sau îi amenință cu bătaia, fără a discuta, fără a-i convinge, fără a le explica, pe scurt: fără a-i educa. Fiește, nu vreau prin aceasta să absolv de răspundere pe adolescenții în cauză. Răspundem cu toții de acțiunile noastre! Dar ar fi absurd să ignorăm faptul elementar că rolul părinților rămîne, în multe privințe, hotărîtor. În cazurile pe care le-ați citit, părinții sînt oameni muncitori, respectabili, care au avut neplăcuta surpriză să se trezească implicați, indirect, în acțiuni penale. În marea majoritate a cazurilor, nu s-ar fi ajuns la astfel de situații dacă relațiile dintre părinți și copii ar fi fost altele. Fiește, nu este totdeauna ușor, părinții au și ei grijile, munca lor! Dar nu spun nimic nou dacă amintesc că acasă grija lor nr. 1 trebuie să fie copilul. căruia i-au dat viață.

— Și totuși, din momentul în care fapta penală a fost comisă de minor, cum procedați dv., judecătorii?

— Instanța manifestă o anumită înțelegere, în sensul că față de infractorii tineri, fără antecedente penale, se iau măsuri educative, nu privative de libertate, pornindu-se de la ideea că ei pot fi mai bine îndreptați prin supravegherea de către părinți — fie și impusă pe cale judecătorească — de către autoritatea tutelară, cadrele didactice, colectivele de muncă. În acest context, amintesc și de acțiunea inițiată de urmărirea a modului în care s-au încadrat în cîmpul muncii și în școală minorii care au compărut în fața instanței. În mod

periodic, îi urmărim la locul de muncă, la școală, ne întilnim cu părinții lor, discutăm despre comportamentul actual. Cu alte cuvinte nu ne socotim încheiată misiunea după ce am pronunțat sentința.

Și președintele Bărbulescu ne înfățișează un teanc de adeverințe care vorbesc pregnant despre readucerea acestor tineri pe făgașul normal. Nimeni nu le-a agățat tînicheaua de „infractor”, ei sînt ajutați pe toate căile ca să se îndrepte; înșiși părinții manifestă — poate cam tîrziu — o nouă înțelegere.

„Către Judecătoria sectorului 2. Adeverim prin prezenta că tovarășul este angajatul nostru în funcția de... cu retribuția de... Adeverim prin prezenta că tovarășul... lucrează în institutul nostru... Este elev în liceul nostru...” Adeverințe de la Șantierul nr. 1 construcții-montaj, de la Liceul industrial energetic, de la Institutul de cercetări și proiectări mecanică fină și scule, de la Liceul real-umanist nr. 2, de la „23 August”, de la „Automatica”, de la zeci de școli și întreprinderi care atestă că într-un moment de grea cumpănă pentru tînărul în cauză societatea a intervenit prompt și eficient.

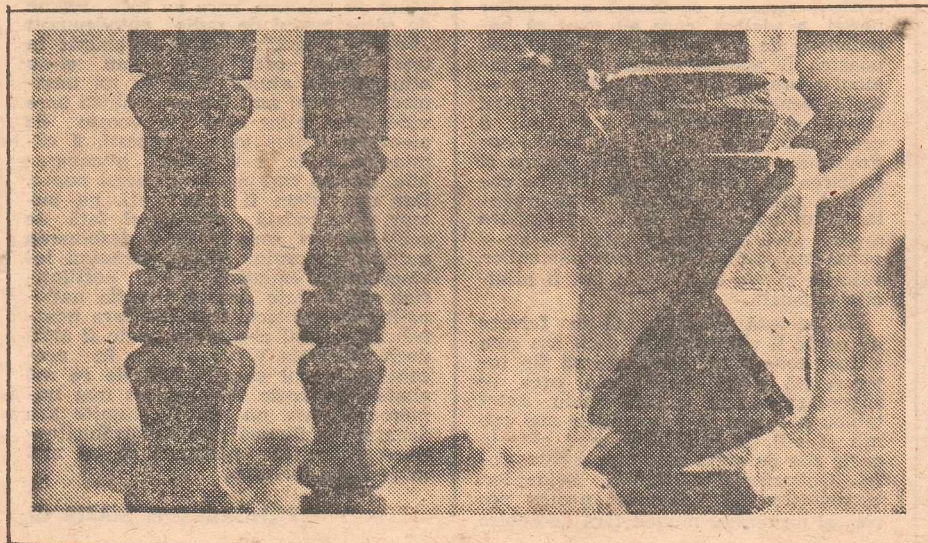
Si totuși — continuă Gheorghe Bărbulescu — nu aș vrea să înfrumusețăm lucrurile, fiindcă nu ar fi în folosul nimănui. Părinții, școala, colectivul de muncă trebuie să fie conștienți de gravitatea momentului, a repercusiunilor posibile ale acelor abateri considerate cu prea mare indulgență de unii drept „mici ră-tăcirii ale tinereții”. Să nu se uite că, dacă nu se iau măsuri — în primul rînd educative, dar, la nevoie, și coercitive — ele pot fi urmate destul de ușor, poate chiar pe nesimțite, de încălcări grave ale legii, față de care justiția acționează cu toată vigoarea și severitatea. Există cazuri ale unor minori care, ca să se „distreze”, și-au însușit autoturisme la volanul cărora au săvîrșit accidente mortale. Și, culmea, părinții au căutat să-i apere!

Sau citiți această declarație a unei soferițe de taxi: „Cînd am oprit în strada Rîul Colentina, aparatul de taxat indica 202.50 lei. În timp ce așteptam să mi se dea banii, tînărul care rămăsese pe bancheta din spate a coborît din mașină, iar cel de lîngă mine, pe bancheta din față, a început să mă lovească cu pumnii. Fiindcă stația radio de la taxi era deschisă am strigat după ajutor și tinerii au auzit că toate taximetrele din apropierea mea se îndreptau spre locul faptei spre a mă salva. Din acest motiv am fugit”.

Gheorghe Bărbulescu:

— Vinovații minori au fost arestați, și, fiindcă s-a dovedit că în aceeași perioadă au comis și alte infracțiuni grave, au fost condamnați la pedepse severe. Gîndiți-vă ce s-ar fi putut întîmpla dacă taxiiul respectiv nu ar fi avut stație de radio emisie-recepție: o femeie singură, noaptea, cu mulți bani asupra ei, într-o stradă dosnică... O mică „distracție” adolescentină, o petrecere, un furtișag mărunț, de cele mai multe ori sugerate de prieteni dubioși, pot avea, uneori, cele mai grave și mai neprevăzute consecințe. Fiește, sînt cazuri extreme, necaracteristice, izolate — ca dealtfel toate acelea la care v-ați referit în această anchetă — dar atît timp cît ele se produc, să nu închidem ochii asupra lor. Cum este posibil ca părinții să doarmă liniștiți atunci cînd fiul lor minor se întoarce acasă la două sau la trei noaptea, să nu se întrebe cine îi sînt prietenii și cum își petrece timpul liber? Este imperios necesar ca părinții să fie preveniți asupra pericolului potențial, fiindcă, mai ales atunci cînd avem de-a face cu minori, prevenirea este mai ușoară și mai eficientă decît pedepsirea. Dacă putem înțelege, la rigoare, ca o caracterizare roză a Biroului personal-învățămînt să arate: „Nu cunoaștem comportarea angajatului în afara serviciului”, nu putem admite ca părinții să invoce scuze similare, în substanța lor. Ei trebuie să fie părinți 24 de ore pe zi.

LIONEL NIȚESCU ■

Gânduri perfide despre o libertate iluzorie

În numele cui vorbiți, domnilor?

Care individ, cit de cit întreg la minte, spune despre sine: „Eu sint Fane frumosul” sau „Eu sint Costel vinjosul”? Ei bine, iată că un post de radio se auto-defineste drept „Europa liberă”. Tragi din raftul bibliotecii o enciclopedie și afli că Europa numără, nici mai mult, nici mai puțin, decât o populație de peste 600 de milioane de oameni. În numele tuturor acestor sute de milioane de indivizi să vorbească, realmente, un dealde domnu' Fane sau domnu' Costel, eșuați, cine știe de cînd, de pe malurile Dimboviței, pe alte meleaguri mai prielnice epidermei lor alergice la egalitate în drepturi?...

Europa... liberă! Liberă de ce anume rele? Liberă de inechitate socială? Liberă de dominația marilor capitaluri? Liberă de șomaj? Liberă de boli? Liberă de inflație? Liberă de alienare? Liberă de răspîndirea toxicomaniei în rîndurile tinereții? Liberă de metastaza violenței? Liberă de un tip de naționalism subtil sublimat, în care „autohtonul” nu uită, cinci generații la rînd, că este un „venetic”? Pe de altă parte stai și te întrebi: de la cine anume au dobîndit acești „cavalieri ai libertății altora”, călărînd undele radiofonice cu o lipsă de grație și har care-i caracterizează, mandatul de a vorbi în numele unei întregi Europe „libere”, cînd — știm cu toții — o jumătate din electoratul occidental, dacă nu chiar mai mult, votează în alegeri pentru comunisti și socialiști? Au dumnealor pretenția că exprimă și punctul de vedere intim, politic, al acestora? Dacă facem la iuteală

o socoteală, băgăm de seamă că Europa lor „liberă” e cam... îngustă, căci pe de-o parte cea răsăriteană nu incăpe în vederile lor, iar apoi cel puțin o jumătate din populația occidentală tînde, vădit, către stînga... Și atunci? Ce le mai rămîne drept paravan al iluziilor deșarte pe care le drapează în vorbe fără șir? Cam puțin, domnilor, pentru a pălăvrăgi, cu tremolul dumneavoastră specific, în numele prea multor milioane... Poate că, atunci cînd se află dinaintea microfonului, dumnealor se gîndesc la milioane, însă la acelea venite din subvențiile acordate de organisme pe care și un copil de fiță știe să le numească. Pentru a supraviețui, cu firmă în regulă și încă pompos anunțată în eter — Europa... Iiii-beee-răăă — bieții bravi oameni au neapărat trebuința de două lucruri fundamentale: 1) gologani; 2) cazuri. În privința punctului întâi sîntem pe deplin lămuriți. Cîț privește al doilea punct, aici e mai incurcată treaba, căci, întocmai oricărui „mașini de (re)produs știri și fapte”, aceasta se dovedește teribil de nesățioasă, pretînde întruina carne de om — ca o veritabilă mașină de tocat — un caz după altul, un caz după altul, mereu, mereu, indiferent cît credit merită să i se acorde celui în cauză, dacă e un fost infractor de drept comun, un notoriu fascist sau un găinar care se bătea cu pumnii în piept, cît era la București, că e comunist... din naștere, deși cîrînd s-a dovedit că nu era decît un intristător avorton (și uman, și literar).

Punînd punctul pe I (să zicem că este I-ul de la... liberă), faptul e fapt: fără cazuri — și acestea fabricate într-un anumit ritm impus de costul ridicat al întreprinderii — însăși rațiunea de a fi a acestui post de radio, chiar din optica patrinilor săi, ar înceta să mai existe. Așadar, fie-mi îngăduit ca profesionist (dar nu al unui asemenea tip de publicistică) să descifrez, în cele care-mi ajung la ureche tocmai de pe țărîmul Isarului, o imensă

sete nu de adevăr-adevărat (căci sînt destui conștienți occidentali pentru care dezghiocarea și propulsarea în public a adevărului reprezintă, neîndoindu-ne, o problemă de conștiință profesională), ci de „cazuri”, care de care mai melodramatice și bombaste, în așa fel încît spațiul de timp — pe parcursul anului — să se mobilizeze corespunzător (din punctul dumnealor de vedere)... Că mîncă și domnilor jurnaliști de la postul cu pricina o piine (și încă destul de albă — sint la post... însă nu mor de foame), n-are de ce să ne întristeze; deși ascultătorii — cîți or mai fi — s-au săturat de zeama opacă, picantă și veșnic denigratoare, în care-și înmoaie textele. aceștia apartrizi (fie și cu cetățenie dobîndită, probabil, pentru „serviciile excepționale” aduse... cui?). Tehnica lor este străvezie (demonstrată de un manual pentru preșcolarii acțiunilor de „intoxicare”): se ia un caz, așadar, o voce sau o epistolă, se brodează — crescendo glas! — cîteva minute în jurul ei (mult prea multe epitețe și negații, domnilor, cîiți măcar sfaturile pe care Hemingway le dă ziaristilor, după practica lui de la „Toronto Star”, poate mai învățați un pic ce înseamnă scrisul), în sfîrșit, se aduce găleata cu lături — sosul preferat al onorabililor — și se răstoarnă deasupra, ceea ce echivalează cu generalizarea, cu defăimarea a tot ceea ce s-a făcut la noi în țară în mai bine de trei decenii, cu imense sacrificii și cu succese — pentru cei realmente obiectivi — asiderea.

Mai zilele trecute, călătorînd cu trenul de la Piatra Neamț spre Capitală, și venînd vorba în compartiment despre postul de radio „Șopirlica” (vă jur, domnilor, că așa vă numesc oamenii în mod curent, bineînțeles dacă știu de existența dumneavoastră, majoritatea mai avînd și alte treburi pe lingă căsă, mai importante), un moldovean trecut de 60 de ani, uscățiv și

sugubă, devine dintr-o dată grav și spune:

— Vedeți, dumneavoastră, eu merg acum la București, la neamuri, în Drumul Taberei. Credeți că am să le spun chiar tot ce am pe suflet, cum e bătrînețea, cum e cu necazurile pe care orice om le are? Cîteodată ai o supărare pe care n-o spui nici soției, sau cînd ești copil nici mamei... Și ești acasă, în familia ta, știi că-s ai tăi care te ocrotesc, te sprijină. Aia de la „Șopirlica” își dau poalele peste cap, n-au dram de rușine. Nu zic că gata, nu mai sînt greutăți la noi, că nu i se mai întimplă cite unuia ceva rău, vreo nedreptate chiar, dar omul trebuie să aibă demnitate. Și cînd e vorba de țară, de țara ta, nu acolo de o familie de cinci sau de zece persoane, apoi și demnitatea omului s-ar cuveni să fie pe măsura țării, la fel de mare și de întregă.

Mi-au plăcut vorbele moldoveanului. Domnii de la „Europa așa-zis liberă” pot să citească și preșura noastră dacă vor să vadă, că, din păcate, mai sînt și la noi suficiente lipsuri, greutăți cu care ne luptăm, pe care — discutabil — le vom înăltura. Dar noi punem urmărul, noi ne zbatem să ne înfrumusețăm viața noastră și a copiilor noștri, noi ne străduim necontenit să ne îmbunătățim societatea, fără lamentări, fără generalizări lipsite de teme și, mai ales, fără dezertare, fără trădare! Domniile-voastre însă ce fac? Pur și simplu vreți să răsturnați legile logicii: dumneavoastră mincați ciuperca și pe noi vreți să ne intoxicați. Zău că-i imposibil! Schimbați-vă gîndul și profesiunea.

Cît despre Europa, fiind și noi europeni, faceți dumneavoastră bine și-i terfeliti mai puțin numele, drag nouă ca și adevărul și adevărata libertate.

MIHAI STOIAN ■

„Ursului cînd îi merge prea bine, se dă pe gheață — și-și rupe un picior”

Iosif Nikolaus Schreiber, împlinește cîrînd 54 de ani, are părul cîrînt și pielea alb-lăptoasă, ca la oamenii cu părul roșcat, așa cum l-a avut, probabil, pe vremuri. În drum spre casa lui, cineva — un localnic — mi-a spus că s-a schimbat foarte mult, că nu mai păstrează aproape nimic din renumita lui bună dispoziție. (I. N. Schreiber, ca fost responsabil de restaurant, este binecunoscut în lumea satului).

Am plecat din Tomnatic, comuna mea natală, în 8 decembrie 1975. În 11 decembrie am ajuns la Nürnberg și după o săptămînă am fost primit în lagărul de la Rastatt: o cameră, cu încă doi bărbați; bucătăria, baia și closetul erau comune cu alte familii, pe hol. De fapt, acolo nu se cheamă lagăr, ci Übergangwohnheim — adică locuințe de trecere. („Trecerea” a durat aproape 15 luni: 8 decembrie 1975 — 20 februarie 1976!)... Am stat tot timpul acolo că acolo se poate sta mai ieftin și eu am vrut să rămîn cu ceva bani din muncă. Asta era un lagăr pentru cei veniți din țările răsăritene!! (...) Am început să muncesc la o întreprindere de horticultură cu sere și pepinieră. Eram ajutor de grădinar. Nouă ore pe zi răsădeam, repicam, scoteam, împachetam — program strîns: de la 7 la 17, cu două pauze de cîte jumătate de oră — una la 9, cealaltă la 12, dar mai mult nu, nici cinci minute. Imediat după Anul nou am început să caut un cunoscut de-al meu. N-am avut adresa lui, dar știam că are un restaurant, undeva în apropiere de Rastatt. L-am găsit prin 5 ianuarie. Dacă nu m-ar fi angajat și această cunoștință acolo, veneam încă anul trecut, în februarie, deja acasă, pentru că îmi rămîneau bani pușini. Mă rog, viața nu e ieftină acolo! Cheltuiam 200 de mărci pe tren — erau 12 kilometri pînă la grădinarie — cheltuiam pentru locuință, pentru spălat. Pe urmă pentru mincare, pentru întreținere încă 15 mărci pe zi. Am trăit foarte modest. Cu banii pușini la grădinarie nu eram mulțumit, eu am vrut să cîștig mai mult și pentru asta am lucrat și cîte cinci nopți pe săptămînă la restaurantul celui prieten, făceam pe barmanul, pregăteam comenzile de băuturi pentru opt-zece chelneri care serveau în salon — pînă dimineața la 3-4, pe urmă mă întorceam la Rastatt și după 2-3 ore de somn mă prezentam din nou la grădinarie. Am lucrat și acolo, și acolo. Aici acasă, la Tomnatic, în 14 ani nu am muncit cît am muncit acolo într-un an! Am lucrat, nu glumă: pînă la ora 17 eram

la grădinarie, la 17,30 ajungeam la Rastatt, mă schimbam repede — la ora 18 eram la Kuppenheim. Rămîneam în local pînă la 3 dimineața, plecam înapoi la Rastatt și la ora 5 mă sculam pentru că la 6 aveam trenul spre grădinarie. Eu, două și trei nopți pe săptămînă am dormit numai cîte două ore...

— Dar e formidabil!
— Asta-i! Am și spus cînd am venit de-acolo că am muncit pe rupe! De multe ori am simțit inima, și pînă atunci, să știți, n-am știut ce-i ala durere. Ce să faci? După două ore de somn pe noaptea, fără ca ziua să te întrebe cineva — Doamne ferește! — de oboseală, nici nu trebuia să se observe...

— Concediul — pentru că-mi închipui că-ai avut un concediu — cum l-ai petrecut?

— Am avut concediu trei săptămîni cînd s-a închis horticultura. Eu însă am lucrat — cineva tot trebuia să ude plantele în timpul asta, așa că m-am oferit eu. Nu am vrut să cheltui banii pe care i-am strîns. Eu am vrut să am ca să mă pot întoarce acasă cu fruntea sus...

— Cum ați rezistat totuși la un asemenea ritm? Nu v-ați îmbolnăvit?

— Acuma sînt bolnav. Știam, simțeam că după efortul prea mare depus acolo — am slăbit 8 kilograme! — o să mă ajungă pînă la urmă boala. Dar o să mă fac bine și o să lucrez — zilele trecute am fost invitat la Consiliul popular al comunei și mi s-a oferit chiar serviciul pe care l-am avut înainte...

...Într-un an — afirmă Iosif Nikolaus Schreiber — am muncit cît în 14! Nici ocașii, cred, nu egalează performanța!

— Dar în afară de a munci, ce ați mai făcut în acest timp?

— N-am avut timp de altele. Acolo, la restaurant, ascultam muzică — asta era distracția mea...

— Dar așa, ca om, ca un client oarecare, ați fost la restaurant?

— Niciodată. N-am avut timp să petrec. Atît că am văzut cinci sau șase filme. Teatrul e foarte scump și n-am fost la teatru niciodată. Cînd se întimpla să fie și localul închis și să am și zi liberă de la grădinarie, dormeam, dormeam să mă satur de somn, să-mi dispară oboseala! De cîteva ori am fost cu treburi la Karlsruhe, Stuttgart, Mannheim, Ludwigshafen și la Köln am fost o singură dată — și vizitele astea în mari orașe au fost sau ar fi trebuit să fie o distracție, pentru că orașele astea sînt foarte frumoase, dar mie mi-au făcut o impresie foarte neplăcută, mi-a fost chiar scribă de porcăriile afișate în fața cinematografele, de mizerabilitățile aia care mișună pe străzi — femei depravate, drogați, vagabonzi, bandiți. Ce m-a mirat foarte mult e că poliția nu are nici o putere, nu are aproape nici un drept să intervină și să-și ia de guler; prea mare e „libertatea” asta! Chiar lumea de acolo spune că din cauza acestei „libertăți” se întimplă atîtea crime și jafuri. Legea e chiar contra poliției, pot să spun. După ce se înserează, este un risc să ieși pe stradă. Apar tot felul de nebuni...

— Apropo! Ați văzut — cum pretinde „Europa liberă” — români făcînd greva foamei?

— Eee! Greva foamei?! Da de unde! Seara îl găsești prin restaurante și

moteluri — am fost și eu o dată la Köln — și s-a întimplat să-i văd cu ochii mei. Ce greva foamei!... Foame fac alții — șomerii. Sint, mi se pare, 1 200 000 de șomeri vest-germani, de toate profesiile. Așa că, se-nțelege, nu au nici un interes să mai vină alții, din străinătate, peste ei, să mai ceară și ajutor de șomaj. Cel care are serviciu ține bine de el, pentru că altul nu mai găsește. Eu am avut șansa să găsesc de lucru, dar după 2-3 luni, cînd mi-am dat seama că tot străin rămîn, deși sint neamț, am înțeles clar că locul meu nu e acolo și așa fi plecat imediat, dar voiam mai întîi să fac bani. (E cuprins de un fel de înfrigurare — „știți cum mi se spunea? „Zugeraster”, adică vîntură!) Așa să știți! Locul meu e în România, aici m-am născut, aici am crescut! 15 luni, în R.F.G. am muncit enorm, ca un cal, dar uite, m-am întors pentru că nu mai puteam: dolar de casă, de familie, de locurile astea, de prieteni mă frigea. Nu poți găsi acolo o

Mărturia vieții noastre în prezent

Nu știu de ce, dar în acele zile încordate, cînd am simțit parcă mai mult ce înseamnă setea pentru o dimineată însoțită, un zîmbet curat, o viață plină de pace — nu știu de ce, dar în acele zile grele mi-a apărut în fața ochilor un desen creat de o fetiță din clasa a VI-a. M-am legat cu trup și suflet de voioasia acelei picturi copilărești, fiindcă ea reflecta optimismul și fericierea nealterată a unei generații. Pictura aceea a fost creată pentru a participa la concursul internațional cu tematica „Salvarea Venetiei”. Compoziția elevei Adrianei Moisin a cîștigat premiul cel mare. Prin creația ei a cîștigat viziunea sănătoasă a copiilor noștri, a acelora care au știut să beneficieze de tot ce a oferit societatea noastră. În această pictură a apărut tabloul reprezentativ al simțămîntelor acestei generații, mărturie elocventă, simplă și convingătoare a viziunii, a speranțelor și a fericii. Au învins optimismul pionierilor români, lumina și fericierea nealterată transpusă în culori. A situat pe cea mai înaltă treaptă faptul că această fetiță — asemenea multor altor copii de vîrsta ei — nu și putea închipui că eforturile oamenilor, valorile create de oameni pot fi nimicite vreodată.

Da, această pictură plină de farmec nu poate fi văzută altfel decît așa cum a fost concepută, nu poate să fie interpretată altfel decît prin ceea ce sugerează sincer și fără dubii. Acest tablou a apărut în fața ochilor mei sub mii și mii de înfățișări mai ales în acele zile de după cutremurul catastrofal. Optimismul medicilor, soldaților, cascadeurilor, al întregului nostru popor, al oamenilor muncii fără deosebire

legătură, nimeni nu mă aștepta, n-aveam cu cine să mă întînesc.

În continuare, imaginile se succed precipitat: Ambasada Republicii Socialiste România din Köln, Wiener Walzer-ul, Peronul stației Arad. „Mă aștepta toată familia, șase persoane (...) Acum am mult de lucru. Fac pregătiri pentru că feciorul cel mare, Ernst, inginerul, se căsătorește simbăta. Al doilea vrea să facă nunta în toamnă.”

— Ați mai fi în stare să repetați aventura?

— Nu, categoric! Pentru nimic în lume. Am înțeles pentru totdeauna că aici e CA-SA mea.

— Totuși, de ce ați plecat?

— Izbucneste în ris.

— La noi e o vorbă de duh: „Wenn's dem Bär zu gut geht, geht er auf's Eiss — und bricht sich ein Bein”, adică: ursului cînd îi merge prea bine se dă pe gheață și-și rupe un picior.

MIREL BRATEȘ ■

de naționalitate, unii ca niciodată pentru salvarea vieților omenesti, a valorilor create; prezența atît de necesară a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, în acest efort colectiv urias — sugera optimismul neînfrînt înfrînt și în acea pictură.

Iată de ce nu pot să am o altă închipuire decît cea pe care am văzut-o și o văd în viața de toate zilele. Încercările din partea unor cercuri reacționare din străinătate de a falsifica în mod intenționat realitatea, de a umbri aceste tablouri minunate sînt zadarnice. Oricît de cizelat, sonor, ar fi un cuvînt, trupul lui se înalță doar prin realitatea înfrîncătoare. Falsitatea, ciuntirea, sau schimbarea înțelesului acestei realități împiedică zborul înaripat al gîndului omenesc. De aceea am fost convinsă că acele cuvinte atrofiate, care pe undele eterului au încercat un zbor joșnic, ocîlînd rațiunea și bunul simț uman, care nu tîndeau spre înălțimi — acele cuvinte pe care le refuzau urechea și văzul, acele fraze pline de falsități care au fost rostite de către postul de radio autodenumit „Europa liberă” și care au apărut în unele ziare occidentale — nu și-au atins scopul atunci cînd cu tot umanismul nostru am fost concentrați spre vindecarea altor răni provocate de pierderea atîtor vieți omenesti, a căminelor calde, a valorilor irrecuperabile, pentru care a muncit acest popor. Dar nu putem fi indiferenți, nu putem fi niciodată nenăsători față de acele atacuri care încearcă dezbinarea unității poporului nostru, adresînd lozinci false, enunțînd teorii nestiințifice, denaturate despre situația naționalităților conlocuitoare din țara noastră. Răspunsul nostru nu poate fi altul decît mărturia vieții noastre în prezent, adevărul curat. Iată de ce mă gîndesc la acele tablouri tot mai numeroase, care nu pot fi tănuite sau denaturate, fiindcă raza lor strălucitoare și optimistă pătrunde cu tot mai mare forță în lume.

PONGRÁCZ P. MÁRIA ■

Un comerț rentabil și riscurile sale

In ultima vreme noțiunea de libertate este des invocată și întoarsă pe toate fețele. Căci, cum zicea Voltaire și în *Traité de métaphysique*: „Poate că nu e o problemă mai simplă decât cea a libertății; dar nici nu-i alta pe care oamenii s-o fi încurcat mai rău”. S-a ajuns, în ultima vreme, la un lucru de-a dreptul paradoxal: se face comerț cu noțiunea, atât de sfântă, a libertății. Sint, adică, în anumite puncte de pe glob, niște oameni care s-au specializat în acest cuvânt și, tot introducându-l unde trebuie și unde nu trebuie, obțin o bucată de piine, unori albă, un adăpost, de multe ori confortabil, și niște țoale pe ei, adesea elegante. Stipendiile nu lipsesc nici ele, și unori sint grase. Comerțul cu libertate se dovedește, cum se vede, o afacere rentabilă. Nimănui nu-i trece prin gând însă că tocmai acești traficanți cu o idee-aspirație și o idee-fortă, cum o numea același Voltaire, sint ei înșiși, prin aceasta, privați de libertate. Beneficiul accipere libertatem vendere est, ziceau, în înțelepciunea lor, romanii, ceea ce tradus ar veni astfel: „A accepta o favoare de la cineva înseamnă a-ți vinde libertatea”. E greu de presupus că indivizii de care vorbeam, simbriași ai unor grupuri sociale ori politice ale căror interese sint bine cunoscute, își vor permite acte ori gesturi centrifuge libere de contractele încheiate. Am spune că, dimpotrivă, și faptele confirmă întru totul, vor încerca să depună silință și zel pentru ca patronii să fie multumiți și să-i considere indispensabile. Ce nu face omul pentru o bucată de piine? Își vinde libertatea, își trădează prietenii, rudele, Patria în care s-a născut și care l-a înzestrat cu o diplomă, cu o calificare, cu o profesie, își pierde onoarea, demnitatea. Nimeni nu-i acceptă, chiar cei care-i plătesc nutresc pentru ei disprețul spontan acordat speciei oribile a trădătorilor, cel mai odios între multe păcate de care suferă omul. Ca un laitmotiv sună lamentarea trădătorilor cum că nu sint acceptați în cercuri intime, familiale, că sint tratați cu neîncredere și dau aceasta pe seama temperamentalului „rece”, „distant” al străinilor. Am înțeles în străinătate o cunoștință care mi-a mărturisit că, în timp ce era cetățean român, angajat temporar ca specialist, conform contractului între statul nostru și cel în care se afla, era privit și tratat cu tot respectul cuvenit, cu cordialitate și prietenie, invitat în familii etc., în timp ce, după ce „a ales libertatea”, s-a format în jurul său un zid impenetrabil de suspiciune și, treptat, izolarea a devenit inevitabilă. Și omul nostru nu înțelegea, spunându-mi nedumerit: „Dar am vrut să fiu ca ei, să am aceleași convingeri, aceleași credințe, ca să fiu repede asimilat. Oh! Sint îngrozitori acești străini. Mă sufoc!” Găsise o explicație în faptul că, fiind un bun specialist, ar fi amenințat reputația sau, mai grav, locul în schemă al colegilor, și ceva putea fi adevărat în explicația lui. Adevărul l-am cules însă tot de la un străin, amic de-al meu, cu care discutând despre dramele de acest gen ale categoriei indivizilor sus-numiți, mi-a dat un răspuns fără replică: „Cine și-a trădat țara, își poate oricând trăda un prieten. Iar pentru slugi n-am nici o simțămă. Comerțul cu libertatea are, cum se vede, riscurile sale care se convertesc în drame cumplite, ireparabile.

POMPILIU MARCEA ■

Himere și disperare

Sao Paulo. Lotul fotbalistilor nostri era găzduit la hotelul Danubio, ales de localnici nu întâmplător, ci tocmai pentru a le face plăcere oaspeților, pentru a le aduce aminte acolo, peste ocean, de țară. Cele șapte zile petrecute în acest hotel au trecut destul de greu. Era vară braziliană, termometrul oscila în jurul a 45 de grade, simțeam că te coci și la umbră. Toți membrii delegației făceam 10-11 dușuri pe zi, pentru a ne răcoi, beam câte 5-6 litri de lichide — ape minerale, citronade — de teama deshidratării, care făcea, zilnic, zeci și sute de victime, mai ales printre copii, și așteptam cu destulă nerăbdare primul meci al turneului, în compania renumitei echipe pauliste Portuguesa. În vremea asta, hotelul era asediat de roiri de muște și de tot felul de roiri de oameni. De primele te apărau sitele de la geamuri sau perdelele de hirtie, de celelalte nu te apăra nimeni. Au venit întâi ziaristii. L-au căutat bineînțeles pe „omul-soc” al echipei, pe cel care nu putea scoate capul pe stradă fără a fi imediat reperat, pe „prietenul lui Pelé”, pe Răducanu. Au intrat în camera lui, l-au filmat și l-au fotografiat în timp ce dormea, l-au trezit, firește, au continuat filmările și fotografiările din toate pozițiile, din toate unghiurile, obținând imagini

Decembrie 1976. Didier se afla la Marmottan, unde urma să petreacă sărbătorile Crăciunului, separat de noi pierdut în gloata drogaților. Dar ce importanță mai avea? La Marmottan el primea îngrijirile medicale necesare. Imi spuneam că va dispărea pentru totdeauna pentru mine imaginea adolescentului întinziat, cu mers schiopătat și sacadat. Tînărul care a căzut bolnav tocmai cînd a trecut pragul majoratului și pentru care drogul reprezenta un bilet ciudat de reîntoarcere în faza copilăriei. La urma urmelor, Marmottan era un spital care îi ajuta pe toxicomani, un centru medical oficial, ultima șansă pentru drogați. Didier a fost inițiat în tainele drogurilor de amicii săi: doi fii ai unei personalități catolice din arondismentul al XVI-lea al Parisului și fiica unui inginer electronist. El a mers pe panta aceasta pentru că să nu se izoleze de ceilalți, din „camaraderie”. Dar tot prietenii care l-au dus la pierzanie au reușit să-l îndrume la Marmottan. Speram că, în fine, va ieși din prăpastia în care s-a prăbușit.

Medicul șef al centrului de la Marmottan era Olivenstein. Îl văzusem la televiziune, îl ascultasem la radio. Imi făcuse impresia unui medic entuziast, cu inimă generoasă, un fel de doctor Schweitzer al junglei aliene. Toți cei care aveau de-a face cu lumea drogurilor și ridicau în slăvi pe Olivenstein și Marmottan. Dacă mama lui Didier refuza să creadă că fiul ei se drogă — incredulitate care, de fapt, masca numeroase conflicte — eu, de partea mea, priveam adevărul în față. Acceptasem realitatea, devenisem eu însumi, la rîndul meu, un inițiat. Gustul fiului meu pentru filmele așa-zise de șoc, cărțile care făceau apologia drogului și care pînă atunci imi păreau bizare și nimic mai mult, le înțelegeam deodată altfel.

Noi, părinții, eram sclavagiștii, iar fiii noștri — poezi blestemați. Aceasta mi se părea a fi noua evanghelie și, după ce l-am pătruns sensul, nu-mi rămînea altceva de făcut decât să mă reped la Marmottan. În fine, puteam să obțin un ajutor medical competent. Didier va fi salvat, iar Olivenstein era barca mea de salvare! Mă simțeam plin de energie și, în această stare de spirit, într-o după-amiază de decembrie m-am dus în strada Armaillé, la doi pași de mine, în marele imobil din cărămidă roșie, fost spital dezafectat, în care se hotăra viitorul lui Didier.

La intrare, într-o nișă, se afla un pat de campanie metalic, destul de deteriorat. Într-o sală, lângă o mică scară, așteptau niște tineri. Păreau inerti, ferecați în visurile lor. Toți se asemănau, biete carcace fără continut, cu privirile rătăcite. Pe pereți erau lipite inscripții și fotografii ale unor personaje care aveau ochii scoși. În fața mea o tînără doleană fuma fără să schițeze un gest. Dolora, o natură moartă.

Șeful centrului de toxicomanie, Olivenstein, nu putea să mă primească: în schimb urma să-l întinșez pe psihologul care avea să se ocupe de Didier. Nu-mi era frică de el de un singur lucru: că Didier se va plietisi și, după o zi sau două, va începe din nou să vagabondeze. Psihologul era o femeie, Elise. (Trebuia să folosesc numai penumele. La Marmottan domnește acel anonimat care permite drogatului să intre acolo fără teamă.) Așadar, își făcu apariția Elise, o tînără înaltă, zveltă, cu ochii groaznic de încercănăți, frământînd o țigară între degete. O fantomă de femininitate, care m-a întrebuit, cu un glas sfîrșit, dacă eram tatăl lui Didier. M-a invitat într-un birou. Pe perete se lăfăia o frumoasă caricatură în creion colorat a doctorului Olivenstein.

Pentru a contribui la salvarea lui Didier am desertat în fața psihologului, timp de zece minute, tot sacul meu de experiență a 20 de ani de viață conjugală și de neînțelegeri. După părerea doctorului D., medicul casei, neînțelegerile dintre mine și soția au avut o influență nefastă asupra lui Didier. „Personalitatea lui a suferit un șoc”, mi-a explicat doctorul D.

— Da, treaba nu e prea simplă, a constatat și tînăra care mă asculta, fără să se oprească din fumat, cu gesturi seci și regulate și fără să manifeste cea mai mică urmă de interes.

— Oare este el într-adevăr un drogat? — am întregat eu.

— Deocamdată face pe nebulun — mi-a răspuns, pe un ton morocănos. Apoi a adăugat, fixîndu-și privirea asupra muclului

care au apărut în zilele următoare în presă: „vestitul portar român în pijama”, „vestitul portar român citind o carte”, „vestitul portar român admirînd, de la geam, panorama orașului nostru” etc., etc. Abuz de adjective, de superlative, de curiozități, multe inventate, ca să stîrnească lumea și să adune cit mai mulți spectatori la meci. De o atenție deosebită s-au mai bucurat și ceilalți trei „mundiali”, Dumitru, Lupescu și Neagu, prezenți și ei în același hotel Danubio, dar „star”-ul Răducanu eclipsa bineînțeles pe toată lumea, polarizînd atenția tuturor. Se mai auzea chiar, pe la colțuri, și cite o vagă, dar insinuantă întrebare: „N-ai vrea să rămîi pe la noi? Un portar așa mare, te-ar adopta imediat brazilienii?” La care Rică făcea un haz nebulun — iar ceilalți din jur și mai nebulun! — „Lăsați-mă, tătucu”, că avem familia acasă. Ne așteaptă copiii. Noi venim la voi, voi veniți la noi, asta-i treaba. Facem meciul și pa, vă așteptăm cu flori în Grant!...”

N-ăș fi amintit toate aceste fapte dacă printre numeroșii vizitatori ai echipei noastre nu s-ar fi aflat și cițiva români fugiți în Brazilia, care apăreau în holul hotelului imediat ce se iveau un jucător, la orice oră, dimineața, la prînz, după amiaza, dar mai ales seara. Nelipsită, seară de seară, era o femeie încă tînără, căsătorită cîndva cu un sportiv român. De vreo două ori venise într-o mașină, însoțind un bărbat în jur de 60 de ani, dîndu-se, împreună cu el, drept soț și soție. N-ăș fi remarcat nimic deosebit la acest cuplu dacă femeia, ea, n-ar fi apărut, din

Am tradus pentru dumneavoastră

Marmottan — ultima șansă

de țigară: Eu l-am prevenit că dacă nu-și va băga mîinile în cap îi vom trimite la balamuc. Didier nu suflă un cuvînt toată ziua, rămîine închis în camera lui.

— Apoi m-a întregat brutal:

— Cîți ani are?

— 20 de ani!

— Bine, dați-i răgazul să-și revină în fire. O să dureze mult, foarte mult.

Interlocuțoarea mea a pus capăt discuției și s-a ridicat, țeapănă, ca și cum nu l-aș fi arătat suficient respect, lăsîndu-mă copleșit de emoția paternă. Nu mi-a spus nimic despre tratamentul medical sau psihoterapeutic pe care-l urma Didier. Nici un singur cuvînt! Am plecat buimac, ca și cum aș fi bătut la o ușă gresită.

În zilele următoare am telefonat în zadar, nu căpătăm nici un răspuns; mă simțeam părăsit, fără nici o îndrumare. Părinților neliniștiți nu li se dădeau nici un fel

Mă apropiam ca să pun mîna pe clanță, dar, cînd s-o apăs, mă trezeam, zdrobot, în fața unui perete. Marmottan mi se părea înconjurat de vidul absolut, în timp ce conversațiile personalului medical, pe care le surprindeam fără voie, întrețineau mitul doctorului Olivenstein, a cărui fotografie apărea în vitrinele librărilor, cu părul lui vilvoi și cu creionul în mină, gata să semneze un autograf.

Elise mi-a spus:

— O să-l încredințez pe Didier asistenței sociale. A cerut să obțină, la ieșirea din spital, o cameră și de lucru.

Am protestat vehement.

— Dar el nu poate să trăiască într-o cameră, nu e în stare să muncească. Va părăsi camera și munca lui după un ceas sau după o zi.

Elise s-a ridicat, ca semn că discuția s-a terminat.

— Dați-mi un telefon marți după-amiază.

Marți, Elise m-a informat:

— Am prelungit șederea lui Didier la noi atîta timp cît am putut. Acum trebuie să părăsească spitalul și nu știe unde să meargă.

— Dar trebuie să-l îngrijiiți — repetam disperat, aproape ca un automat.

— Am onoarea să vă salut, domnule — mi-a răspuns, absentă, femeia-psiholog.

Am găsit, într-un sfîrșit, adresa personalității catolice, ai cărui fii l-au antrenat pe Didier pe calea drogurilor. Mama lor auzise despre o așa-numită fermă psihoterapeutică, în munții Cevennes, unde tinerii drogați erau îngrijiiți după ce părăseau spitalul. Am aranjat toate detaliile călătoriei. În prima săptămîină a lunii ianuarie 1977 Didier a părăsit Marmottan și a venit la noi la masă, înainte de plecare. Chiar în noaptea aceea trebuia să plece în Cevennes. Nu l-am recunoscut. Mi se părea că se întîmplase o minune. În fine, Didier își regăsise graiul, vorbea ca toți oamenii. Adevărat, era scheletic, cu ochii înflinți în orbite, se asemăna cu o fantomă vorbitoare. O apariție desigur bizară, buimacă, totuși un om viu. Îl ascultam nedumeriți.

— Voi rămîine la fermă foarte multă vreme, cel puțin un an sau doi. Am un contract.

Scoase din buzunar o hîrtie mototolită pe care mi-o arătă. Era un soi de angajament ca să urmeze cura timp de minimum trei luni de zile.

— Cînd am ajuns la Marmottan — mi-a povestit el — nu știam ce se petrece cu mine. Parcă pășeam în nori, cu pumnii strînși, ca să nu mă prăbusec. Infirmeriul de serviciu mi-a spus, cu seringa în mină: „Ai făcut destul pe nebulun. Apropie-te”. Mi-a făcut o injecție cu valium ca să mă deconstrăctez.

Își dădea ifoșe înaintea noastră, lugubru, ca și cum ar fi fost eroul unei mari aventuri al cărei sens ne scapă. Se credea un așa-zis protestatar, angajat într-o „aventură”, după definiția lui Olivenstein, iar eu, bietul, credeam că generația noastră fusese cea eroică, generația care s-a zbatut în beznă ocupației, a luptat în război, în Rezistență. Și iată că noi, supraviețuitorii apocalipsului, aveam aerul unor mitomani în comparație cu acești eroi ai terribil blestemați!

— Știi, Olivenstein mi-a spus că trebuie să duc o luptă împotriva drogului și că după aceea voi putea să revin la el.

— Apoi s-a oprit și s-a uitat lung la noi:

— Păreți abătuti.

S-ar fi spus că îi neliniștea ploaia care răpăia pe geam. Oare nu vedeă că noi încercam să ne ascundem neliniștea profundă, că ne prefăceam calmi, desti eram zguduiți de prăbușirea lui? Trebuia să ne comportăm ca și cum totul ar fi fost la locul lui. Am constatat însă că respectarea de către noi a acestui sfat de cînetenie al psihologilor — să nu dăm o tumură dramatică evenimentelor — ne răușea și pe noi, părinții. Trebuia să evităm ca drogatul să cunoască simțămîntul vinovăției. Așadar, responsabilii eram noi! Didier făcea pe prozavul, ca un erou de desen animat:

— Bineînțeles, părinții sint ultimii care se dumiresc — repeta el.

— Apoi, cu un aer aproape amenințător, s-a întors cu fața spre mine:

— Nu căuta să afli vreo dată cînd, cu cine și cum am început să iau droguri!

(Va urma)

LIONEL NIȚESCU ■

de informații prin telefon, ca și cum ei ar fi reprezentat adevărul și singurul pericol pentru copiii lor. Iar cînd se deplasau la Marmottan nu primeau decît răspunsuri banale: „Nu merge prea rău”, „Nu putem să vă dăm nici o informație cu privire la tratament”, „Elise nu este aici”, „Elise vine miine”, „Elise este în ședință”.

În perioada dintre vizitele pe care le făceam acolo auzeam mult vorbindu-se despre Olivenstein și despre cartea lui, care abia apăruse. Îl ascultam la emisiunile culturale, la radio și la televiziune și, puțin cîte puțin, simțeam că mă cuprînde disperarea. Îl ascultam vorbind, îi citeam cărțile, cu nerăbdare, cu enormă speranță, pentru a constata ceea ce în fond constatare el însuși: că nu obținea practic nici un rezultat cu drogații săi! Trebuia să mă supun ideilor la modă. Părinții sint niște cretini, sau aproape; însă niște cretini magnifici. Drogații, pe de altă parte, sint niște băieți drăguți, niște rebeli profetici, sublime victime ale societății bazate pe profit. Din nenorocire pentru noi, părinții, după paradus urmează infernul. Părinții nu au altceva de făcut decît să manifeste răbdare imaginîndu-și suferințele odraslelor lor. Nu puteam să uit definiția Marmottan-ului dată de o tînără fată care a fost și ea internată acolo și care continua să întrețină relații cu drogații:

— Marmottan este o tavernă.

În ceea ce mă privește, în timpul celor patru săptămîni în care m-am dus de ne-numărate ori acolo pentru a mă informa despre starea sănătății lui Didier și despre progresul tratamentului, Marmottan mi-a făcut impresia unei uși desenate pe perete.

banii primiți de la prietenul ei o să stringă, o să stringă cît mai mult, ca să-și poată cumpăra un bilet de avion pentru Europa. Visul ei (N.N. — altă himeră) era să ajungă stewardesă la Lufthansa (— De ce la Lufthansa?, am întregat-o eu. — Pentru că acolo am o legătură, un om care mă bagă sigur în serviciu), să lucreze vreo doi ani, să adune o sumă frumoasă și apoi să se întorcă acasă.

— De ce nu veniți direct acasă?, am întregat-o. Nu-i mai simplu și mai sigur?

— Nu pot, trebuie să mă angajez (N.N. — Acesta era complicitul adevărat, femeia n-avea nici un serviciu, de un an, de doi, cine știe?, și trăia din ce primea pentru rămășițele ei de tinerețe), să string bani, la Lufthansa...

M-am uitat la ea și-mi venea să-i spun că angajarea la Lufthansa era fel de realistă ca și povestea copiilor cu cocoul roșu. Privînd-o cîte și de tristă, băieții care se aflau prin jur și-au dat seama că au în fața lor o amărită. O femeie tare amărită. Încă un whisky și încă unul, încă o țigară, o batistă pentru a-și sufla nasul și a-și șterge, discret, coada ochilor, și un suris trist, atît de trist cum n-am mai văzut niciunde în Brazilia, nici chiar în fața favelor, la Porto-Alegre, la oameni nemîncați și pe jumătate goi.

MARIUS POPESCU ■

P.S. — Zilele trecute am văzut-o, mi se pare, pe „femeia de la Sao Paulo” pe una din străzile Bucureștiului. A reușit, deci, să se salveze.

Dar Zagrebul?

Sunt unul dintre cei sceptici care doreau victoria României în meciul cu Spania, dar nu credeau prea mult în ea. O spun deschis. Nici după acest 1-0 nu sunt deloc liniștit și afirm că 8 mai nu va fi 16 aprilie în nici un caz, înțelegând prin asta că meciul de la Zagreb, cu Iugoslavia, va pune mult mai multe probleme decât cel de la București.

Dar mai bine să ne explicăm. Aveam rezerve în ce privește formația prezentată pe stadionul din Ghencea și nu neîntemeiate. Mi se părea că postul de portar nu fusese rezolvat, deși, iată, tânărul Cristian a apărut extraordinar și trebuie să susțin că fără el în poartă echipa noastră putea să ia pe teren propriu câteva goluri. Mă îngrijora, și încă mă îngrijorează, forma lui Sătmăreanu II, pe lângă care s-a trecut foarte ușor și în meciul cu Turcia și în cel cu Polonia B. Așa în continuare că acest jucător are câteva kilograme în plus și că trebuie să le dea jos urgent, altfel... Mă gîndeam că Sameș nu are ce căuta în postul de fundaș central și, spre uimirea mea, simțeam că fost, după Cristian, cel mai bun om al echipei! Aveam, și încă am, rezerve în ce-l privește pe Băloni, dar și el, în special în repriza a doua, a jucat foarte bine. În sfîrșit nu credeam, și încă nu cred prea mult, în Iordănescu la națională pentru că prea ține mingea și în afara unor bune execuții de la 16 metri nu arată nimic, cum nu a arătat nimic în meciul cu Spania.

Pe urmă chiar gîndirea tactică a lui Covaci mă ținea în rezervă și încă mă ține. O să argumentez. Întreb, de pildă, de ce a jucat echipa noastră acasă defensiv? Pentru că simțeam tricolorii s-au apărut, nu au atacat, cum era firesc, decât în primele 15 minute. La drept vorbind puteam să mă dăm spaniolilor două sau trei goluri, dacă am fi dorit asta, mai ales cu portarul pe care-l aveam. Așadar de ce ne-am apărat? Covaci a declarat după meci că unsprezecele spaniol este o formație mare. Să ne ierte copiii aștia, dar ibericii nu mi s-au părut deloc un team formidabil. Au jucat mai bine ca noi, asta a fost evident, dar asta nu înseamnă că nu puteau pierde categoric. Dacă senzaționala bară a lui Sameș ar fi fost un gol, susțin că naționala spaniolă putea pleca de la București cu un scor astronomic, dar după 1-0, băieții noștri n-au făcut altceva (cu excepția citorva faze sporadice, vezi cursa lui Zamfir) decât să se aperse și încă cu disperare. De ce? Dacă ne-am apărat la București, ce o să facem la Zagreb și la Madrid? Și crede Covaci că

jocul de apărare ne va duce în Argentina?

Asta, una la mină; doi la mină: nu am înțeles de ce a fost ținut pe tușă cel mai în formă jucător român la ora actuală, pe numele lui Balaci? În meciul cu Polonia marcase două goluri. Nu era de ajuns pentru Covaci? E mai bun Băloni? Mă indoiesc. Jocul acestuia din prima repriză a fost cel mai slab după al lui Iordănescu. Era limpede pentru lumea din tribună că mijlocul nostru nu servea baloane în față și că o schimbare se impunea. Am tot sperat că antrenorul nostru va vedea ceea ce a văzut tribuna, dar el a schimbat pe Crișan (slab și el) abia în minutul 77 și inițial a vrut să-l introducă pe Troi, scoțindu-l pe Iordănescu. Pe drum însă s-a răzgîndit și l-a trecut pe Zamfir pe dreapta și pe jucătorul stelist pe stînga. Cu această mișcare, dintr-o dată nu mai aveam nici o extremă pentru că Zamfir nu joacă pe dreapta ce joacă pe stînga, asta e elementar chiar pentru fostul antrenor al lui Ajax. E vorba de reflexe, de obișnuința de a primi și prelucra balonul etc... De ce a fost ținut Iordănescu în teren nu am priceput! Pentru a rata lovitură aceea de la 16 metri cu atîta nonșalanță? Asta ar fi o explicație.

Sigur că echipa merită să fie felicitată pentru dăruirea cu care a jucat. O victorie e o victorie, chiar la 1-0, dar ne ajunge ea? În față avem două partide în deplasare și încă una acasă. Abia acum începe greul. Echipa trebuie regîndită în sensul că la apărare (care va fi foarte solicitată și va duce greul) ne trebuie două piese în perfectă formă. Va reuși Sameș să recreeze minunata partidă de nota 9 de simăbătă? Va fi Sătmăreanu II acel jucător pe care l-am cunoscut în urmă cu un an ce nu se lăsa atît de ușor trecut? Va mai apăra Cristian tot așa ca în Ghencea (mai puțin fițele la Răducanu și cea greșală din finalul partidei care se putea termina cu un gol)? Și va reveni Dumitru la adevărata lui formă, pentru că simăbătă a jucat numai o jumătate de meci? Vom avea o extremă dreaptă cum trebuie? Pentru că nici Troi, nici Crișan nu au confirmat pînă acum. Va fi pus Balaci la locul lui? Iată tot atîtea întrebări la care selecționerul trebuie să răspundă. Deocamdată, eu unul nu sunt atît de optimist, o spun fără nici o răutate. Cred că și Covaci și-a dat seama că publicul de pe Steaua nu a plecat atît de liniștit acasă. Iată ce ne frămîntă.

EUGEN BARBU ■

P.S. Într-un ultim articol, din cauza punctuației defectuoase, răuvoitorii au înțeles că și ziaristul Bocioacă (cu care de fapt mă declarasem de acord) ar bate circumșile ca și Troi și Zamfir, ceea ce nu este adevărat. Rog deci pe toată lumea să țină seama de această precizare.

România — Spania 1 — 0

După un meci dificil, în care satisfacțiile — în afara scorului, care aduce o mulțumire chiar reconfortantă după deloc concludentele victoriei din meciurile cu Turcia și Polonia B — rămîn destul de puține la număr, am simțit nevoia să împărțim distinct concluziile care ne sînt impuse în două mari capitole: cel al realizărilor pozitive, al promisiunilor, dar și cel al lucrurilor mai puțin reușite, al nemulțumirilor. Deci, cu semn plus:

1. În primul rînd victoria. Izbînda românească de pe stadionul „Steaua” are fără îndoială darul, cum s-a și apreciat în general în toate cele... trei tabere, la cabine, după meci, de a relansa lupta pentru șefia clasamentului în grupa a 8-a europeană a preliminariilor C.M. Dar, mai exact spunînd lucrurilor pe nume, această victorie are darul să relanseze lupta mai ales din punctul nostru de vedere, întrucît, indiferent de zimbetele pe sub mustață ale lui Toplak și Milutinović, și de calculele vecinilor noștri de peste Dunăre, la ora actuală și pînă la 8 mai numai noi și echipa Spaniei avem cite două puncte în clasament.

2. Dăruirea exemplară a majorității componenților echipei naționale în scopul obținerii victoriei, pentru apărarea culorilor naționale. Aici, exemplul cel mai elocvent este fără îndoială cel al lui Băloni, care s-a „bătut” pînă la sacrificiu de sine, cu eroism uneori, fiind parcă oricînd în stare să pună și capul în contră, cum spun fotbalistii, pentru a evita un gol în poarta lui Cristian. Jucînd în fața careului propriu aproape tot meciul, țîrmureșeanul a închinat zeci de culoare, a parat în ultimă instanță citeva șuturi ce ar fi devenit extrem de periculoase, a tras de el cum nu l-am văzut niciodată pînă acum, fiind mereu un exemplu pentru toți ceilalți coechipieri ai săi.

3. Cel mai bun joc în echipa națională al lui Sameș, Băloni (din nou el) și Vigu. Stelistul Sameș, căruia Ștefan Covaci i-a acordat o încredere care simăbătă a fost răsplătită deplin, se află în această primăvară într-o formă deosebită. Șutul său din minutul 8 a făcut multă impresie, fiind de fapt cel mai spectaculos element ofensiv produs de tricolorii noștri. Chiar fără să fie un tehnician deosebit (ca și Băloni dealtfel), Sameș ar fi fost declarat de noi cel mai bun jucător al selecționatului român, în cazul în care o accidentare stupidă (într-o „contră” extrem de dură cu spaniolul Cano, la un nou moment critic în fața porții) nu l-ar fi scos din teren în min. 63. De asemenea, tot bine a jucat și Cheran, îgtregindu-se astfel o evoluție cu adevărat bună a liniei defensive a echipei României.

4. Debutul promițător al lui Cristian, care are dealtfel destule lucruri asemănătoare cu o siluetă binecunoscută pînă nu demult între buturile echipei naționale, cea a lui Răducanu, marele său predecesor. Revenind la Răducanu, după părerea noastră el se află astăzi, în urma presta-

ției promițătoare a lui Cristian, mai departe decât niciodată de lotul național — în timp ce alți doi „bătrîni”, este vorba de Lucescu și Dinu, ar merita să fie chemați cit mai repede între tricolori...

De aici, din păcate, trecem la semn minus:

1. Minimum de preocupare ofensivă. Acel „fotbal-total” pe care Ștefan Covaci îl anunță încă de pe vremea cînd era antrenorul Ajax-ului nu și-a înfipt deloc deocamdată rădăcinile în jocul echipei naționale. După 1-0, nu numai că jucătorii noștri n-au mai purtat pînă la sfîrșitul meciului decât cel mult zece acțiuni de atac cit de cit periculoase spre poarta lui Miguel Angel, dar — mai grav — nici n-au încercat aproape deloc să contracareze ofensiva spaniolă printr-un joc bine dirijat la mijlocul terenului, pentru a-l priva pe oaspeții de controlul balonului. Aici trecem însă la:

2. Intenții constructive aproape nule. Puținele acțiuni de atac ale selecționatului român au fost în general faze simple, fără o elaborare măcar elementară: driblinguri prelungite, mingi purtate îndelung la picior, lansări lungi, niciodată ajunse de cele două extreme. Jucătorii nu prea se înțeleg, nu colaborează, nu par să cînte în aceeași orchestră. Este, dealtfel, foarte greu de vorbit astăzi despre o modalitate ofensivă specifică echipei României — fie joc pe aripi, fie joc constructiv, cu accent pe jocul la mijlocul terenului, fie joc pur de contraatac și de apărare grupată — întrucît această modalitate nu există de fapt.

3. Forma slabă a unor jucători, care rămîn însă în continuare titulari în echipa națională, menținuți cu o îndirjire demnă de o cauză mai bună: Iordănescu, Crișan, Dudu Georgescu pe alocuri. Nu este mai puțin adevărat că virtul nostru de atac s-a aflat cel mai adesea la citeva zeci de metri de cel mai apropiat coechipier, ne-reușind practic să se sincronizeze nici măcar o singură dată cu cele două extreme. Pe de altă parte, craioveanul Balaci, care pare în cea mai bună formă a sa, a fost lăsat pe tușă pînă aproape de finalul meciului.

4. Statism, dinamică a jocului extrem de slabă. Ziarul de specialitate susține că Dumitru a făcut simăbătă cel mai bun joc al său în actualul sezon. Sint aici două erori. Mai întîi faptul că mijlocușul stelist a făcut meciuri mai bune în această primăvară. Apoi, trebuie remarcat că Dumitru a jucat în meciul cu Spania într-o poziție pe care părea că a abandonat-o de ani de zile: aceea de prim opozant al jucătorului advers purtător al balonului, cum a jucat în primii ani ai carierei sale. În această postură, căpitanul echipei naționale a izbutit și vreo cinci, șase intercepții de mare efect — dar tot el a fost acela care, după părerea noastră, a dat semnalul retragerii deliberate în careul propriu.

Notele jucătorilor noștri: Cristian 8 — Cheran 8, Sătmăreanu II 7+, Sameș 8 (min. 63, Grigore 7), Vigu 8 — Dumitru 7, Băloni 8+, Iordănescu 5 — Crișan 6 (min. 77, Balaci), D. Georgescu 6, Zamfir 7.

DUMITRU GRAUR ■

Ancheta noastră

V-a plăcut jocul echipei României?

■ ION IONESCU (antrenor, F. C. Gloria Buzău): „Mai întîi trebuie spus că jocul, după părerea mea, a fost sub cerințele unei partide internaționale. Rezultatul, desigur, ne bucură pe toți. Dar au fost foarte multe lacune în jocul echipei noastre naționale, mai cu seamă de la linia de mijloc în sus. Apărarea a jucat bine. Dumitru din păcate a preferat de multe ori să driblez, în loc să declanșeze mai repede acțiunile de atac. Îmi pare rău că a lipsit Balaci, care ar fi putut să aducă un plus de ofensivă în jocul echipei noastre”. ■ ILIE GREAVU (fost internațional): „Mie meciul mi-a plăcut enorm. Partida s-a desfășurat după părerea mea fără să se vadă o mare diferență între jocul spaniolilor și cel practicat de echipa noastră. Al noștri, cel mult, au arătat un plus de voință, cu care au și cîștigat dealtfel. Pe merit, fără discuție. Mergînd pe aceeași linie, părerea mea este că avem șanse de calificare în turneul final”. ■ VALENTIN STĂNESCU (antrenor la F.C. Petrolul Ploiești, fostul selecționer al echipei naționale): „Ce-am făcut, cum am făcut — nu mai are timp să scrie nimeni! Ceea ce contează e scorul partidei. Am bătut Spania, asta rămîne înscris pe hîrtie. Restul sînt vorbe! Eu m-am chinat de două ori să bat Spania și n-am reușit decât două meciuri nule. De data asta s-a putut, deci înseamnă că s-a jucat mai bine”. ■ CONSTANTIN RĂDULESCU (antre-

nor, Politehnica Timișoara): „Cred că echipa națională a beneficiat de mai multă șansă decât niciodată. Jucătorii noștri au dovedit însă o voință și o dăruire exemplare, chiar dacă unii au fost într-o zi mai fîrșăși”. ■ ION NUNWELLER (antrenor, Dinamo București): „Nu, nu a fost un joc chiar formidabil! Se putea și mai bine, desigur. Jocul extremelor mi s-a părut demodat, mai ales că Zamfir și Crișan nu sînt deloc în formă. După părerea mea, nu pot lipsi din echipa națională jucătorii ca Lucescu și Dinu, așa-zisi „bătrîni”. Lucescu cred că n-a fost într-o formă mai bună nici cînd era „tînră”. Cu ei în echipă, poate cîștigam mai clar. Noi însă, și aici ar trebui să se ia în seamă, nu vom putea juca niciodată ca englezii sau nemții. Tocmai de aceea Angelo Niculescu a fost după mine cel mai mare — pentru că a știut să adapteze tactica de joc la calitățile și defectele specifice jucătorilor pe care i-a avut”. ■ ION PIRCĂLAB (fost internațional, azi antrenor de copii): „Singurul lucru imbucurător la noi a fost dăruirea jucătorilor. La joc însă i-am admirat pe jucătorii spanioli. Al noștri au vrut mai mult victoria, dar de jucat propriu-zis mai mult au jucat spaniolii și noi am alergat după mingie! La un moment dat m-am apucat să număr; și am numărat exact 14 pase fără ca al noștri să atingă mingea... Altfel, pînă acum n-am văzut nimic din ceea ce așteptam de la noua echipă națională — nici ca stil de joc, nici ca așezare tactică, nimic. Poate va veni mai tîrziu! Deocamdată rămîn la părerea că din lotul național nu pot lipsi Dinu, Dumitrache și Lucescu — orice s-ar întîmpla pe la federație”. ■ GHEORGHE CONSTANTIN (fost antrenor al echipei naționale, azi la juniorii Stelei): „Sînt și eu bucuros la fel ca toată lumea că am izbutit să-l batem pe spanioli. În meciurile de calificare, rezultatul contează mai ales. Sigur, pe vremea cînd jucam în echipa națională, mai ales pe terenul propriu, ne era caracteristică o manieră mult mai avîntată de joc. Astăzi lucrurile s-au schimbat, poate și din cauza

temerilor de a nu pierde. Spaniolii au ținut mai bine balonul, lucru care cred că i-a inhibat destul de mult pe jucătorii noștri.” ■ CONSTANTIN TEAȘCA (antrenor, Universitatea Craiova): „Sînt și citeva lucruri pozitive de semnalat după acest meci. În primul rînd rezultatul, chiar dacă el a fost obținut în urma unui gol marcat pe aceeași linie în care s-au înscris vreo două în meciul cu Turcia. Atînci ne-a ajutat Senol, acum Benito. Apoi, de remarcat că echipa noastră s-a aflat în plentitudinea forțelor exact atunci cînd a trebuit, adică în ziua meciului cu Spania. Echipa spaniolă, altfel ambițioasă, matură în joc, tehnică, mi s-a părut totuși departe de valoarea echipei din perioada 1958-1962. La travaliul enorm pe care-l depun în teren, lipsa finalizării corespunzătoare face din adversara noastră o firmă luminoasă și rafturile goale pe dinăuntru. Trecînd la ai noștri, am remarcat mai ales omogenizarea. Este oarecum normal, întrucît selecționabilii s-au antrenat în acest an mai mult împreună decât la cluburi! Jucătorii mi-au părut însă prea săraci în registrul tehnic. Tactica noastră de joc vizează numai acțiuni simple, în urma unor faze la fel de simple. De aici, probabil, și greutatea în exprimarea pe teren a concepției de joc preconizate de conducerea tehnică a selecționatului. Deocamdată ne-a fost imposibil să descifrăm în atac lucruri elementare, precum susținătorul purtătorului temporar al balonului, schimburi de locuri, nu s-a creat niciodată superioritatea numerică în fază de joc și așa mai departe. Se joacă încă enorm de mult cu balonul și aproape deloc fără el... În apărare lipsește aproape cu desăvîrsire marcajul individual, lucru care de asemenea trebuie îndreptat cit mai repede. Ne așteaptă în curînd meciuri și mai grele!” ■ CORNEL DINU (Dinamo): „Spaniolii, vă spun sincer, m-au decepționat. Au avut fără îndoială o superioritate la mijlocul terenului, pornită atît din abilitatea lor cunoscută în a face ce vor cu balonul, dar și din numărul sporit de jucători

care au acționat în această zonă. Dar, de fapt, ceea ce trebuie subliniat este că mijlocul nostru a cedat aproape fără luptă zona respectivă, lăsînd adversarului libertatea de acțiune. După părerea mea, dacă am fi forțat puțin în atac adversarii ar fi greșit și am fi putut majora scorul. Mai sînt, desigur, multe de făcut. S-a abandonat din păcate combinația, principala mod de a ataca rămînd deschiderile spre extreme ale lui Dumitru. Este însă prea puțin, fără îndoială, cu atît mai mult cu cît niște numite extreme nu-și fac o preocupare din a trimite centrări bune pentru Dudu Georgescu. Mi-a plăcut însă ambiția cu care s-a jucat — chiar dacă, sau tocmai pentru aceea, de mult n-am mai văzut echipa națională atît de clar dominată pe teren propriu. Lotul, desigur, poate suferi și ceva îmbunătățiri”.

L. Kubala în minutul 90!

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură cenaclu (Eugen Seceseanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățenești, anchete (Liviu Timbus — 16 18), scrisori (Margo Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu — 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare — (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuzu — 17 86); secretariat de redacție (Dan Bîrdădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Proșan — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU